

Domovská stránka > Peniaze/peňažné pohľadávky > Zabezpečenie majetku počas konania v krajinách EÚ

Zabezpečenie majetku počas konania v krajinách EÚ

Môže sa stať, že chcete, aby sa rýchlo prijali opatrenia v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa prejednáva vaša vec, bez toho, aby ste čakali na právoplatné súdne rozhodnutie.

Môže sa stať, že ste podali žalobu na súde, ale konanie je pomalé a vy máte pocit, že sa vec odďaľuje. Máte obavy, že váš dlžník využije prietahy v konaní a opravné prostriedky, aby unikol svojim veriteľom ešte pred vydaním rozsudku. Môže sa napríklad pokúsiť zorganizovať svoju platobnú neschopnosť alebo previesť aktíva. Ak je tomu tak, je vo vašom záujme, aby ste požiadali súd o vydanie predbežných opatrení.

Súd môže nariadiť predbežné a preventívne opatrenia na majetok dlžníka. Účelom všetkých týchto opatrení je predpokladať právoplatný rozsudok o skutkovej podstate na určité obdobie s cieľom zabezpečiť, že ho bude možné vymáhať.

Existujú však dosť značné rozdiely medzi podmienkami na nariadenie týchto opatrení v členských štátoch.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Belgicko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Účelom ochranných opatrení je zaručiť ochranu práv. Konkrétne to znamená, že umožňujú veriteľovi chrániť sa pred rizikom, že nedostane platbu od svojho dlžníka.

Ak čisto ochranné opatrenia nestačia, sudca môže nariadiť predbežné opatrenia, ktorých účinky sú porovnateľné s účinkami rozhodnutia, ktoré sa očakáva v konaní vo veci samej. Konečné rozhodnutie môže tieto predbežné opatrenia potvrdiť alebo zrušiť.

Sudca môže uložiť predbežné a ochranné opatrenia týkajúce sa majetku dlžníka. Na splácanie dlhov sa vzťahuje zásada, podľa ktorej je dlžník povinný splatiť dlh s využitím všetkého svojho hnutelného majetku (peňaží, nábytku, šperkov, cenných papierov) a nehnuteľného majetku (pozemkov, budov, bytových jednotiek). Veriteľ takisto môže využiť práva, ktoré má jeho dlžník (tržby, mzdy).

1.1. Ochranné opatrenia

A. Ochranné obstavenie

V naliehavých prípadoch môže akýkoľvek veriteľ požiadať sudcu o povolenie vykonať ochranné obstavenie majetku patriaceho jeho dlžníkovi, ktorý je možné obstať (článok 1413 súdneho poriadku). Dlžník už nemôže voľne nakladať s majetkom, ktorý je predmetom ochranného obstavenia. Nemôže ho teda už predať, darovať ani ho zaťažiť hypotékou. Táto nespôsobilosť nakladať s majetkom má len relatívny účinok: platí len v prospech veriteľa, ktorý žiada o obstavenie. Dlžník zostáva vlastníkom majetku a zachováva si právo užívať ho.

B. Zabavenie

Zabavenie je úschova veci, ktorá je predmetom sporu, ktorá sa musí chrániť až do vydania konečného rozhodnutia (článok 1955 a nasl. občianskeho zákonníka). Na zabavení sa môžu účastníci konania dohodnúť (zabavenie dohodou) alebo ho nariadi sudca (súdne zabavenie). Na rozdiel od bežnej úschovy môže byť predmetom zabavenia aj nehnuteľnosť (článok 1959 občianskeho zákonníka).

C. Súpis

Cieľom súpisu je určiť majetok tvoriaci dedičstvo, spoločný majetok manželov alebo majetok v spoluvlastníctve (článok 1175 súdneho poriadku) na návrh veriteľov, manžela alebo spoludedíčov. Osoby, ktoré žiadajú o súpis, majú právo zvoliť si notára, ktorý stanoví zoznam majetku vo verejnej listine. V prípade, že sa nedohodnú, notára určí zmierovací sudca (článok 1178 súdneho poriadku). V prípade sporu je na jeho riešenie príslušný zmierovací súd.

D. Zapečatenie

Dôsledkom zapečatenia je, že s majetkom sa v praxi nemôže nakladať. Ak si to vyžaduje vážny záujem, veriteľ, manžel alebo dedič môže požiadať o zapečatenie predmetov, ktoré sú súčasťou spoločného majetku manželov, dedičstva alebo spoluvlastníctva (článok 1148 súdneho poriadku). Návrh na zapečatenie sa predkladá zmierovaciemu sudcovi. Zmierovací súd môže pristúpiť k zrušeniu zapečatenia na návrh osoby, ktorá nechala majetok zapečatiť, alebo veriteľov, manžela alebo dedíčov. V prípade odporu proti zrušeniu zapečatenia rozhoduje vo veci zmierovací sudca.

1.2. Predbežné opatrenia

Predbežné opatrenia sú opatrenia, ktoré je možné odvolať a zvrátiť. Ukladajú sa v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia alebo v rámci konania vo veci samej.

1.3. Predbežný výkon

Predbežný výkon alebo preventívny výkon je možný za presne určených podmienok po vyhlásení rozsudku, ktorý ešte nenadobudol právoplatnosť.

Okrem výnimiek stanovených zákonom alebo okrem prípadu, keď sudca rozhodne inak prostredníctvom osobitne odôvodneného rozhodnutia, a bez toho, aby bol dotknutý článok 1414, odpor proti konečnému rozsudku pozastavuje jeho výkon.

Okrem výnimiek stanovených zákonom alebo okrem prípadu, keď sudca rozhodne inak prostredníctvom osobitne odôvodneného rozhodnutia, a bez toho, aby bol dotknutý článok 1414, konečné rozsudky sú predbežne vykonateľné aj napriek odvolaniu a bez záruky, ak sudca nenariadi poskytnutie tejto záruky (článok 1397 súdneho poriadku).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

A. Ochranné obstavenie

Osoba, ktorá dosiahla vydanie súdneho rozhodnutia vo svoj prospech, dokonca aj v zahraničí, môže poveriť súdneho vykonávateľa, aby vykonal ochranné obstavenie majetku osoby, proti ktorej bolo vydané rozhodnutie. V prípade absencie súdneho rozhodnutia je na vykonanie takéhoto obstavenia potrebné rozhodnutie súdu.

Návrhy sa predkladajú sudcovi pre obstavenie majetku a prejednávajú sa podľa foriem konania o nariadení predbežného opatrenia (článok 1395 súdneho poriadku). Lehota na predvolanie je minimálne dva dni, ale v naliehavých prípadoch sa môže skrátiť.

Jednostranný návrh na ochranné obstavenie predkladá advokát sudcovi pre obstavenie majetku, ktorý môže povoliť vykonanie obstavenia. Sudca pre obstavenie majetku rozhodne v lehote ôsmich dní formou rozhodnutia. Súdny vykonávateľ musí rozhodnutie spolu s oznámením o obstavení doručiť osobe, ktorej majetok je predmetom obstavenia, s cieľom informovať ju o konaní, ktoré sa proti nej vedie.

Rozhodnutie je predbežne vykonateľné zo zákona a jeho právoplatnosť je iba relatívna. Sudca pre obstavenie majetku ho môže kedykoľvek zmeniť alebo zrušiť z dôvodu zmeny v okolnostiach. Poplatky, ktoré si účtuje súdny vykonávateľ, sú stanovené v kráľovskom dekrét z 30. novembra 1976 (Moniteur belge z 8. februára 1977).

B. Zabavenie

Zabavenie dohodou si vyžaduje len platnú dohodu medzi účastníkmi konania, bez zásahu sudcu. Súdne zabavenie však musí nariadiť súd.

V oboch prípadoch sa určí súdny uschovávateľ, a to buď dohodou, alebo ho určí sudca. Tento uschovávateľ musí s náležitou starostlivosťou zabezpečiť ochranu vecí, ktorá mu bola zverená. Okrem toho je povinný vrátiť vec, keď sa zabavenie skončí. Uschovávateľ má nárok odmenu stanovenú zákonom (článok 1962 ods. 3 občianskeho zákonníka).

C. Predbežné opatrenia

Návrhy na predbežné opatrenia sa musia vždy predkladať sudcovi v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia alebo v rámci konania vo veci samej. Môže ich nariadiť aj rozhodca (článok 1696 súdneho poriadku).

Súd prvého stupňa vydá v prípadoch, ktoré považuje za naliehavé, predbežné rozhodnutie vo všetkých veciach okrem tých, ktoré nepatria do právomoci súdu (článok 584 prvý odsek súdneho poriadku). „Predbežné“ znamená, že rozhodnutie je len predbežné a nemôže mať žiadne konečné a nezvratné účinky. Predseda pracovného súdu a predseda obchodného súdu takisto môžu v prípadoch, ktoré považujú za naliehavé, vydať predbežné rozhodnutie vo veciach, ktoré patria do príslušnej právomoci týchto súdov.

Rozhodnutím v konaní o nariadení predbežného opatrenia nesmie byť dotknutá samotná vec (konanie vo veci samej), čo znamená, že jeho právoplatnosť je iba relatívna. Sudca v konaní vo veci samej nie je týmto rozhodnutím nijako viazaný, čo znamená, že sudca v konaní o nariadení predbežného opatrenia môže uložiť len predbežné opatrenia.

V rozvodovom konaní teda predseda rodinného súdu rozhoduje o predbežných opatreniach týkajúcich sa osoby, výživného a majetku manželov aj detí (článok 1280 prvý odsek súdneho poriadku).

Súdny vykonávateľ doručí odporcovi oznámenie o nariadených opatreniach a odporca je vyzvaný ich dodržať, v prípade potreby pod hrozbou vynucovania verejnými orgánmi a/alebo uloženia trestu pravidelného penále. Poplatky, ktoré si účtuje súdny vykonávateľ, sú stanovené v kráľovskom dekrét z 30. novembra 1976 (Moniteur belge z 8. februára 1977).

Pri rozhodovaní na prvom stupni môže zmierovací sudca nariadiť naliehavé predbežné opatrenia na obdobie, počas ktorého manželia alebo osoby žijúce v zákonom uznanom partnerstve, ktorých vzťah sa rozpadol, žijú spolu. Tieto opatrenia sa môžu týkať napríklad rodinného bývania alebo osoby a majetku detí. Tieto opatrenia sú predbežné a skončia sa v prípade skončenia spoluzitia. V prípade manželského páru sa nimi nemôže trvalo riešiť rozvod.

O prípadnom konečnom riešení rozvodu rozhoduje súd prvého stupňa.

D. Predbežný výkon

Rozsudok v sebe zahŕňa exekučný titul. Pokiaľ sa rozsudok nestane právoplatným, nemožno ho vykonať. Okrem výnimiek stanovených zákonom alebo pokiaľ sudca nerozhodne inak prostredníctvom osobitne odôvodneného rozhodnutia, sa totiž výkon pozastaví na základe možnosti podať odpor, ale nepozastaví sa na základe možnosti podať odvolanie alebo podať odvolanie na kasačný súd (článok 1397 súdneho poriadku).

Sudca, ktorý vydal konečný rozsudok, môže povoliť predbežný výkon tohto rozsudku, s výnimkou prípadov, keď je to zo zákona zakázané (článok 1399 súdneho poriadku), najmä konečných rozsudkov týkajúcich sa osobného stavu.

Ak je predbežný výkon možný, vykonáva sa na riziko strany, ktorá sa ho dožaduje. Sudca môže predbežný výkon podmieniť poskytnutím záruky touto stranou (článok 1400 súdneho poriadku). Táto strana môže pristúpiť k výkonu, ale musí zložiť peňažnú sumu alebo poskytnúť bankovú záruku Úradu pre vklady a úschovu. Rozsudok sa, samozrejme, môže na základe odvolania zmeniť a odporca môže mať nárok na náhradu škody.

2.2 Hlavné podmienky

A. Ochranné obstavenie

Ochranné obstavenie možno uložiť len v naliehavých prípadoch a ak je pohľadávka istá, likvidná a vymáhateľná.

Naliehavosť znamená, že solventnosť dlžníka je ohrozená takým spôsobom, že sú ohrozené práva veriteľa na majetok dlžníka. Ochranné obstavenie nemožno použiť ako prostriedok na vyvíjanie tlaku, ale je povolené, keď je finančná situácia dlžníka podľa objektívnych kritérií ohrozená. Naliehavosť musí existovať v čase obstavenia, ako aj v čase, keď sudca musí rozhodnúť o jeho pokračovaní.

Pohľadávka veriteľa musí byť istá, čo znamená, že sa musí javiť dostatočne odôvodnená, a nemôžu existovať primerané dôvody na jej napadnutie. Ďalej musí byť pohľadávka likvidná. Musí byť totiž určená jej výška alebo ju aspoň musí byť možné určiť na základe predbežného odhadu. Ak dlh ešte nie je presne určený, odhad vykoná sudca. Napokon, pohľadávka musí byť vymáhateľná, čiže veriteľ musí mať právo vymáhať jej zaplatenie. V článku 1415 súdneho poriadku je táto podmienka vymedzená presnejšie, a to tak, že ochranné obstavenie možno uložiť aj v prípade pohľadávok, ktoré sa týkajú budúcich pravidelných príjmov (výživného, nájomného, úrokov), a dokonca aj podmienených a potenciálnych pohľadávok.

B. Zabavenie

Sudca môže nariadiť súdne zabavenie obstaveného hnuťelného majetku dlžníka, nehnuteľnosti alebo hnuťelnej veci, ktorej vlastníctvo alebo držba je predmetom sporu medzi dvoma alebo viacerými osobami, a vecí, ktoré dlžník ponúka na účely urovnania dlhu (článok 1961 občianskeho zákonníka). Vo všeobecnosti toto pravidlo platí vždy, keď okolnosti veci odôvodňujú zabavenie ako formu ochranného opatrenia určeného na zachovanie vecí v takom stave, v akom sú, bez toho, aby bolo ohrozené konečné riešenie. Naliehavosť sa neberie do úvahy. Sudca však k zabaveniu pristupuje opatrne, lebo ide o závažné a výnimočné opatrenie, ktoré sa môže povoliť len na základe dostatočne významných dôvodov.

C. Predbežné opatrenia

Vec môže byť predmetom konania o nariadení predbežného opatrenia len v prípade, že je takej naliehavej povahy, že ak sa ihneď neprijmú opatrenia, navrhovateľ utrpí škodu určitého rozsahu alebo sa dostane do vážnych ťažkostí. Naliehavosť je teda zásadným kritériom na to, aby sa mohlo začať konanie o nariadení predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenia v konaní vo veci samej musia mať takisto naliehavú povahu. Preto sa tieto opatrenia, o ktoré možno požiadať zmierovacieho sudcu, označujú ako „naliehavé predbežné opatrenia“.

D. Predbežný výkon

Kritérium, ktoré sudca používa na odmietnutie alebo schválenie predbežného výkonu, je riziko pre navrhovateľa, že odporca zbytočne oddiali alebo znemožní výkon rozsudku. Ak odporca podá odvolanie alebo odpor len s cieľom uniknúť výkonu rozsudku, podnieť to sudcu, ktorý rozsudok vydal, k nariadeniu predbežného výkonu tohto rozsudku. V niektorých veciach je však predbežný výkon zakázaný (pozri vyššie).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

A. Ochranné obstavenie

Predmetom ochranného obstavenia sú všetky typy majetku (hnutelný, nehnuteľný, nehmotný). Niektoré typy majetku však nemôžu byť predmetom obstavenia (alebo ich možno obstaráť len čiastočne). Nespôsobilosť na obstavenie vyplýva buď zo zákona, alebo z povahy majetku, prípadne zo vzťahu medzi majetkom a osobou dlžníka.

Majetok, ktorý nemôže byť obstaraný, je vymenovaný v článku 1408 súdneho poriadku. V stručnosti ide o majetok, ktorý je pre dlžníka nevyhnutný, predmety potrebné na absolvovanie štúdia alebo odbornej prípravy osoby, ktorej majetok je predmetom obstavenia, alebo jej detí, majetok nevyhnutný na výkon povolania osoby, ktorej majetok je predmetom obstavenia, predmety slúžiace na praktizovanie náboženstva a potraviny a palivo. V článku 1410 ods. 2 súdneho poriadku sa stanovujú pohľadávky, ktoré v žiadnom prípade nemôžu zakladať obstavenie. Patria medzi ne najmä rodinné prídavky a minimálna mzda.

Mzda a rovnocenné príjmy osoby, ktorej majetok je predmetom obstavenia, možno obstaráť len čiastočne. Sumy sú stanovené v článku 1409 ods. 1 súdneho poriadku a každoročne sa prehodnocujú kráľovským dekrétom s prihliadnutím na index spotrebiteľských cien. Článkom 1410 ods. 1 súdneho poriadku sa rozširuje rozsah pôsobnosti čiastočného obstavenia, a to najmä na výživné, dôchodky, dávky v nezamestnanosti, dávky z dôvodu pracovnej neschopnosti a dávky v invalidite.

Majetok, ktorý je predmetom obstavenia, určuje súdny vykonávateľ v zápisnici na účely jeho možného ďalšieho predaja okrem prípadu, keď je prostredníctvom súdneho vykonávateľa možné uzavrieť dohodu s veriteľom. Je prísne zakázané zatajovať majetok, ktorý určil súdny vykonávateľ, a takéto konanie môže viesť k trestnému stíhaniu.

B. Zabavenie

Sudca môže nariadiť súdne zabavenie obstaraného hnutelného majetku dlžníka, nehnuteľnosti alebo huteľnej veci, ktorej vlastníctvo alebo držba je predmetom sporu medzi dvoma alebo viacerými osobami, a vecí, ktoré dlžník ponúka na účely urovnania dlhu (článok 1961 občianskeho zákonníka).

C. Predbežné opatrenia

V konaniach o nariadení predbežného opatrenia možno nariadiť predbežné opatrenia vo všetkých typoch vecí. Predseda súdu prvého stupňa má právomoc rozhodovať o všetkých občianskych sporoch všeobecného práva. Spory týkajúce sa pracovného práva alebo obchodného práva rieši predseda pracovného súdu alebo obchodného súdu.

Rodinný súd môže nariadiť naliehavé predbežné opatrenia na obdobie spolužitia, napríklad pokiaľ ide o rodinné bývanie alebo o osobu a majetok detí. To však platí len pre manželov (článok 223 ods. 1 občianskeho zákonníka) a osoby žijúce v zákonom uznanom partnerstve (článok 1479 ods. 1 občianskeho zákonníka), teda nie pre osoby, ktoré žijú spolu len fakticky.

D. Predbežný výkon

V zásade môžu predbežného výkonu podliehať všetky rozsudky, ako ho sudca povolí, s výnimkou prípadov, keď je predbežný výkon zo zákona zakázaný (článok 1399 súdneho poriadku).

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

A. Ochranné obstavenie

Osoba, ktorej majetok je predmetom obstavenia, nestráca vlastníctvo obstaraného majetku ani právo ho užívať (používanie, prenájom, príjmy, zisky). Nemožno ho len scudziti ani zaťažiť hypotékou. Z dôvodu tejto nespôsobilosti nakladať s majetkom by všetky úkony, ktoré by osoba, ktorej sa obstavenie týka, napriek tomu vykonala, boli uznané za platné, ale neboli by namietateľné voči veriteľovi, ktorý žiada o obstavenie. Veriteľ by teda nebol povinný brať na tieto úkony zreteľ a mohol by konať tak, ako keby neexistovali.

B. Zabavenie

Tak ako v prípade akejkoľvek inej formy bežnej úschovy, aj zabavenie znamená, že hmotná držba majetku sa prenesie na príjemcu záruky. Príjemca záruky môže vykonávať len ochranné úkony.

C. Predbežné opatrenia

Neuplatňuje sa

D. Predbežný výkon

Dôsledkom predbežného výkonu je výkon rozsudku napriek možnosti, že sa na základe podania odvolania alebo odporu môže zmeniť. Navrhovateľ nesie riziko spojené s výkonom (pozri vyššie).

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

A. Ochranné obstavenie

Ochranné obstavenie má časovo obmedzenú platnosť, v zásade tri roky. Sudca pre obstavenie majetku však môže stanoviť kratšie obdobie. Obstavenie sa môže obnoviť, pokiaľ ešte neuplynula prvá lehota. Obnovenie, ktoré je v skutočnosti predĺžením existujúcej lehoty, je povolené, ak existujú oprávnené dôvody a ak stále existuje naliehavosť.

B. Zabavenie

V zákone nie je pre zabavenie stanovená žiadna lehota. Ak už nehrozí riziko, že sa veci nebudú môcť zachovať v takom stave, v akom sú, a že bude ohrozené konečné riešenie, zabavenie sa zruší.

C. Predbežné opatrenia

V zákone nie je stanovená žiadna lehota platnosti predbežných opatrení. Konečné rozhodnutie vydané v spore môže predbežné opatrenia potvrdiť alebo zrušiť.

D. Predbežný výkon

Neuplatňuje sa.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

A. Ochranné obstavenie

Osoba, ktorá žiada o obstavenie, môže podať odvolanie proti rozhodnutiu sudcu pre obstavenia, ktorým sa nepovolilo ochranné obstavenie, v lehote jedného mesiaca od oznámenia rozhodnutia (článok 1419 prvý odsek a článok 1031 súdneho poriadku). Vec sa rieši rovnakým spôsobom ako pred prvým sudcom; rozsudok vydá komora pre predbežné konania (*chambre du conseil*). Ak sa obstavenie schváli na druhom stupni, osoba, ktorej majetok je predmetom obstavenia, ktorá chce proti tomu namietiť, musí podať návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia na odvolací súd.

Osoba, ktorej majetok je predmetom obstavenia, alebo akákoľvek zainteresovaná strana môže podať návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia sudcu pre obstavenia, ktorým sa povolilo vykonanie ochranného obstavenia (článok 1419 súdneho poriadku). Návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia sa musí predložiť do jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia povoľujúceho obstavenie sudcovi, ktorý vydal toto uznesenie (článok 1125 súdneho poriadku). Pokiaľ sudca pre obstavenie majetku nepovolí odklad výkonu rozhodnutia, návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia nemá odkladný účinok.

B. Zabavenie

Neuplatňuje sa v prípade zabavenia, na ktorom sa dohodli účastníci konania.

Súdne zabavenie je rozhodnutie súdu, proti ktorému je možné podať odvolanie v súlade s ustanoveniami súdneho poriadku.

C. Predbežné opatrenia

Každý účastník konania, ktorý sa považuje za poškodeného rozhodnutím vydaným v konaní o nariadení predbežného opatrenia, má možnosť podať odvolanie alebo odpor. O odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným predsedom súdu prvého stupňa alebo obchodného súdu rozhoduje odvolací súd.

Odvolaná proti rozhodnutiam vydaným predsedom pracovného súdu sa musia podať na pracovný súd.

Lehota na podanie odvolania alebo odporu je jeden mesiac od doručenia rozhodnutia, keď sa konanie začalo predvolaním alebo dobrovoľným dostavením sa, a jeden mesiac od oznámenia rozhodnutia formou súdneho listu, keď bolo rozhodnutie vydané na základe jednostranného návrhu.

D. Predbežný výkon

Proti predbežnému výkonu sa nemožno odvolať. Odvolací súd totiž nesmie v žiadnom prípade zakázať ani odložiť výkon rozsudku (článok 1402 súdneho poriadku).

Posledná aktualizácia: 24/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Bulharsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Súdne konanie vo všeobecnosti charakterizuje dlhšie alebo kratšie trvanie. Toto zdržanie, ktoré vyplýva z rôznych fáz a rôznych súdnych inštancií, ktorými súdne konanie prechádza, môže občas spôsobiť neúčinnosť právnej ochrany, ktorej poskytnutie sa účastník domáha, z titulu pozdržania rozsudku a z toho vyplývajúceho pozdržania nadobudnutia účinnosti. V tejto súvislosti zákonodarca stanovil súbor opatrení na zabezpečenie účinnosti požadovanej súdnej ochrany.

Vecná podstata súvisiaca so zabezpečením pohľadávky sa riadi ustanoveniami článkov 389 až 404 Občianskeho súdneho poriadku (OSP).

Podľa článku 391 Občianskeho súdneho poriadku sa povoľuje zabezpečenie pohľadávky, ak by bez takýchto predbežných opatrení žalobca nemohol vykonávať práva vyplývajúce z rozsudku alebo by pre neho bol výkon týchto práv celkom náročný a keď: a) pohľadávku potvrdzujú spoľahlivé listinné dôkazy, alebo b) keď sa poskytne záruka vo výške, ktorú určí súd podľa článkov 180 a 181 zákona o záväzkoch a zmluvách. Záruku možno požadovať aj vtedy, ak existujú spoľahlivé listinné dôkazy.

Základným predpokladom a povinnou podmienkou na priznanie predbežných opatrení je riziko, že žalobca nebude schopný vykonávať svoje práva vyplývajúce z rozsudku, ktorý bude pravdepodobne vynesенý v súvislosti s potenciálne odôvodnenou pohľadávkou.

Súdca s cieľom povoliť zabezpečenie pohľadávky by mal odhadnúť, či existujú tieto predpoklady: potreba zabezpečiť pohľadávku, predpokladané opodstatnenie pohľadávky a predbežné opatrenie bližšie určené žalobcom, ktoré je primerané a vhodné z hľadiska potrieb konkrétneho prípadu a výslovné požadovanej právnej ochrany.

Podľa článku 397 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa v právnych predpisoch stanovujú tieto predbežné opatrenia:

zaistenie nehnuteľnosti;

zablokovanie hnutel'ného majetku a pohľadávok vrátane zablokovania akcií v spoločnosti;

iné vhodné opatrenia, ktoré určil súd, vrátane zadržania motorového vozidla a odklad výkonu.

Súd môže priznať aj niekoľko predbežných opatrení do výšky hodnoty pohľadávky.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Podľa ustanovení kapitoly 34 Občianskeho súdneho poriadku je zabezpečenie pohľadávky povolené:

podľa článku 389 Občianskeho súdneho poriadku – pre všetky druhy pohľadávok – v súvislosti s každým stavom prípadu, pred ukončením súdneho vyšetrovania v priebehu odvolacieho konania;

podľa článku 390 Občianskeho súdneho poriadku možno všetky pohľadávky zabezpečiť ešte pred podaním žaloby.

Návrh na predbežné opatrenia týkajúce sa prejednávanej veci:

Tento návrh podáva žalobca na súd príslušný na prejednanie predmetného sporu. Na to, aby sa povolilo zabezpečenie pohľadávky, musia existovať predpoklady stanovené v článku 391 Občianskeho súdneho poriadku – pravdepodobné opodstatnenie pohľadávky, potreba zabezpečiť pohľadávku (t. j. riziko, že nebude možné uspokojiť pohľadávku žalobcu v prípade, ak bude potvrdená), ako aj vhodnosť daného opatrenia. Ak neexistujú dostatočné dôkazy, súd môže v súlade s článkom 391 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku na základe vlastného uváženia požadovať aj uhradenie peňažnej záruky, ktorú určí.

Zabezpečenie pohľadávky je povolené aj počas pozastavenia prípadu.

Návrh na zabezpečenie budúcej pohľadávky:

Návrh sa predkladá v mieste trvalého bydliska žalobcu alebo v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktorá slúži na zabezpečenie pohľadávky. V prípade žiadosti o povolenie predbežného opatrenia na „odklad výkonu“ sa návrh musí podať na súd príslušný podľa miesta výkonu.

Keď sa priznávajú predbežné opatrenia v súvislosti s budúcou pohľadávkou, súd stanoví lehotu na predloženie pohľadávky, ktorá nemôže trvať dlhšie než jeden mesiac. Materiálne predpoklady na priznanie takýchto predbežných opatrení sú rovnaké ako predpoklady týkajúce sa priznania predbežných opatrení v súvislosti s prejednanou vecou.

V návrhu treba uviesť požadované predbežné opatrenie a výšku pohľadávky. Musí sa predložiť príslušnému krajskému súdu alebo príslušnému okresnému súdu, a to podľa súdnej právomoci a príslušnosti v súlade s článkom 104 Občianskeho súdneho poriadku.

Návrh môže predložiť dotknutá osoba alebo jej zástupca v konaní alebo právnik. Nie je potrebné vyhotoviť kópiu tohto návrhu, pretože táto kópia sa protistrane nepredkladá.

Predbežné opatrenia priznané súdom vykonávajú:

v prípade zaistenia nehnuteľnosti – kataster,

v prípade zablokovania hnutel'ného majetku a pohľadávok dlžníka – štátny alebo súkromný súdny exekútor, a to aj na základe oznámenia tohto exekútora tretím stranám, ako sú banky a iné úverové inštitúcie,

v prípade predbežných opatrení týkajúcich sa automobilov – príslušné útvary dopravnej polície,

v prípade predbežného opatrenia „odkladu výkonu“ – kópia rozsudku súdu týkajúceho sa udelenia povolenia by sa mala predložiť príslušnému súdnemu exekútorovi, ktorý začal vykonávacie konanie,

v prípade ďalších opatrení stanovených v právnych predpisoch – príslušný štátny alebo súkromný súdny exekútor, ktorého vyberie dotknutá osoba.

2.2 Hlavné podmienky

Materiálne predpoklady na povolenie (opísaných) predbežných opatrení sú stanovené v článku 391 Občianskeho súdneho poriadku.

Zabezpečenie pohľadávky na výživné je povolené aj bez potreby splniť požiadavky článku 391 Občianskeho súdneho poriadku a v takom prípade súd môže predbežné opatrenia prijať *ex officio*.

Čiastočné zabezpečenie pohľadávky sa tiež môže povoliť, ale len pokiaľ ide o časti pohľadávky, ku ktorým existujú dostatočné dôkazy.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Vo všeobecnosti sa predbežné opatrenia môžu použiť na akýkoľvek majetok dlžníka. Zabezpečenie peňažnej pohľadávky prostredníctvom zablokovania pohľadávok, na ktoré sa nevzťahuje vykonávanie, nie je povolené.

Zabezpečenie peňažnej pohľadávky voči štátu, štátnym inštitúciám a zdravotníckym zariadeniam, na ktoré sa vzťahuje článok 5 ods. 1 zákona o zdravotníckych zariadeniach, nie je podľa článku 393 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku povolené.

Predbežné opatrenia sa môžu uplatniť na tieto typy majetku:

bankové účty,

hnuteľný majetok,

nehnutelnosti,

automobily, pokiaľ ide o ich zadržanie,

vynucovacie činnosti,

konkrétne aktíva budúceho dlžníka, ako boli posúdené v iných prípadoch výslovne uvedených v právnych predpisoch.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Akýkoľvek nakladanie s aktívami zo strany dlžníka je voči veriteľom alebo pridruženým veriteľom neplatné. Pokiaľ ide o nehnuteľnosť, neplatnosť má účinok výlučne, pokiaľ ide o nakladanie s ňou po momente zapísania jej zhabania do katastra – ako sa uvádza v článku 452 Občianskeho súdneho poriadku.

Domnienky nevymáhateľnosti práv veriteľa a pridružených veriteľov, ktoré nadobudli po zápise zhabania do katastra a doručení oznámenia o zablokovaní, sa riadia článkom 453 Občianskeho súdneho poriadku.

Zabezpečený veriteľ môže podľa článku 401 Občianskeho súdneho poriadku podať žalobu na povinnú tretiu stranu o sumu alebo aktíva, ktoré táto strana odmietla odovzdať dobrovoľne.

Výdavky spojené s konaním na zabezpečenie pohľadávky znáša osoba, na ktorej žiadosť boli priznané predbežné opatrenia, ako sa stanovuje v článku 514 Občianskeho súdneho poriadku s odvolaním sa na článok 401 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa riadia predbežné opatrenia.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Povolenie na zabezpečenie pohľadávky sa udeľuje v súlade so zásadou, že príslušné predbežné opatrenie týkajúce sa prejednávanej veci sa vykonáva pred uzatvorením veci prostredníctvom zodpovedajúceho rozsudku, ktorý nadobudol účinnosť.

Keď sa priznajú predbežné opatrenia v súvislosti s budúcou pohľadávkou, súd stanoví lehotu na predloženie pohľadávky, ktorá nemôže trvať dlhšie než jeden mesiac. Ak v určenej lehote neboli poskytnuté nijaké dôkazy o predložení pohľadávky, súd zruší predbežné opatrenia *ex officio* – podľa článku 390 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

V prípade predloženia pohľadávky, v súvislosti s ktorou boli priznané predbežné opatrenia, čo sa stáva zvyčajne, tieto predbežné opatrenia zostávajú v platnosti a sú účinné až do uzavretia prípadu.

Postup zrušenia priznaných predbežných opatrení sa riadi článkom 402 Občianskeho súdneho poriadku. V tomto článku sa stanovuje, že zainteresovaná strana musí predložiť návrh, ktorého kópiu musí odovzdať osobe, ktorá požiadala o priznanie predbežných opatrení. Osoba, ktorej bola doručená táto kópia, môže do troch dní podať námietku. Súd na verejnom zasadnutí zruší predbežné opatrenia, ak sa celkom presvedčí, že dôvody, pre ktoré boli tieto opatrenia priznané, už pominuli alebo že žalovaný v stanovenej lehote poskytol záruku uložením celej sumy požadovanej žalobcom (článok 398 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Proti rozsudku súdu o zrušení predbežných opatrení sa možno odvolať do jedného týždňa prostredníctvom sťažnosti súkromnej osoby.

Zmenu priznaných predbežných opatrení, ako sa stanovuje v článku 398 Občianskeho súdneho poriadku, možno priznať v týchto dvoch situáciách:

podľa odseku 1 – súd, konajúc na žiadosť jednej zo strán, môže po oznámení druhej strany a zohľadnení jej námietok, ktoré predložila do troch dní od oznámenia, povoliť zmenu jedného typu predbežných opatrení na iný typ,

podľa odseku 2 – v prípade zabezpečenia pohľadávky oceníiteľnej v peňažnej hodnote môže odporca kedykoľvek nahradiť povolenú záruku bez súhlasu druhej strany založením peňažných prostriedkov alebo iných cenných papierov, ako sa stanovuje v článkoch 180 a 181 zákona o záväzkoch a zmluvách.

V prípadoch stanovených v článku 398 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku sa zablokovanie alebo zhabanie zruší.

Právne predpisy nebránia odporcovi podať žalobu na žalobcu o náhradu škôd, ktoré mu spôsobili predbežné opatrenia, v prípade, že dôjde k zrušeniu pohľadávky, na ktorú boli priznané predbežné opatrenia, alebo že takáto pohľadávka nebola predložená v stanovenej lehote, ako aj v prípade, že sa vec uzavrie (článok 403 Občianskeho súdneho poriadku).

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Proti rozsudku súdu vo veci zabezpečenia pohľadávky sa možno podľa článku 396 Občianskeho súdneho poriadku odvolať do jedného týždňa prostredníctvom sťažnosti súkromnej osoby. Pre žalobcu sa táto týždňová lehota začína doručení rozsudku, kým pre žalovaného (osobu, proti ktorej bolo vydané predbežné opatrenie) sa začína dňom, keď mu súdny exekútor, kataster alebo súd doručil oznámenie o zavedení predbežných opatrení. Kópia sťažnosti súkromnej osoby sa musí doručiť protistrane, ktorá musí do jedného týždňa odpovedať.

V prípade odvolania sa proti rozsudku o zamietnutí predbežných opatrení sa kópia súkromnej sťažnosti žalobcu nedoručí odporcovi.

Ak odvolací súd potvrdí rozsudok o priznaní alebo zamietnutí predbežných opatrení, tento rozsudok nepodlieha kasačnej sťažnosti. Ak odvolací súd priznal predbežné opatrenia, ktoré zamietol súd prvého stupňa, rozsudok odvolacieho súdu podlieha odvolaniu prostredníctvom súkromnej sťažnosti pred Najvyšším kasačným súdom, ak boli splnené podmienky v článku 280 Občianskeho súdneho poriadku umožňujúce takéto odvolanie.

Podľa platného Občianskeho súdneho poriadku sa na priznané predbežné opatrenia a výšku záruky, ktorú určuje súd ako podmienku na priznanie predbežných opatrení, vzťahuje právo na odvolanie. Odvolaním sa na odvolací súd sa však nesmú pozastaviť predbežné opatrenia, a to až do momentu, kým vyšší súd vydá rozhodnutie o odvolaní a kým nerozhodne o ich zrušení.

Posledná aktualizácia: 03/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežné opatrenia:

Predbežné opatrenia slúžia na to, aby boli predbežne, t. j. dočasne upravené pomery účastníkov alebo pre prípad, ak existuje obava z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia.

Vo všeobecnosti sú predbežné opatrenia vydávané pred začatím konania vo veci samotnej upravené v § 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov) a predbežné opatrenia vydané po začatí konania vo veci samotnej sú upravené v § 102 zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov. Osobitné predbežné opatrenia pre niektoré špecifické situácie sú upravené v zákone o osobitných súdnych konaniach (zákon č. 292/2013 Zb.), a to predbežné opatrenie upravujúce pomery maloletého dieťaťa, ktoré sa ocitlo v stave nedostatku náležitej starostlivosti (§ 452 a nasl.), ako aj predbežné opatrenie vo veci ochrany proti domácejmu násiliu (§ 400 a nasl.). Súčasne § 12 zákona č. 292/2013 Zb. stanovuje niektoré osobitné pravidlá dopĺňajúce všeobecné ustanovenia predbežných opatrení pre typy konaní, ktoré spadajú do pôsobnosti tohto zákona.

Zabezpečenie dôkazov:

Dôkazy sa zabezpečujú vtedy, ak existujú obavy, že dôkaz nebude neskôr možné vykonať alebo že ho bude možné vykonať iba s veľkými ťažkosťami (napríklad nesprávne plnenie kúpnej zmluvy, keď predmet zmluvy tvorí tovar podliehajúci skaze, alebo vypočutie svedka, ktorý je vážne chorý a je ohrozený na živote).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Predbežné opatrenia:

V zmysle § 74 zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov sa konanie o nariadení predbežného opatrenia začína na návrh.

V zmysle § 12 zákona č. 292/2013 je však možné nariadiť predbežné opatrenie bez návrhu, ak je možné bez návrhu začať konanie samotné (teda napr. konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o právnej spôsobilosti, konania vo veci opatrovníctva, konanie vo veciach nezvestnosti a smrti). Súd v takých prípadoch vydanie predbežného opatrenia nariadi sám z úradnej moci.

Súd príslušný na vydanie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný vo veci samej. výnimky z tohto pravidla sú ustanovené v § 400 a 453 zákona č. 292/2013 Zb.

Zabezpečenie dôkazov je možné vykonať:

Pred začatím konania vo veci samotnej, na návrh. Príslušný na konanie je súd, ktorý bol príslušný na konanie vo veci, alebo súd, v ktorého obvode sa nachádza ohrozený dôkazný prostriedok.

K zabezpečeniu dôkazov môže dôjsť počas konania, a to aj bez návrhu.

V prípade, že nehrozí nebezpečenstvo z omeškania, majú účastníci vo veci samotnej právo byť prítomní pri zabezpečení dôkazov.

Dôkaz je možné zabezpečiť aj notárskym alebo exekútorským zápisom, pokiaľ sa daná skutočnosť odohrala v prítomnosti notára alebo súdneho exekútora, prípadne ak notár alebo súdny exekútor osvedčil stav veci.

2.2 Hlavné podmienky

Predbežné opatrenia sa môžu nariadiť:

Ak je potrebné, aby boli pomery účastníkov dočasne upravené;
ak existuje obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.
na predbežnú úpravu pomerov.

Posúdenie, či je potrebná predbežná úprava pomerov účastníkov závisí od okolností konkrétneho prípadu. Predbežné opatrenie bude nariadené len vtedy, ak sa dostatočne preukáže potreba predbežnej úpravy právny pomerov účastníkov. Pri ostatných okolnostiach dôležitých pre nariadenie tohto predbežného opatrenia postačí, že budú aspoň overené skutočnosti rozhodujúce pre uloženie povinnosti predbežným opatrením.

Ohrozenie výkonu rozhodnutia

Nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu obavy, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený, vyžaduje, aby oprávnenému svedčilo rozhodnutie, prípadne listina, ktorá je titulom na výkon rozhodnutia. Predbežné opatrenie možno nariadiť len dovtedy, kým sa rozhodnutie nestane vykonateľným, alebo ak existujú vážne dôvody, pre ktoré oprávnený zatiaľ (dočasne) nemohol pristúpiť k vymáhaniu splnenia uloženej povinnosti prostredníctvom výkonu rozhodnutia Zároveň musia byť preukázané skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený (najmä v dôsledku správania dlžníka).

Návrh na nariadenie predbežného opatrenia musí obsahovať formálne prvky podľa § 42 ods. 4 a podľa § 75 zákona č. 99/1963 Zb., a to okrem iného: údaj o tom, ktorému súdu je návrh určený,

kto návrh predkladá a akej veci sa týka, t. j. vymenovanie skutočností, ktoré odôvodňujú také predbežné opatrenie, aké je navrhované,

čo je cieľom návrhu, t. j. akého predbežného opatrenia sa navrhovateľ domáha,

podanie musí obsahovať označenie dňa, kedy bolo vyhotovené a podpis žiadateľa alebo jeho zástupcu,

vymenovanie skutočností, že je potrebné upraviť pomery účastníkov alebo že existuje obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

K návrhu je potrebné pripojiť dokumenty, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva.

Navrhovateľ má povinnosť bez výzvy súdu z vlastnej iniciatívy zložiť najneskôr v deň podania návrhu súdu peňažnú zábezpeku vo výške 10 000 Kč a vo veciach, ktoré sa týkajú vzťahov medzi podnikateľmi, vyplývajúcich z podnikateľskej činnosti vo výške 50 000 Kč. Z povinnosti zložiť zábezpeku sú vyňaté návrhy zo sociálnych dôvodov (napríklad vo veci výživného, pracovnej veci, náhrady škody na zdraví). Nezloženie zábezpeky je dôvodom na odmietnutie návrhu.

Stanovená zábezpeka slúži na zaistenie nároku na náhradu škody alebo inej ujmy, ktorá môže vzniknúť v dôsledku nariadenia predbežného opatrenia účastníkovi konania alebo tretej osobe (osobám, ktoré neboli účastníkmi konania o predbežnom opatrení).

V § 12 ods. 3 zákona č. 292/2013 Zb. je stanovená výnimka pre zloženie zábezpeky podľa toho zákona.

Zabezpečenie dôkazov:

Pred začiatkom konania vo veci samej je možné na návrh zabezpečiť dôkaz, ak existuje obava, že ho neskôr nebude možné vykonať vôbec alebo iba s veľkými ťažkosťami. Zabezpečenie dôkazu sa nevykoná v prípade, že je nepochybné, že taký dôkaz nemôže mať v konaní vo veci žiaden význam. Súd odmietne vykonať navrhované zabezpečenie, ak má pochybnosti, či navrhovateľ svojím návrhom v skutočnosti sleduje zabezpečenie dôkazu, alebo iné ciele (napr. získať iným spôsobom neprístupné informácie o činnosti inej osoby apod.).

Návrh na zabezpečenie dôkazu musí okrem všeobecných formálnych prvkov obsahovať opis skutočnosti tvoriacej predmet dokazovania. Ďalej je nevyhnutné presne označiť dôkazný prostriedok, ktorý sa má zabezpečiť.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predbežné opatrenia:

Podľa § 76 Občianskeho súdneho poriadku predbežným opatrením sa účastníkovi môže napríklad uložiť povinnosť platiť výživné, povinnosť uložiť peňažnú sumu alebo vec do úschovy súdu, nevyužívať určité veci alebo práva, respektíve niečo vykonať, niečo sa zdržať, prípadne niečo znášať. Opatrenie sa môže týkať akejkoľvek veci vo vlastníctve dotknutého účastníka

Súd môže predbežným opatrením uložiť povinnosť niekomu inému, ako je účastník, pokiaľ je to možné spravodlivo žiadať (napr. vtedy, keď niekto kupuje nehnuteľnosť s plným vedomím, že ju kupuje od vlastníka, ktorý riadne neplní svoje platobné povinnosti voči svojim veriteľom).

Osobitné predbežné opatrenia podľa zákona č. 292/2013 Zb.:

Osobitné predbežné opatrenie stanovujúce pomery dieťaťa podľa § 452 a nasledujúcich sa použije vtedy, ak sa maloleté dieťa ocitne v stave nedostatku náležitej starostlivosti bez ohľadu na to, či existuje osoba, ktorá má právo sa o dieťa starať, alebo ak je život dieťaťa, jeho normálny vývoj alebo iný dôležitý záujem vážne ohrozený, prípadne ak bol narušený. Súd predbežným opatrením upraví pomery dieťaťa na nevyhnutný čas tak, že nariadi, aby bolo dieťa umiestnené vo vhodnom prostredí, ktoré označí v uznesení.

Osobitným predbežným opatrením podľa § 400 a nasledujúcich je možné odporcovi uložiť povinnosť, aby opustil spoločné obydlie aj jeho bezprostredné okolie, nezdržoval sa v spoločnom obydľí alebo doň nevstupoval. Vyhol sa stretávaniu sa s navrhovateľom alebo sa zdržal nežiaduceho sledovania a obťažovania navrhovateľa akýmkoľvek spôsobom. Návrh musí obsahovať vymenovanie skutočností, ktoré potvrdzujú, že pre navrhovateľa je spoločné bývanie navrhovateľa a odporcu v dome alebo byte, v ktorom sa nachádza spoločná domácnosť, neznesiteľné z dôvodu fyzického alebo duševného násillia voči navrhovateľovi alebo inej osobe, ktorá v spoločnej domácnosti žije, alebo vymenovanie skutočností, ktoré potvrdzujú nežiaduce sledovanie alebo obťažovanie navrhovateľa.

Zabezpečenie dôkazov:

Návrh by mal takisto obsahovať zdôvodnenie, ktorým navrhovateľ vysvetľuje, prečo navrhuje zabezpečenie dôkazu. Ako dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, pomocou ktorých je možné zistiť stav veci, predovšetkým vypočutie svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb atď.

Osobitným zabezpečením dôkazov je zabezpečenie predmetu dôkazného prostriedku vo veci týkajúcej sa práv duševného vlastníctva (§ 78b zákona č. 99/1963 Zb.). Aktívnu vecnú legitimáciu má ten, kto potvrdil porušenie práva duševného vlastníctva. Príslušný je krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza zabezpečovaný predmet. Je možné zabezpečiť: dotknutý tovar, materiál a nástroje, dokumenty týkajúce sa dotknutého tovaru.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Predbežné opatrenia:

Predbežné opatrenie je rozhodnutie dočasného charakteru, ktoré má ochrániť navrhovateľa. Ide o ochranu jeho porušeného alebo ohrozeného práva.

Navrhovateľ vydaním predbežného opatrenia nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti. Nejde ani o riešenie prejudiciálnej otázky. Ani samá existencia vydaného predbežného opatrenia nesmie ovplyvniť rozhodovanie súdu vo veci samej. Dlužník môže aj po vydaní predbežného opatrenia naďalej nakladať so svojim majetkom, musí však postupovať v súlade s vydaným opatrením.

Tomu, kto hrubým spôsobom sťažuje postup konania predovšetkým tým, že sa bez závažného dôvodu nedostaví na súd alebo neuposlúchne príkaz súdu, môže súd uložiť poriadkovú pokutu až do výšky 50 000 Kč. Ak povinná osoba dobrovoľne neplní to, čo jej ukladá rozhodnutie o predbežnom opatrení, je toto rozhodnutie vynútiteľné súdom. Sankcia za marenie výkonu úradného rozhodnutia a vykázania je stanovená aj v trestnom zákonníku, ide o § 337 ods. 2 zákona č. 40/2009 Zb. a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia a vykázania.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Predbežné opatrenia:

Predbežné opatrenie na určitý čas

Súd môže v uznesení o nariadení predbežného opatrenia stanoviť, že bude platiť iba určitý čas, hoci to žalobca (navrhovateľ) nežiadal.

Uloženie povinnosti podať žalobu alebo iný návrh na začatie konania

Ak súd nariadi predbežné opatrenie, uloží navrhovateľovi (žalobcovi) povinnosť podať na súde návrh na začatie konania (žalobu) vo veci samej, a to v lehote, ktorú súd súčasne stanoví.

Predbežné opatrenie zostáva platné až do svojho zániku alebo do zrušenia súdom.

Predbežné opatrenie zanikne, ak navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania; ak sa návrhu vo veci samotnej nevyhovelo; ak sa návrhu vo veci samotnej vyhovel a uplynulo pätnásť dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci; alebo ak uplynula určená lehota trvania predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenie súd zruší vtedy, ak prestanú platiť dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Predbežné opatrenie podľa § 400 a nasledujúcich zákona č. 292/2013 Zb. bude platiť mesiac od jeho vykonateľnosti (§ 408) a jeho platnosť môže byť v závislosti od začatia konania vo veci samej predĺžená.

Predbežné opatrenie podľa § 452 a nasledujúcich zákona č. 292/2013 Zb. bude platiť mesiac od jeho vykonateľnosti (§ 459) a jeho platnosť môže byť predĺžená.

Zabezpečenie dôkazov:

Zabezpečenie dôkazov sa vykoná v čase stanovenom súdom alebo v najbližšom možnom termíne. Účastníci konania môžu byť pri zabezpečení dôkazov prítomní, nemajú však právo byť prítomní, ak existuje nebezpečenstvo z omeškania. Po začatí konania vo veci samej majú účastníci právo sa vysloviť k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré boli vykonané. Môže sa tiež pristúpiť k vypočutiu účastníkov.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Predbežné opatrenia:

O predbežnom opatrení sa rozhoduje uznesením. Uznesenie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, je vykonateľné vyhlásením. Ak sa neuskutoční vyhlásenie, je vykonateľné, hneď ako bude doručené osobe, ktorej ukladá povinnosť. Písomné vyhotovenie predbežného opatrenia sa okrem účastníkov doručuje aj tretej osobe (ak jej bola uložená povinnosť) a v prípade, že ide o povinnosť nenakladať s nehnuteľnosťou, doručuje sa príslušnému katastrálnemu úradu. Uznesenie o predbežnom opatrení je vykonateľné vyhlásením, prípadne doručením (§ 76d Občianskeho súdneho poriadku), a je titulom pre výkon rozhodnutia.

Odvolať sa proti uzneseniu o predbežnom opatrení je prípustné. Odvolanie sa podáva na súde, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, o odvolaní však rozhodujú sudy druhého stupňa, t. j. krajské alebo vrchné sudy. Odvolanie sa podáva do pätnástich dní od doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia.

Prípustné odvolanie podané načas oprávnenou osobou spôsobuje, že rozhodnutie nenadobúda právoplatnosť, kým o odvolaní s konečnou platnosťou nerozhodne odvolací súd. Uznesenie o predbežnom opatrení je však vykonateľné (t. j. postupuje sa podľa neho) uplynutím lehoty na plnenie, ktorá sa začína počítať od doručenia uznesenia, prípadne je vykonateľné doručením, ak v ňom nebola uložená povinnosť plnenia. Súd môže rozhodnúť o tom, že uznesenie o nariadení predbežného opatrenia je vykonateľné až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ak tomu nebráni povaha predbežného opatrenia alebo ak tým nebude zmarený jeho účel.

Zákon č. 292/20013 obsahuje v § 409, respektíve v § 463 ustanovenia o odvolaní v prípade osobitných predbežných opatrení podľa tohto zákona.

Posledná aktualizácia: 25/09/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Írsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežnými opatreniami, ktoré sú k dispozícii na írskych súdoch, sú rôzne druhy súdnych príkazov (*injunction*). Súdny príkaz je príkaz, ktorým sa strane v konaní nariaďuje, aby niečo urobila, alebo aby sa niečocho zdržala. Porušenie súdneho príkazu predstavuje pohrdanie súdom a osoba, ktorá poruší takýto príkaz, môže byť odsúdená na trest odňatia slobody. Súdny príkaz môže byť:

- i) trvalý;
- ii) na stanovené časové obdobie alebo
- iii) vydaný na dočasnom základe do rozhodnutia súdu vo veci.

Ak sa navrhovateľ domnieva, že odporca môže odstrániť alebo zničiť zásadné veci alebo dokumenty, môže súd požiadať *ex parte* o nástroj *Anton Piller order*, čo je forma súdneho príkazu, ktorou sa vyžaduje, aby odporca dovolil navrhovateľovi vstúpiť do svojich priestorov na účely kontroly dokumentov alebo iných vecí a odstránenia čohokoľvek, čo patrí navrhovateľovi. Ak sa navrhovateľ obáva, že sa odporca môže zbaviť častí alebo všetkého svojho majetku a nemusí byť schopný uspokojiť nárok navrhovateľa, ak odporca v súdnom konaní nakoniec uspeje, navrhovateľ môže súd požiadať, aby vydal tzv. príkaz *Mareva* (*Mareva injunction*) alebo príkaz na zaistenie, ktorým sa odporcovi zabráni nakladať so svojím majetkom počas trvania príkazu. Všeobecne sa príkazom *Mareva* zabráni odporcovi, ktorý sa nenachádza v danej jurisdikcii, ale ktorý má v tejto jurisdikcii majetok, aby odstránil tento majetok počas prebiehajúceho súdneho konania.

Ak si navrhovateľ nárokuje určitú sumu peňazí, môže požiadať súd, aby vydal príkaz, ktorým sa odporcovi nariaďuje, aby na účet súdu predbežne zložil časť alebo celú nárokovanú sumu. Naopak odporca, ktorý sa obáva, že ak navrhovateľ neuspeje so svojím nárokom alebo nemusí byť schopný zaplatiť súdne trovy odporcu na úspešnú obhajobu v konaní, môže súd požiadať, aby nariadil navrhovateľovi zložiť zábezpeku na náklady konania prevedením určitej sumy peňazí na účet súdu. Ak sa vydá príkaz na tzv. zábezpeku na náklady v prospech odporcu, navrhovateľ nebude môcť pokračovať so svojím nárokom, pokiaľ neuhradí súdu peňažnú sumu nariadenú súdnym príkazom.

Vrchný súd (*High Court*) má takisto právomoc vydávať predbežné príkazy na podporu konania v inej jurisdikcii, ak je to účelné. Môže vydať tzv. celosvetový príkaz na zaistenie, ktorý sa vzťahuje na majetok v iných jurisdikciách, ak panuje strach alebo obavy, že odporca sa môže snažiť svoj majetok utrátiť s cieľom uniknúť rozsudku voči svojej osobe.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Väčšinu žiadostí o vydanie súdneho príkazu možno podať buď na obvodnom súde (*Circuit Court*), alebo na vrchnom súde (*High Court*). Určité formy predbežných opatrení sa však dajú dosiahnuť len na vrchnom súde, napríklad príkazy na zaistenie, nástroje *Anton Piller orders* a príkazy týkajúce sa zahraničných konaní.

Strana v konaní usilujúca sa o predbežný príkaz musí podať návrh doložený čestným vyhlásením. Navrhovateľ musí v plnom rozsahu zverejniť všetky relevantné skutočnosti, najmä to, či sa návrh predkladá bez informovania druhej strany. Návrh príkazu by mal byť uvedený aj v čestnom vyhlásení s presným stanovením toho, čo sa od súdu žiada. Viac informácií o potrebných súdnych formulároch je k dispozícii na webovom sídle [Súdnej služby](#).

Ak navrhovateľ žiadajúci o súdny príkaz uspeje a príkaz je vydaný, zvyčajne bude musieť poskytnúť tzv. záväzok k náhrade škody pre prípad, že v súdnom konaní nakoniec nebude úspešný, aby druhá strana, proti ktorej sa príkaz navrhuje, mohla získať náhradu nákladov, ktoré jej vznikli v dôsledku príkazu. Návrhy na súdne príkazy môžu byť podané *ex parte* alebo bez informovania druhej strany, ak pre tento spôsob postupu existujú dobré dôvody. Takéto návrhy sa môžu podať aj pred začatím konania, ak je situácia navrhovateľa do istej miery naliehavá. [Pre informácie o predbežnom opatrení na obchodnom súde pozri príkaz 63A, pravidlo 6 ods. 3 [Pravidiel vyšších súdov](#) z roku 1986].

2.2 Hlavné podmienky

Súdy majú diskrečnú právomoc v rozhodovaní o tom, či predbežné opatrenie nariaďia alebo ho nenariaďia, a nariaďia takéto opatrenie, ak je spravodlivé a výhodné tak urobiť. [Príkaz 50 pravidlo 6 ods. 1 [Pravidiel vyšších súdov](#) z roku 1986]. Pri posudzovaní toho, či je vhodné predbežné opatrenie nariadiť, by súd mal rozhodnúť:

- i) či existuje dôvodný nárok, o ktorom treba rozhodnúť;
- ii) či by priznanie náhrady škody alebo odškodnenia bolo primeraným prostriedkom nápravy, ak by sa navrhovateľovi súdny príkaz zamietol a následne by v súdnom konaní uspel;
- iii) pokiaľ rovnováha záujmu spočíva v rozhodnutí súdu.

Prvá požiadavka znamená, že navrhovateľ musí preukázať, že existuje dôvodný nárok, o ktorom treba rozhodnúť. Ide o pomerne malú prekážku, ktorú má navrhovateľ prekonať, ale v posledných rokoch sa táto časť dokazovania stala ťažšie splniteľnou, ak opatrenie, o ktoré sa navrhovateľ snaží v predbežnej fáze, je súdny príkaz, ktorým sa má druhá strana donútiť, aby niečo urobila. V takomto prípade dávajú teraz orgány jasne najavo, že navrhovateľ musí preukázať, že má pádne dôkazy a je pravdepodobné, že na pojednávaní uspeje.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

O súdne príkazy sa môže žiadať z rôznych dôvodov vrátane zabránenia strane v územnom rozvoji alebo užívaní pôdy v rozpore s podmienkami alebo ustanoveniami týkajúcimi sa plánovania, umožnenia prehľadania nehnuteľnosti a odstránenia vecí, donútenia zamestnávateľa, aby zamestnancovi naďalej vyplácal mzdu, alebo zabránenia zamestnávateľovi, aby prijal nových zamestnancov do rozhodnutia o spore. Ak je vydaný príkaz na zaistenie alebo príkaz typu „*Mareva*“, potom strana, proti ktorej je príkaz nasmerovaný, nemôže nakladať so svojím majetkom spôsobom, ktorý by bol nezlučiteľný s príkazom súdu. Môže byť napríklad oprávnená len čerpať určené sumy hotovosti z bankového účtu a nesmie znížiť hodnotu svojho majetku pod určitú sumu, kým nebude konanie úplne ukončené.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Ak strana poruší predbežný príkaz, táto osoba môže byť považovaná za pohrdajúcu súdom a môže byť vzatá do väzby, dostať pokutu, alebo jej môže byť skonfiškovaný majetok. Predná strana príkazu by mala obsahovať tzv. trestný rozkaz (*penal order*), ktorým sa príjemca informuje o možných dôsledkoch porušenia podmienok súdneho príkazu. Podobne, ak tretia strana vedome pomáha odporcovi v nakladaní s majetkom, ktorý je predmetom príkazu na zaistenie, táto osoba môže byť takisto obvinená z pohrdania súdom. V dôsledku toho budú kópie akýchkoľvek príkazov na zaistenie vydaných súdom

zvyčajne doručené všetkým zúčastneným tretím stranám, napríklad manažérom banky, účtovníkom a právnym zástupcom najatým stranou, proti ktorej je príkaz nasmerovaný, alebo ktorí tejto strane poskytujú služby.

Akákoľvek zmluva uzavretá v rozpore so súdnym príkazom je nezákonná a bude stranou, ktorá má vedomosť o existencii príkazu, nevykonateľná.

Vlastníctvo však môže byť naďalej prevedené na základe nezákonnej zmluvy, a preto hneď ako sa takáto zmluva vykoná, všeobecne nie je možné získať späť prevedený majetok a jediným prostriedkom nápravy pre navrhovateľa v takejto situácii bude priznanie náhrady.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Súdny príkaz je obvykle platný do ukončenia súdneho konania (predbežné opatrenie). Ak sa predbežné opatrenie vydá bez informovania druhej strany, potom bude zvyčajne trvať len počas určitého obmedzeného obdobia, po ktorom sa bude vyžadovať ďalší súdny príkaz.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Áno. Odporca alebo akákoľvek strana dotknutá vydaním predbežného opatrenia sa môže kedykoľvek obrátiť na súd so žiadosťou o jeho zmenu alebo zrušenie. Strana, ktorá chce napadnúť predbežné opatrenie, musí o podaní informovať právneho zástupcu druhej strany. Súd môže predbežné opatrenie zrušiť, ak odporca vie preukázať, že mu nemalo byť vôbec nariadené, ak od jeho vydania došlo k významnej zmene okolností alebo v prípade, ak je spravodlivé a nestranné to urobiť. Ako už bolo uvedené, súd môže požadovať od strany, ktorá žiada o predbežné opatrenie, aby súdu poskytla tzv. záväzok k náhrade škody s tým cieľom, že ak by nakoniec nebola úspešná v súdnom konaní, mala strana, proti ktorej sa požaduje predbežné opatrenie, určitú ochranu, pokiaľ ide o náklady, ktoré jej vznikli v dôsledku nariadenia predbežného opatrenia.

Posledná aktualizácia: 26/11/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Grécko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežné a ochranné opatrenia, vo všeobecnosti označované ako „predbežné opatrenia“ (*asfalistiká métra*), sú opatrenia nariadené súdom, pri ktorých prebiehajú alebo sa majú začať neskrátené konania vo veci samej, pričom v priebehu týchto konaní existuje pohľadávka, ktorá potrebuje súdnu ochranu. Účelom tejto predbežnej súdnej ochrany je zabezpečiť, aby bolo v skutočnosti možné uspokojiť pohľadávku, ktorej opodstatnenosť sa má posúdiť. Medzi opatrenia, ktoré možno nariadiť, patria: poskytnutie záruky (*engyodosía*); zápis poznámky o hypotéke na majetok dlžníka (*engrafí prosimeíosis ypothíkis*); predbežné zablokovanie (*syntirítiki katáschesi*); súdna nútená správa (*dikastikí mesengýisi*); dočasné priznanie nároku (*prosoriní epidíkasi apaitíseon*); súdny príkaz, ktorým sa riadia veci na predbežnom základe (*prosoriní rýthmisi katástasis*); zapečatenie (*sfrágisi*), odpečatenie (*apofsfrágisi*), inventarizácia (*apografí*) a verejný vklad (*dimósia katáthesi*) majetku a opatrenia na ochranu držby (*asfalistiká métra nomis*).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Opatrenia tohto druhu musí vždy nariadiť súd.

Všeobecnú právomoc nariadiť takéto opatrenia má samosudca na súde prvého stupňa (*monomélés protodikeío*). Samosudca na súde prvého stupňa však môže prísť o túto všeobecnú právomoc v prospech okresného občianskeho súdu (*eirinodikeío*) v prípadoch predbežnej úpravy práva držby alebo užívacích práv a v prípadoch, keď je na hlavné konanie podľa všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku príslušný okresný občiansky súd. Okresný občiansky súd má výlučnú právomoc v prípadoch, keď sa má na základe dohody medzi stranami zaevidovať alebo stiahnuť oznámenie o hypotéke.

Predbežné opatrenia môže prikázať aj senát súdu prvého stupňa (*polymélés protodikeío*), ak je príslušný na hlavné konanie; v takých prípadoch ide o súbeh jurisdikcie so samosudcom na súde prvého stupňa. Miestne príslušný je zvyčajne súd, ktorý je miestne príslušný na konanie vo veci samej, predbežné opatrenia však môže nariadiť aj súd nachádzajúci sa najbližšie k miestu, kde sa majú vykonať. Súdne rozhodnutie, ktorým sa prikazujú tieto opatrenia, sa doručuje strane povinnej toto rozhodnutie realizovať a vykonáva ho súdny exekútor (*dikastikós epimelítis*). Ak vykonaniu rozhodnutia niekto bráni, súdny exekútor môže požiadať o pomoc políciu. Náklady je ťažké určiť, keďže poplatky právnikov a súdnych exekútorov sú rôzne. Orientačná výška nákladov je približne 250,00 EUR.

2.2 Hlavné podmienky

Súd nariadi predbežné opatrenia, ak:

- existuje naliehavá potreba alebo bezprostredné nebezpečenstvo s cieľom chrániť alebo zachovať oprávnený záujem alebo upraviť situáciu a
- existujú primerané dôvody domnievať sa, že skutočne existuje právo, v súvislosti s ktorým sa žiada o predbežné opatrenie.

Predložiť sa musia predbežné dôkazy, z ktorých vyplýva, že existujú primerané dôvody pre dané opatrenie: úplný dôkaz nie je potrebný a stačí, že existuje neúplný dôkaz, ktorý poskytuje nižšiu mieru istoty, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré treba určiť; súd môže poskytnúť ochranu po zvážení, že udávané skutočnosti sú pravdepodobné. Súd poskytne ochranu len vtedy, keď existuje naliehavá potreba alebo bezprostredné nebezpečenstvo, že dlžníka možno prísť o majetok, na ktorý sa vzťahuje zablokovanie a ktorý mu patrí, spôsobom, že nebude možné uspokojiť nárok neskôr, ak sa veriteľovi prizná v hlavnom konaní exekučný titul.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Všetky aktíva dlžníka akéhokoľvek druhu sa môžu podriať týmto opatreniam bez ohľadu na to, či sú v jeho držbe alebo v držbe tretej strany, pokiaľ sú podľa pravidiel súkromného práva prevoditeľné a nie sú zo zákona vyňaté z výkonu. Konkrétne sa tieto opatrenia môžu uplatniť na nehnuteľnosť a na hnutelný majetok, ktorý sa nepovažuje za majetok, ktorý nesmie byť predmetom zablokovania, vrátane lodí, lietadiel, cestných vozidiel, bankových vkladov a dematerializovaných akcií.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Po vydaní predbežného súdneho príkazu týkajúceho sa majetku, napr. príkaz na predbežné zablokovanie alebo príkaz na zápis poznámky o hypotéke na nehnuteľnosť, dlžník nesmie prevádzať majetok na tretie strany. Porušenie súdneho príkazu sa trestá minimálnym trestom odňatia slobody na šesť mesiacov podľa oddielu 232A trestného zákonníka.

Zákonnou vyhláškou (*nomothetikó diátagma*) č. 1059/1971 sa zaviedla povinnosť zachovávať dôvernosť v súvislosti s bankovými vkladmi a stanovil sa minimálny trest odňatia slobody na šesť mesiacov pre riaditeľov, vedúcich pracovníkov a zamestnancov bánk usvedčených z porušenia tejto povinnosti. V tomto prípade nejde o prekážku pre predbežné zablokovanie, keďže v súdnom príkaze, ktorým sa zavádza zablokovanie, sa neuvádza, ktoré vklady alebo dematerializované akcie sa majú zablokovať. Príkazom sa bráni bankám prevádzať aktíva, neporušuje však povinnosť zachovávať dôvernosť, pretože od

bánk sa nepožaduje, aby prezradili existenciu akýchkoľvek vkladov. Každá ďalšia tretia strana, ktorá má v držbe zablokovaný majetok, musí vyhlásiť, či skutočne existujú zablokované pohľadávky alebo práva a či vo vzťahu k majetku v ich držbe došlo k ďalšiemu zablokovaniu, a v prípade, že áno, v akej hodnote.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Podľa práva tieto opatrenia platia:

- do vynesenia právoplatného rozsudku v hlavnom konaní proti strane, ktorá požiadala o príkaz, pričom proti tomuto rozsudku sa už nemožno odvolať;
- do vynesenia právoplatného rozsudku v prospech strany, ktorá požiadala o príkaz, a do vykonania tohto rozsudku;
- do dosiahnutia urovnania medzi stranami hlavného konania;
- 30 dní odo dňa zastavenia alebo iného ukončenia konania súdom;
- do zrušenia alebo zmeny súdneho príkazu, ktorým sa zavádza opatrenie, súdom, ktorý vydal príkaz pôvodne, so zreteľom na nové dôkazy alebo súdom, ktorý prejednáva hlavnú žalobu, kedy netreba nové dôkazy, alebo
- ak sa v príkaze stanovuje lehota, v rámci ktorej navrhovateľ musí podať hlavnú žalobu na súd, a navrhovateľ tak v danej lehote nespraví.

Ak sa niektorá strana nedostaví na konanie o návrhu, hoci bola riadne predvolaná v dostatočnom predstihu, konanie sa uskutoční za neprítomnosti tejto strany. Súd však vec prejedná, akoby boli prítomné všetky strany, pretože nedostavenie sa na konanie o predbežných opatreniach sa nepovažuje za priznanie skutočností uvedených v návrhu. Súd môže otvoriť opätovne o veci konať, len ak neprítomná strana požiadala súd o zrušenie alebo zmenu jeho rozhodnutia a opiera sa o nové dôkazy, ktoré by viedli k inému záveru, keby o nich súd predtým vedel.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Voči príkazom na predbežné opatrenia sa zvyčajne nemožno odvolať. Výnimku predstavujú tie príkazy, ktorými sa zavádza predbežná úprava práva držby alebo užívacích práv, v prípade ktorých zákon výslovne umožňuje odvolanie na príslušnom súde prvého stupňa do desiatich dní od ich doručenia. Generálny prokurátor na najvyššom súde (*Áreios Págos*) môže vo verejnom záujme podať odvolanie v právnych otázkach proti akémukoľvek súdному príkazu. Najvyšší súd potom vec posúdi a buď napadnutý príkaz potvrdí, alebo ho vyhlási za neplatný. Daný rozsudok má len predbežný účinok. Ako už bolo uvedené, obe strany konania môžu súd požiadať, aby vydal príkaz na zrušenie alebo zmenu svojho rozsudku. Každá tretia strana, ktorá nebola predvolaná a ktorá sa nezúčastnila na konaní, môže tiež podať takúto žiadosť, pokiaľ má oprávnený záujem.

Posledná aktualizácia: 04/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [es](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Španielsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Primárnym zdrojom ochranných opatrení je občianske procesné právo t. j. zákon o občianskom konaní (*Ley de Enjuiciamiento Civil – LEC*), ostatné opatrenia sa však uvádzajú v osobitných hmotných právnych predpisoch.

V zákone o občianskom konaní (článku 727) sú stanovené tieto najmä opatrenia:

Predbežné zabavenie [*el embargo preventivo de bienes*] zamerané na zabezpečenie výkonu rozsudkov, ktorými sa nariaďuje vydanie peňažných súm alebo výnosov, renty a zameniteľného tovaru, ktorého peňažnú hodnotu možno odhadnúť na základe pevných cien.

Súdna správa alebo súdom nariadená nútená správa výrobných aktív [*la intervención o la administración de bienes productivos*], ak sa žiada o rozsudok nariaďujúci vydanie výrobných aktív z titulu vlastníctva, užívacieho práva alebo z akéhokoľvek iného titulu zahŕňajúceho legitímny záujem udržiavať a zlepšovať produktivitu, alebo ak má zaručenie udržania a zlepšenia produktivity mimoriadny význam pre účinnosť rozsudku, ktorý má byť prijatý v stanovenom čase.

Zadržanie hnuiteľného majetku [*el depósito de cosa mueble*], ak sa v rámci žaloby žiada o príkaz poskytnúť predmetný majetok, ktorý je vo vlastníctve odporcu.

Vypracovanie súpisu majetku [*la formación de inventarios de bienes*] v súlade s podmienkami stanovenými súdom.

Zaisťovacie zapísanie nárokov [*la anotación preventiva de demanda*], pokiaľ ide o aktíva alebo práva podliehajúce registrácii vo verejných registroch.

Iné záznamy v registroch [*otras anotaciones registrales*] v prípadoch, ak verejná povaha registra môže prispieť k dosiahnutiu uspokojivého výsledku.

Súdny príkaz na predbežné pozastavenie činností [*la orden judicial de cesar provisionalmente en una actividad*], t. j. na dočasné zdržanie sa istého konania, alebo dočasný zákaz, ktorým sa pozastavuje alebo ukončuje poskytovanie predtým poskytovanej služby.

Zaistenie a konfiškácia príjmov [*la intervención y depósito de ingresos*] získaných z činnosti, ktorá sa považuje za nelegálnu a ktorej zákaz alebo zastavenie sa požaduje v žalobe, ako aj upísanie alebo uloženie požadovaných súm v rámci kompenzácie za duševné vlastníctvo.

Dočasná konfiškácia exemplárov diel alebo predmetov [*el depósito temporal de ejemplares de las obras u objetos*] údajne vyrobených v rozpore s pravidlami týkajúcimi sa duševného a priemyselného vlastníctva, ako aj uloženie materiálu použitého na ich výrobu.

Pozastavenie sporných podnikových rozhodnutí [*la suspensión de acuerdos sociales*], ak navrhovateľ alebo navrhovatelia zastupujú najmenej 1 % alebo 5 % základného imania v závislosti od toho, či žalovaná spoločnosť vydala cenné papiere, ktoré boli v čase sporu prijaté na obchodovanie na oficiálnom sekundárnom trhu.

Spolu s uvedenými opatreniami sa v poslednom odseku článku 727 zákona o občianskom konaní sudcovi umožňuje dohodnúť iné opatrenia, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname, čo znamená, že uvedený zoznam nie je konečný.

Opatrenia výslovne stanovené právnymi predpismi na ochranu istých práv alebo považované za potrebné s cieľom zabezpečiť účinnosť súdnej ochrany potenciálne udelenej v rozsudku, ktorý by mohol byť v rámci súdneho pojednávania vyneseny.

Mimo tohto všeobecného systému existujú iné právne ustanovenia týkajúce sa dočasnej ochrany. Ide napríklad o:

konania týkajúce sa **právnej spôsobilosti osôb**: v článku 726 zákona o občianskom konaní sa súdu umožňuje, aby oficiálne prijal opatrenia, ktoré považuje za potrebné na ochranu osoby, o ktorej sa predpokladá, že nie je právne spôsobilá, alebo na ochranu majetku takejto osoby;

konania týkajúce sa **rodičovstva, otcovstva a materstva**: v článku 768 zákona o občianskom konaní sa stanovujú ochranné opatrenia týkajúce sa osoby a majetku nachádzajúceho sa v právomoci osoby, ktorá sa zdá byť rodičom, a opatrenia na priznanie predbežného príspevku na výživu navrhovateľovi, a to v naliehavých prípadoch aj bez predchádzajúceho vypočutia;

ochrana **dedičstva zosnulého**: okrem iného môžu byť potrebné opatrenia, ako je zabezpečenie majetku v rámci dedičstva zosnulého a jeho písomností, správa dedičstva alebo preverenie príbuzných zosnulého (články 790 až 796 zákona o občianskom konaní).

Konkrétne ochranné opatrenie možno nájsť aj v týchto pravidlách, nie však výlučne:

Zákon o duševnom vlastníctve (Kráľovský legislatívny dekrét č. 1/1996 z 12. apríla 1996), články 138 a 141 (zaistenie a konfiškácia príjmu vyplývajúceho z nezákonnej činnosti; pozastavenie šírenia, distribúcie a zverejňovania, konfiškácia zhotovených exemplárov, zaistenie vybavenia, prístrojov a fyzických nosičov atď.).

Dohovor o práve ochrannej známky (zákon 17/2001 zo 7. decembra 2001), článok 61 (preventívne podanie žiadosti do registra ochranných známk).

Patentový zákon (zákon č. 24/2015 z 24. júla 2015), článok 11 (pozastavenie konania o udelenie patentu) a články 117 a 127 a nasl. (zastavenie mohlo viesť k porušeniu práva navrhovateľa, zaistenie a zadržanie tovaru, ktorý údajne porušuje práva majiteľa patentu, záruka náhrady škody a následných registračných údajov).

Konkurzné právo (zákon 22/2003 z 9. júla 2013), článok 48 písm. b) (dodatok tovaru podnikových administrátorov) a článok 17 (zabezpečenie nemožnosti nakladať s aktívami dlžníka, okrem iného).

Zákon o námornej navigácii (zákon 14/2014 z 24. júla 2014), článok 43 a článok 470 a nasl. (zaistenie námorných lodí).

Zákon o spoločnom vlastníctve majetku (zákon č. 49/1960 z 21. júla 1960), článok 7 (zastavenie zakázanej činnosti) a článok 28 (pozastavenie platnosti dohôd, ktoré prijali združenia vlastníkov).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Opatrenia povolí sudca alebo súd, ktorý má právomoc pre danú vec alebo dané územie. Ide o sudcu alebo súd, ktorý vo veci koná, alebo ak sa konanie ešte nezačalo, o sudcu alebo súd, ktorý bude povinný vo veci konať.

O ochranné opatrenia možno požiadať aj pred podaním žaloby, za predpokladu, že povaha týchto opatrení neznemožňuje ich povolenie [napríklad v prípade zaistovacieho zápisu nároku, a za predpokladu, že sa právom nevyžaduje, aby sa uplatnili súčasne so žalobou (ako napríklad v prípade zastavenia zakázaných činností alebo pozastavenia spoločenských dohôd v rámci konaní týkajúcich sa spoločného vlastníctva majetku)]. Z dôvodu mimoriadnej povahy tohto postupu (zvyčajne by sa konalo iba o samotnej žalobe), musí ísť o vec, v ktorej je to potrebné a zároveň naliehavé. Opatrenia možno prijať bez vypočutia protistrany konania (bez toho, aby bolo dotknuté právo tejto strany namietat' voči opatreniam po ich povolení), ak sa však príslušná pohľadávka nepodá do 20 dní od udelenia opatrení, opatrenia stratia platnosť.

Ako však už bolo uvedené, zvyčajne sa opatrenia navrhujú súčasne s podaním žaloby. V uvedenom prípade sudca alebo súd nariadi prípravu osobitného spisu týkajúceho sa ochranného opatrenia, ktorý sa bude riešiť spolu s hlavnou vecou. V rámci tohto spisu sa môžu navrhovať a predkladať dôkazy s cieľom preukázať, že boli splnené požiadavky na udelenie dočasnej ochrany. Všeobecným pravidlom je, že pred prijatím ochranných opatrení súd predvolá strany na vypočutie. Vykonajú sa vyhlásenia a môžu sa predložiť akékoľvek dôkazy relevantné pre prijatie ochranných opatrení. Ak je to potrebné, zväžia sa záruky, ktoré sa majú vyžiadať od strany navrhujúcej ochranné opatrenia pre prípad, že by bol návrh zamietnutý. Strana, ktorá opatrenie navrhuje, môže aj napriek tomu požiadať o jeho prijatie bez vypočutia druhej strany, ak predloží dôkazy, že na to existujú naliehavé dôvody alebo že vypočutie by mohlo ohroziť úspech opatrenia, napríklad ak existuje riziko zatajovania alebo premrhania dlžníkovho majetku. V tomto prípade môže poškodená strana vzniesť námietky po prijatí opatrenia.

Opatrenia môžu byť navrhnuté aj po predložení pohľadávky alebo v rámci odvolania, takýto návrh však musí byť podporený skutočnosťami alebo okolnosťami, ktoré odôvodňujú načasovanie opatrenia.

V prípadoch, keď je potrebná intervencia právnik a prokurátora, sa vyžaduje, aby sa podieľali na návrhu na prijatie ochranných opatrení. V prípade naliehavých opatrení pred podaním pohľadávky, nie je potrebné právne zastupovanie (články 23 a 31 zákona o občianskom konaní).

2.2 Hlavné podmienky

Podmienkou priznania ktoréhokoľvek z uvedených opatrení je splnenie podmienok uvedených ďalej.

Riziká vyplývajúce z plynutia času alebo *periculum in mora*: ide o riziko ujmy, ktorú by navrhovateľ mohol utpieť v dôsledku omeškania konania, čo by mohlo ohroziť výkon obsahu rozsudku alebo rozhodnutia, ktorým sa uzatvára konanie. Strana navrhujúca opatrenie musí byť presvedčená, že ak sa navrhované opatrenia neprijmú, počas konania by mohlo dôjsť k situáciám, ktoré by mohli prekážať alebo brániť účinnosti ochrany potenciálne priznanej v kladnom rozsudku. V každom prípade nie je vhodné udeliť takéto opatrenie, ak navrhovateľ znáša rizikovú situáciu dlhodobu a ak nepreukáže dôkazy, na základe ktorých by vysvetlil, prečo opatrenie nenavrhol už skôr.

Zjavná opodstatnenosť nároku alebo prípad *prima facie*: navrhovateľ musí súdu poskytnúť dôvody, ktoré by mali súd viesť k prijatiu predbežného rozsudku o zákonnej vhodnosti pohľadávky. Navrhovateľ musí tiež predložiť podrobnosti, argumenty a listinné dôkazy, na ktorých môže súd založiť predbežný a indikatívny rozsudok v prospech základu pohľadávky, a to bez toho, aby bola dotknutá skutková podstata veci (keďže v Španielsku prijíma ochranné opatrenia súd, ktorý bude zároveň rozhodovať o danom prípade) – článok 728 ods. 2 zákona o občianskom konaní. Okrem listinných dôkazov sú prípustné aj iné typy dôkazov (svedkovia, odborníci, vyjadrenia strán).

Zabezpečenie: ak sa výslovne nerozhodne inak, navrhovateľ opatrenia musí poskytnúť zabezpečenie v dostatočnej výške s cieľom rýchlej a účinnej kompenzácie škôd, ktoré by prijatie ochranného opatrenia mohlo spôsobiť na majetku odporcu. Súd musí stanoviť sumu s prihliadnutím na: a) povahu a obsah pohľadávky, b) posúdenie dôvodov návrhu opatrenia a c) dôvody jeho vhodnosti a primeranosti vo vzťahu ku kvantifikácii škody, ktoré by opatrenia mohli spôsobiť.

Proporcionálnosť: táto požiadavka nie je v zákone o občianskom konaní výslovne stanovená, ale vo všeobecnosti sa vníma ako doplnok k ostatným, keďže súd by mal priznať len opatrenia, ktoré sú nevyhnutne potrebné na dosiahnutie účelu zabezpečenia konania, ktorému slúži dočasná ochrana. Požiadavka vyplýva zo zásady právneho štátu a zásady minimálneho zasahovania do slobody jednotlivca. Tieto zásady sú zakotvené v ústave a riadi sa nimi celý právny systém.

Komplementárnosť: ochranné opatrenia majú rovnakú povahu ako hlavné konanie, s ktorým sú spojené.

Variabilita: ochranné opatrenia možno zmeniť, ak sa v rámci konania vyskytnú a dokážu skutočnosti alebo okolnosti, ktoré nebolo možné zohľadniť v čase ich udelenia alebo v lehote na vznesenie námietok voči týmto opatreniam.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

Pri prijatí ochranného opatrenia je zámerom dodržať alebo zohľadniť možnosť, že v rámci súčasného či budúceho prípadu môže byť odporca povinný nevykonať isté kroky týkajúce sa jeho majetku či vykonať iné. Účelom je zabrániť odporcovi vykonať kroky, ktorými by bránil prístupu k svojmu majetku a právam, čím by spôsobil alebo umožnil škody na uvedenom majetku, alebo zabrániť presunu istého majetku z dosahu práva vytvorením platobnej neschopnosti tak, aby znemožnil vykonanie akéhokoľvek možného rozsudku.

Podľa španielskych právnych predpisov môžu ochranné opatrenia prijímať iba súdy. Nemôžu ich prijímať rozhodcovia či mediátori; neexistuje ich osobitný, pevný počet; sú prijímané (možno ich prijať len na návrh jednej zo strán); vzťahujú sa na majetok, pretože ovplyvňujú majetok a práva odporcu; ich účelom je zabezpečiť výkon možného kladného rozsudku; majú kľúčový význam pre rozhodnutie, ktoré má byť vynesené v rámci hlavného konania.

Možno ich prijať vo vzťahu k hmotnému aj nehmotnému majetku. Ochranné opatrenia nemusia mať len hospodársku povahu, možno ich prijať aj s cieľom obmedzenia osobných práv.

Umožňujú aj prijatie príkazov a zákazov, takže môžu obsahovať veci, ktoré sa majú alebo nemajú urobiť.

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Ochranné opatrenia môžu byť vynesené vo vzťahu ku konkrétnemu a osobitnému majetku a môžu sa týkať čohokoľvek, čo možno kvantifikovať v peňažnom vyjadrení, ako napríklad výroby, nájomné a výnosy z vecí.

Je možné navrhnúť zabavenie tohto tovaru s cieľom získať právo na vymáhanie dlhu vyplývajúce zo všeobecného záväzku, v rámci ktorého sa dlžné veci neriešia individuálne, ale prostredníctvom jednoduchých matematických operácií sa nahradia konkrétnou zdaniteľnou sumou peňazí.

Špecifický huteľný tovar sa ukladá u vhodného správcu určeného sudcom.

Existuje aj možnosť zaistenia, konsignácie a konfiškácie peňažných súm, pričom je rozdiel medzi zaistením a konfiškáciou príjmov vyplývajúcich z nezákonných činností a príjmov vyplývajúcich z povolených činností, ako napríklad z duševného vlastníctva.

Ďalšou skupinou opatrení, ktoré môže súd udeliť, sú úkony vo vzťahu k takému nároku uvedenému v žalobe, ktorý nemá vplyv na konkrétny majetok.

Existuje preto možnosť intervencie alebo súdom nariadenej nútenej správy výrobných aktív, ak sa žiada rozsudok nariaďujúci ich vydanie z titulu vlastníctva, užívacieho práva alebo akéhokoľvek iného titulu zahŕňajúceho legitímny záujem.

Možno vypracovať aj súpis majetku v súlade so súdom stanovenými podmienkami.

Povoľuje sa zaisťovacie zapísanie nároku, ak sa týka majetku alebo práv podliehajúcich zápisu do verejných registrov, resp. iných zápisov do registrov v prípadoch, ak môže verejná povaha registra prispieť k uspokojivému výsledku.

Napokon možno vydať aj súdny príkaz na predbežné pozastavenie činnosti, dočasné zdržanie sa istého konania alebo dočasný zákaz, ktorým sa pozastaví alebo ukončí poskytovanie predtým poskytovanej služby.

Poslednou skupinou vecí, ktoré môžu byť ovplyvnené opatreniami, sú materiály a predmety, na ktoré sa vzťahuje výlučný režim (v praxi ide o súdnu nútenu správu alebo zásah do majetku používaného na vytvorenie práv priemyselného a duševného vlastníctva).

Je tiež možné pozastaviť podnikové rozhodnutia akejkoľvek obchodnej spoločnosti.

V španielskych právnych predpisoch napokon existuje možnosť prijať sériu nešpecifikovaných opatrení na ochranu istých práv stanovených v práve alebo považovaných za nevyhnutné na zabezpečenie účinnosti súdnej ochrany. Neurčuje sa, čoho sa tieto opatrenia môžu týkať, a za podmienky, že sú potrebné, môžu byť akéhokoľvek druhu.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Predbežné zabavenie vyčísliteľných tovarov, peňazí, príjmu, výrobkov sa použije na zabezpečenie zostatku, aby mohol odporca pokryť náklady akéhokoľvek možného rozhodnutia, najmä v prípadoch, ak by súlad s rozsudkom nenastal dobrovoľne.

Zaistenie huteľného majetku možno povoliť len v prípade, ak bol podaný návrh na vydanie konkrétneho predmetu, ktorý je vo vlastníctve odporcu.

Pri povolení súdnej správy alebo súdom nariadenej nútenej správy je zámerom zabezpečiť najmä výrobné aktíva s cieľom predísť zlej správe, ktorá by viedla k zníženiu alebo strate produktívnych výnosov.

Umiestnenie investičného majetku pod dohľad s správcov zahŕňa súdnu kontrolu, nezbavuje však odporcu možnosti majetok spravovať, kým nútená správa zasa zahŕňa aj ďalší krok, v rámci ktorého odporcu správca nahradí pri správe majetku.

Návrhu na vypracovanie súpisu majetku možno vyhovieť v akomkoľvek type konania bez ohľadu na jeho účel, jedinou požiadavkou je, aby bol súpis majetku potrebný na získanie kladného rozsudku. Sudca musí jednoznačne stanoviť podrobnosti, ktoré musí súpis majetku obsahovať, a spôsob, ako by sa mali dosiahnuť.

Účinky zaisťovacieho zapísania nároku možno rozšíriť aj na procesnú sféru spojenú s konaním, v rámci ktorého bolo udelené. Cieľom konania je pozastaviť ochranu zabezpečenú verejnou povahou registrov a poskytnúť držiteľovi aktíva alebo práva istotu, aby sa tretie strany nemohli odvolávať na neznalosť účinku zapísania nároku. Zaisťovacie zapísanie nároku možno povoliť v akomkoľvek type konania, v ktorom sa udeľuje ochrana v akomkoľvek verejnom registri, ako napr. v katastri nehnuteľností a obchodnom registri

Dočasné obmedzenie konania odporcu: takéto obmedzenia sú rozpracované v osobitných zákonoch. Mali by sa preto prijímať v súlade s ustanoveniami príslušných zákonov. Ich účinky možno rozšíriť aj na vydanie príkazu na predbežné pozastavenie činnosti vykonávanej odporcom; príkazu na dočasné zdržanie sa istého konania alebo dočasného zákazu, ktorým sa pozastavuje alebo ukončuje poskytovanie predtým poskytovanej služby.

Zaistenie, upísanie a konfiškácia peňažných súm: ide o jasné ochranné opatrenie, ktoré predstavuje predbežné zabavenie, keďže sa ním zaisťuje splnenie pohľadávky s osobitným hospodárskym obsahom. Týmto opatrením sa umožňuje udelenie zaistenia a konfiškácie príjmu vyplývajúceho z nezákonnej činnosti. Nemožno ich prijať osobitne, t. j. je potrebné nariadiť zaistenie aj konfiškáciu. Ak sa plánuje len jedno z týchto opatrení, treba použiť uvedené všeobecné opatrenia. Toto opatrenie možno prijať na účel konsignácie alebo konfiškácie peňažných súm požadovaných ako odmena za duševné vlastníctvo a práv autorov prijímať sumy peňazí za svoje dielo pozostávajúce z pomerného podielu príjmov vytvorených prostredníctvom rozličných verejných vyjadrení uznaných v zákone o duševnom vlastníctve.

Zaistenie materiálov a predmetov, na ktoré sa vzťahuje výlučný režim: ide o ochranné opatrenie, ktoré má pôvod v oblasti ochrany práv na výlučné použitie diela, ktoré sa udeľuje prostredníctvom osobitných zákonov týkajúcich sa priemyselného a duševného vlastníctva držiteľom práv. Ide o súdnu nútenu správu osobitne vo vzťahu k predmetu, na ktorý sa tento príkaz vzťahuje, predmety alebo materiály potrebné na výrobu.

Pozastavenie podnikových rozhodnutí: ustanovenia tohto opatrenia závisia od potrebných požiadaviek pre uplatnenie tohto opatrenia: 1 % základného imania, ak spoločnosť vydala cenné papiere, ktoré sú v čase pohľadávky prijaté na obchodovanie na oficiálnom sekundárnom trhu, alebo 5 % základného imania, ak tomu tak nie je. Môže sa uplatniť na všetky typy obchodných spoločností.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Ochranné opatrenia sa zvyčajne prijímajú po vypočutí odporcu. Ak o to navrhovateľ požiadava a poskytne dôkazy o dôvodoch naliehavosti prípadu, sudca môže opatrenia udeliť bez ďalších formalít, pričom do piatich (5) dní poskytne dôvody, prečo odporcu nevypočul. Po prijatí sa ochranné opatrenia môžu zmeniť, ak sa objavia a preukážu skutočnosti alebo okolnosti, ktoré nebolo možné zohľadniť v čase ich udelenia alebo v lehote na vznesenie námietok voči prijatiu týchto opatrení.

Ak sa žaloba navrhovateľa v rozsudku zamietne, súd musí okamžite nariadiť zrušenie opatrenia, ak sa nepodá návrh proti takémuto kroku, a to s prihliadnutím na okolnosti veci a po zvýšení zábezpeky.

Ak sa po vypočutí namietajúcej strany veci čiastočne vyhovie, sudca musí rozhodnúť o tom, či opatrenie zrušiť alebo zachovať.

Ak sa zamietnutie žaloby v konečnom rozhodnutí potvrdí, súd z vlastnej právomoci zruší opatrenia a strana dotknutá opatreniami môže predložiť nárok na náhradu spôsobenej škody (vzťahuje sa aj na prípady upustenia od žaloby alebo stiahnutia návrhu zo strany navrhovateľa).

Opatrenia možno zmeniť aj v prípade, ak sa návrh na opatrenie podá pred podaním žaloby a prijme sa bez vypočutia odporcu. Ak navrhovateľ v takomto prípade nedodrží zákonom stanovenú lehotu na podanie žaloby v trvaní dvadsiatich (20) dní a táto lehota márne uplynie, opatrenie sa musí okamžite zrušiť a odporcovci sa musí nahradiť škoda, pričom vzniknuté náklady konania sa naúčtujú navrhovateľovi

Podobne toto opatrenie nemožno zachovať, ak bol prípad pozastavený na čas dlhší ako šesť (6) mesiacov z dôvodu na strane navrhovateľa.

Ak bol nariadený dočasný výkon rozsudku, akékoľvek udelené ochranné opatrenia, ktoré sú spojené s výkonom, sa musia zrušiť a musia sa nahradiť opatreniami na presadzovanie, a to takým spôsobom, že opatrenia pôvodne prijaté ako ochranné zmenia svoju povahu.

Odporca môže napokon súd požiadať, aby nahradil ochranné opatrenie dostatočnou zábezpekou, ktorou sa zaručí účinné plnenie rozsudku. Sudca, ktorý opatrenie prijal, má právomoc na takéto rozhodnutie a môže určiť, aby sa zábezpeka vydala v hotovosti alebo ako záruka.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

V procesných pravidlách sa stanovuje možnosť odvolania sa na vyšší súd.

Existuje teda možnosť odvolať sa voči rozhodnutiu, ktorým sa povoľujú opatrenia, odvolanie však nemá odkladný účinok. Možno sa odvolať aj voči rozhodnutiu o zamietnutí opatrení.

Spolu s možnosťou odvolať sa však navrhovateľ v každom prípade môže zopakovať svoj návrh, ak sa okolnosti od podania pôvodného návrhu zmenili. Neexistuje právo odvolať sa voči rozhodnutiu o udelení ochranného opatrenia bez prechádzajúceho vypočutia odporcu, keďže v tomto prípade je správnym postupom podanie námietky sudcovi, ktorý prijal ochranné opatrenie. Odporca môže podať odvolanie voči rozhodnutiu o zamietnutí námietky. Takéto odvolanie nemá odkladný účinok. Navrhovateľ ochranných opatrení má rovnaké právo podať odvolanie, ak súd vyhovie odporcovovej námietke, či už úplne alebo čiastočne.

Na rozdiel od uvedeného neexistuje právo odvolať sa v prípade povolenia alebo zamietnutia zábezpeky.

Príprava a odôvodnenie odvolania sa riadi jednoducho všeobecnými pravidlami (článok 458). Ak existuje viacero odvolateľov, ich lehoty sa vypočítavajú jednotlivito.

Ako sa uviedlo, v rámci konania týkajúceho sa prijatia ochranných opatrení, nemá podanie odvolania odkladný účinok: sudca bude aj naďalej vydávať ďalšie príkazy, ktoré považuje za potrebné na to, aby sa prijalo ochranné opatrenie.

Rozhodnutia, ktorými sa opatrenia zamietajú, majú na odvolacom súde prednosť, t. j. termíny prerokovania, hlasovania a vydania rozsudku sa musia stanoviť čo najskôr.

NÁKLADY SPOJENÉ S OCHRANNÝM OPATRENÍM

Náklady spojené s konaním sa riadia pravidlom, na základe ktorého môžu byť náklady úspešnej strany uhradené protistranou, ktorej pohľadávky (potvrdenie alebo zamietnutie opatrení) sú uvedené v rozhodnutí.

Posledná aktualizácia: 28/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Francúzsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

V naliehavých prípadoch môže sudca príslušný na nariadenie predbežného opatrenia vždy uložiť predbežné opatrenia (naliehavé konanie, uhradenie zálohy, vysťahovanie, zákaz pod hrozbou penále niečo vykonávať, zabezpečenie dôkazných prostriedkov).

Neexistuje žiaden zoznam predbežných opatrení: v konaní o nariadení predbežného opatrenia sa možno domôcť akýchkoľvek naliehavých opatrení, ktoré nie sú predmetom vážnej námietky alebo ktoré dokazujú existenciu nezhody (uhradenie zálohy, vysťahovanie užívateľa bez vlastníckych práv, znalecký posudok alebo zistenie škôd atď.). Okrem toho sudca príslušný na nariadenie predbežného opatrenia môže v naliehavých prípadoch uložiť akékoľvek nevyhnutné opatrenia s cieľom predísť bezprostredne hroziacej škode (napríklad konsolidačné práce) alebo zastaviť zjavne protiprávne konanie.

V prípade ochranných opatrení existuje osobitný režim (predbežné zaistenie a záložné právo). Ide o opatrenia, ktoré umožňujú veriteľom, vo väčšine prípadov na základe súdneho povolenia, zabrániť dlžníkovi úplne alebo čiastočne nakladať so svojím majetkom alebo im umožňujú uplatniť na tento majetok osobitné záložné právo s cieľom zaistiť uspokojenie pohľadávky, ktorá zatiaľ nie je priznaná rozsudkom, avšak ktorej vymáhanie sa zdá byť ohrozené.

Ochranné opatrenia môžu byť dvojaké:

predbežné zaistenie, ktoré umožňuje preventívne zaistenie hmotného majetku (vybavenie nehnuteľnosti, vozidlo atď.), nehnuteľného majetku (peňažná suma, práva spoločníkov alebo prevoditeľné cenné papiere atď.) alebo pohľadávok (bankové účty, nájom atď.);

záložné právo na nehnuteľnosti, goodwill, podiely spoločníkov alebo cenné papiere (dočasná registrácia hypotéky, založenie obchodných podielov alebo prevoditeľných cenných papierov).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Predbežné opatrenia: sudca príslušný na nariadenie predbežného opatrenia musí byť vecou poverený prostredníctvom predvolania (predvolanie na súd súdnym úradníkom). Ide o naliehavé sporové konanie.

Ochranné opatrenia: V zásade sa vyžaduje predchádzajúce povolenie zo strany sudcu. Veriteľ je však od povinnosti mať dané povolenie oslobodený, pokiaľ použije exekučný titul alebo súdne rozhodnutie, ktoré ešte nie je vykonateľné. Platí to aj v prípade nevykonanej úhrady prijatej zmenky, vlastnej zmenky, šeku alebo v prípade neuhradeného nájomného za nehnuteľnosť (ak existuje písomná zmluva).

V prípade predbežných opatrení sa príslušnosť súdu určí v závislosti od povahy žiadosti. Všeobecnú právomoc má predsedajúci sudca prvostupňového súdu. Sudca inštančného súdu, predsedajúci sudca obchodného súdu, pracovného súdu a paritného súdu pre veci týkajúce sa poľnohospodárskych nájomov však tiež môžu v rámci svojich právomocí rozhodovať o predbežných opatreniach.

Pokiaľ ide o ochranné opatrenia, príslušným sudcom je sudca príslušný na výkon rozhodnutia, t. j. sudca prvostupňového súdu. Príslušným sudcom, ktorý má v danej veci právomoc, je sudca pôsobiaci v mieste pobytu dlžníka.

Pred sudcom príslušným na výkon rozhodnutia alebo sudcom príslušným na nariadenie predbežného opatrenia si zúčastnené strany zabezpečujú vlastnú obhajobu. Môžu však požiadať o právnu pomoc alebo o právne zastupovanie.

Predbežné zaistenie musí vykonať súdny úradník. V prípade registrácie záložného práva sa neuplatňuje rovnaká povinnosť. Vzhľadom na právnu zložitosť tejto registrácie však veritelia vždy požadujú pomoc odborníka z právnej oblasti.

Za náklady na ochranné opatrenia je v konečnom dôsledku zodpovedný dlžník, aj keď od veriteľa možno požadovať, aby zaplatil zálohu. Náklady spojené s výkonom rozhodnutí závisia od poplatkov, ktoré si účtujú súdni úradníci za každý vykonaný úkon a za každé ochranné opatrenie.

Na základe vyhlášky č. 96-1080 z 12. decembra 1996 stanovená odmena súdnych úradníkov predstavuje paušálnu sumu, ktorá sa skladá, súčasne alebo prípadne sriedavo, z fixných alebo percentuálnych poplatkov, a v prípade potreby sa k nim pripočítajú poplatky za začatie súdneho konania.

Pokiaľ ide o ochranné opatrenia, percentuálne poplatky za vymáhanie pohľadávok, vypočítané na základe vymožených súm, vznikajú len vtedy, ak súdni úradníci dostanú splnomocnenie na vymáhanie príslušných súm. Okrem toho sa na základe nomenklatúry pripojenej k vyhláške uvedenej vyššie v texte vylučuje možnosť osobitného dojednanja dodatočných poplatkov, avšak s výnimkou predbežného zaistenia týkajúceho sa práv spoločníkov a prevoditeľných cenných papierov.

2.2 Hlavné podmienky

Súd neprijíma opatrenie, ale ho povoľuje. Opatrenie prijíma súdny úradník na žiadosť osoby, v ktorej prospech bolo povolenie vydané.

Ak sa vyžaduje predchádzajúce povolenie sudcu, z pohľadávky by mal vyplývať „zrejmy dôkaz o nároku“.

V súvislosti s ochrannými opatreniami neexistuje výslovná podmienka naliehavosti.

Veriteľ musí preukázať existenciu „okolností, ktoré by mohli ohroziť vymáhanie“ pohľadávky (napríklad neexistencia dobrej viery dlžníka, ktorý skrýva svoj majetok, väčší počet veriteľov atď.).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Celý majetok dlžníka, okrem majetku, ktorý podľa zákona „nemožno zaistiť“ (napríklad: majetok potrebný pre jeho bežný život alebo výkon jeho povolania) môže byť predmetom predbežného zaistenia. To isté platí aj v prípade pohľadávok: avšak mzdy nemôžu byť nikdy predmetom ochranných opatrení (aj keď ich možno zaistiť na základe rozhodnutia súdu alebo na základe iného exekučného titulu podľa postupu upravujúceho zrážky zo mzdy).

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

S majetkom zaisteným v rámci preventívnych opatrení nie je možné voľne disponovať. Je naďalej v užívaní dlžníka, a to na jeho zodpovednosť, ale dlžník ho nemôže scudzitiť. Ak dlžník spreneverí zaistený majetok, dopustí sa trestného činu, za ktorý mu hrozí pokuta a trest odňatia slobody.

Zaistené sumy peňazí sa uložia na účte.

Majetok, na ktorý sa vzťahuje záložné právo, môže dlžník predat, ale veriteľ má právo na ďalší predaj a na prednostné zaplatenie z predajnej ceny daného majetku.

Za majetok zaistený v rámci ochranných opatrení nesie zodpovednosť dlžník, ktorý sa stáva jeho „strážcom“. Dôsledkom zaistenia nemožno uplatniť proti tretím osobám. Záložné právo, ktoré je predmetom zverejnenia informácií (obchodných alebo pozemkových), sa naopak uplatňuje na všetkých.

Bankár (a vo všeobecnosti každá príslušná tretia osoba), ktorý v súvislosti s jedným zo svojich klientov prijme žiadosť o predbežné zaistenie, je povinný súdному úradníkovi bezodkladne poskytnúť informácie o všetkých svojich záväzkoch voči dlžníkovi (t. j. o všetkých účtoch otvorených v mene dlžníka, ako aj o sumách na účte). Ak bankár neposkytne tieto informácie, a to bez legitímneho dôvodu, môže mu byť uložená povinnosť uhradiť príslušný dlh namiesto dlžníka.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Ochranné opatrenie sa musí prijať do troch mesiacov od vydania uznesenia sudcu, ktorým sa toto opatrenie povoľuje. V opačnom prípade platnosť oprávnenia zaniká.

Ak ešte veriteľ nezačal konanie zamerané na uznanie svojej pohľadávky, musí tak urobiť v priebehu mesiaca, v ktorom bolo dané opatrenie prijaté.

V opačnom prípade platnosť opatrenia zaniká.

Dlžník musí byť informovaný o ochrannom opatrení najneskôr do ôsmich dní. Dlžník sa môže obrátiť na sudcu príslušného na výkon rozhodnutia s cieľom podať proti opatreniu alebo povoleniu tohto opatrenia námietku. Sudca môže zároveň vopred stanoviť dátum pojednávania, na ktoré budú zúčastnené strany predvolané, aby diskutovali o danom opatrení. Námietku dlžníka možno v zásade prijať, pokiaľ sa predbežné zaistenie nezmenilo na vykonateľné zaistenie potom, ako bolo veriteľovi doručené rozhodnutie súdu týkajúce sa jeho pohľadávky.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Uznesenie môže dlžník napadnúť súčasne so samotným opatrením.

Sudca príslušný na výkon rozhodnutia, ktorý je príslušný udeliť povolenie ochranného opatrenia, je oprávnený rozhodovať o opravných prostriedkoch proti danému uzneseniu. Proti jeho rozhodnutiam sa možno odvolať pred odvolacím súdom.

Pokiaľ je dlžník informovaný o povolení opatrenia v rovnakom čase ako o samotnom opatrení, na námietku voči uzneseniu sa uplatňujú rovnaké pravidlá ako na námietku voči opatreniu: možno ju prijať dovtedy, kým sa ochranné opatrenie nezmení na vykonateľné opatrenie.

Podaním opravného prostriedku sa nenaruší účinok ochranného opatrenia, ktoré sa uplatňuje, pokiaľ sudca nerozhodne o jeho zrušení alebo o jeho neplatnosti.

Súvisiace odkazy

[Webové sídlo Legifrance](#)

[Webové sídlo ministerstva spravodlivosti](#)

[Webové sídlo Národnej komory súdnych exekútorov](#)

Posledná aktualizácia: 04/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Chorvátsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

V exekučnom zákone (*Ovršni zakon*) [*Narodne Novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17; ďalej len „OZ“] sú v treťom oddiele s názvom: Zabezpečenie predbežnými opatreniami (*Osiguranje*) ustanovené tieto opatrenia:

- zabezpečenie povinným zriadením záložného práva na nehnuteľnosť – hlava 28,
- súdne a notárske zabezpečenie záložným právom na základe dohody strán – hlava 29,
- súdne a notárske zabezpečenie prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv – hlava 30,
- zabezpečenie predbežným výkonom – hlava 31,
- zabezpečenie predbežnými opatreniami – hlava 32,
- dočasné opatrenia – hlava 33.

Podľa OZ sa ako ochranné opatrenia môžu určiť len tie opatrenia, ktoré sú definované v tomto alebo inom zákone. Ochranné opatrenia nie sú povolené na veci a práva, ktoré podľa OZ nemôžu byť predmetom exekúcie, pokiaľ sa v tomto zákone nestanovuje inak.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Ako (dlhodobé) opatrenie v zmysle núteného zabezpečenia pohľadávok OZ umožňuje zabezpečenie núteným zriadením záložného práva na nehnuteľný a huteľný majetok (napr. peňažné pohľadávky, príjem – mzdu, dôchodok atď., bankový účet, cenné papiere a akcie) a zabezpečenie prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv. Zabezpečenie zriadením záložného práva môže byť dobrovoľné alebo nútené, zatiaľ čo zabezpečenie prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv môže byť dobrovoľné len v konaní pred súdom alebo notárom.

Ďalšími opatreniami, ktoré sú upravené v OZ, sú zabezpečenie predbežným výkonom, zabezpečenie predbežnými opatreniami a dočasnými opatreniami. Tieto opatrenia vo forme nútených opatrení môže uložiť iba súd na návrh účastníka alebo z úradnej povinnosti.

Mestské sudy sú príslušné nariadiť a vykonať zabezpečenie, pokiaľ to nie je zákonom zverené inému súdu, zatiaľ čo obchodné sudy sú príslušné nariadiť a vykonať zabezpečenie vo veciach, v ktorých sú príslušné nariadiť exekúciu.

Právomoc nariadiť a vykonať zabezpečenie z úradnej povinnosti má súd, ktorý je príslušný rozhodovať o návrhu zabezpečeného veriteľa, pokiaľ zákon nestanovuje inak.

Právomoc rozhodovať o návrhoch na zabezpečenie peňažných pohľadávok núteným zriadením záložného práva na nehnuteľnosť má súd, ktorý vedie kataster nehnuteľností, v ktorom sa má vykonať zápis na základe exekučného titulu určujúceho peňažnú pohľadávku. Účelom určenia tohto opatrenia je zabezpečiť peňažnú pohľadávku zriadením záložného práva jeho zápisom. V dôsledku zápisu záložného práva sa môže exekúcia tejto nehnuteľnosti vykonať aj voči tretím osobám, ktoré následne nadobudnú túto nehnuteľnosť.

Súd môže na základe dohody strán v spoločnom návrhu zabezpečeného veriteľa a zabezpečeného dlžníka nariadiť súdne zabezpečenie peňažnej pohľadávky zriadením záložného práva na konkrétne veci s cieľom zabezpečiť peňažnú pohľadávku. Miestna príslušnosť súdu na rozhodovanie o návrhu na zabezpečenie peňažnej pohľadávky zabezpečeného veriteľa na veci a práva zabezpečeného dlžníka a na vykonanie zabezpečenia sa určuje primeraným uplatnením ustanovení OZ o miestnej príslušnosti súdu v exekučnom konaní na vymáhanie peňažných pohľadávok jednotlivých druhov predmetov exekúcie. V súdnej zápisnici sa zaregistruje dohoda strán o existencii pohľadávky a čase jej splatnosti, ako aj dohoda strán o zabezpečení tejto pohľadávky zriadením záložného práva. Podpísaná dohoda má účinok súdneho zmiernu.

Notárske zabezpečenie peňažnej pohľadávky zriadením záložného práva na základe dohody strán je možné na základe dohody veriteľa a dlžníka vo forme notárskej zápisnice alebo overenej súkromnej listiny, ktorá obsahuje aj vyhlásenie dlžníka o jeho súhlase so zriadením záložného práva na niektorej z jeho vecí.

Súdne zabezpečenie prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv je možné, ak sa do zápisnice uvedie dohoda, na základe ktorej sa stany dohodli na prevode vlastníctva (niektorých vecí zabezpečeného dlžníka na zabezpečeného veriteľa na účely zabezpečenia osobitnej peňažnej pohľadávky zabezpečeného veriteľa) alebo prevode niektorých práv zabezpečeného dlžníka (na zabezpečeného veriteľa na ten istý účel). Predmetom zabezpečenia môžu byť aj budúce pohľadávky. Dohoda má účinok súdneho zmiernu. Miestne príslušný súd, ktorý rozhoduje o návrhoch na zabezpečenie peňažných pohľadávok prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv, sa určuje na základe primeraného uplatnenia ustanovení OZ o miestnej príslušnosti súdu v exekučnom konaní na vymáhanie peňažných pohľadávok pre jednotlivé druhy predmetov exekúcie.

Notárske zabezpečenie prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv, t. j. prevodom akcií, podielov alebo podielových účastí je možné na základe dohody medzi veriteľom a dlžníkom, vyhotovenej vo forme notárskej zápisnice alebo overenej súkromnej listiny. Oprávnenie notára vykonávať jednotlivé úkony týkajúce sa zabezpečenia sa určuje v súlade s pravidlami o sídle a územnej pôsobnosti notárov.

Miestna príslušnosť rozhodovať o návrhoch na predbežnú exekúciu a jeho vykonaní patrí súdu, ktorý by bol príslušný vo veci exekúcie na základe exekučného titulu. Zabezpečenie predbežnej exekúcie nariaďuje a vykonáva súd. Na základe rozsudku vydaného v občianskoprávnom konaní súd nariadi predbežnú exekúciu s cieľom zabezpečiť nepeňažnú pohľadávku, ktorú nemožno zabezpečiť predbežným zápisom do verejného registra, ak oprávnený veriteľ preukáže, že existuje pravdepodobné riziko v dôsledku odkladu exekúcie až do právoplatnosti rozsudku, pričom exekúcia sa stane nemožnou alebo výrazne komplikovanejšou a ak oprávnený veriteľ poskytne zábezpeku za škodu, ktorú by mohol povinný dlžník v dôsledku takejto exekúcie utrpieť. Miestna príslušnosť rozhodovať o návrhoch na zabezpečenie predbežnými opatreniami a o ich vykonávaní patrí súdu, ktorý by bol príslušný vo veci exekúcie na základe exekučného titulu, v zmysle ktorého bolo zabezpečenie nariadené. Predpokladom pre nariadenie predbežných opatrení je, aby zabezpečený veriteľ preukázal existenciu pravdepodobného rizika, že bez týchto opatrení by bolo splnenie pohľadávky nemožné alebo výrazne zložitejšie. V niektorých prípadoch môže súd podmieniť predbežné opatrenie poskytnutím zábezpeky za škody, ktoré by mohol zabezpečený dlžník utrpieť v dôsledku nariadenia opatrenia. Odôvodnené rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia musí obsahovať uvedenie hodnoty pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť, vrátane úrokov a výdavkov, opatrenie použité na zabezpečenie pohľadávky a čas, na ktorý sa opatrenie nariaďuje (najdlhšie na 15 dní od splnenia podmienok na exekúciu).

Pred začatím konania alebo akéhokoľvek iného súdneho konania týkajúceho sa pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť, patrí miestna príslušnosť rozhodovať o návrhoch na zabezpečenie dočasnými opatreniami súdu, ktorý by inak mal právomoc rozhodovať o návrhoch na exekúciu. Na vykonanie dočasných opatrení je miestne príslušný súd, ktorý by bol inak príslušný na vykonanie exekúcie. Po začatí konania patrí právomoc rozhodovať o návrhoch na zabezpečenie dočasnými opatreniami súdu, na ktorom sa začalo konanie. Ak to okolnosti konkrétneho prípadu odôvodňujú, návrh sa môže podať aj na súde, ktorý je miestne príslušný na vykonanie exekúcie. Súd, ktorý by mal právomoc rozhodovať o návrhu na exekúciu na základe exekučného titulu vydaného v správnom konaní, má takisto právomoc rozhodovať o návrhoch na nariadenie dočasných opatrení po ukončení takéhoto konania. Dočasné opatrenia nariadi súd na základe návrhu predloženého pred začatím alebo v priebehu súdneho alebo správneho konania a po ukončení tohto konania až do vykonania exekúcie. Rozhodnutia o nariadení dočasných opatrení majú právnu silu exekučného príkazu. Druhy dočasných opatrení závisia od toho, či dočasné opatrenie zabezpečuje peňažnú alebo nepeňažnú pohľadávku. V prípade potreby môže súd v závislosti od okolností prípadu nariadiť niekoľko dočasných opatrení.

Zaťaženie, práva alebo zákazy na huteľnom majetku, akciách, podieloch alebo podielových účastiach sa zapisujú na základe rozhodnutia súdu, respektíve notárskej zápisnice alebo overenej súkromnej listiny do registra pohľadávok veriteľov, ktoré sú predmetom súdneho a notárskeho zabezpečenia (Register záložných práv) (*Upisnik založnih prava*), ktorý vedie Finančná agentúra a ktorý je jednotnou databázou zapísaných bremien, práv alebo zákazov, zatiaľ čo zápis záložných práv alebo zmeny vlastníckych práv k nehnuteľnosti sa zaznamenáva zápismi do katastra nehnuteľností.

2.2 Hlavné podmienky

Pri nariadení zabezpečenia núteným zriadením záložného práva na nehnuteľnosť súd rozhoduje o návrhu na zabezpečenie peňažných pohľadávok na základe exekučného titulu, ktorým bola peňažná pohľadávka nariadená. Na nariadenie zabezpečenia neexistujú žiadne osobitné požiadavky. Súd nariadi zabezpečenie na základe návrhu a na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností zapíše záložné právo v prospech zabezpečeného veriteľa a takisto uvedie, že pohľadávka je vykonateľná. Ak zabezpečený dlžník nie je zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľnosti, zabezpečený veriteľ musí spolu s návrhom predložiť dokument, na základe ktorého sa zapíše vlastnícke právo zabezpečeného dlžníka.

Na účely zabezpečenia peňažnej pohľadávky zabezpečeného veriteľa získaním záložného práva na konkrétne predmety zabezpečenia môžu zabezpečený veriteľ a zabezpečený dlžník na základe konsenzu požiadať súd, aby nariadil a vykonal registráciu záložného práva na nehnuteľnosť, huteľný majetok,

peňažnú pohľadávku a iné veci a práva zabezpečeného dlžníka v prospech zabezpečeného veriteľa, alebo môžu dosiahnuť takúto dohodu vo forme notárskej zápisnice alebo súkromného dokumentu, ktorý obsahuje vyhlásenia dlžníka o tom, že na niektorej z jeho vecí sa môže zriadiť záložné právo. Podpísaný súdny záznam, respektíve notárska zápisnica alebo overený súkromný dokument má takisto právnu silu súdneho zmiernu voči osobe, ktorá súhlasila so zriadením záložného práva na jej majetok alebo právo a na základe týchto dokumentov sa môže priamo navrhnuť exekúcia proti tejto osobe na vec, ku ktorej bolo získané záložné právo na účely zabezpečenia pohľadávky, a to s cieľom vymôcť zabezpečenú pohľadávku.

Strany môžu spoločne požiadať súd, aby stanovil pojednávanie a uviedol v zápisnici z tohto pojednávania ich dohodu o prevode vlastníctva niektorých vecí z majetku zabezpečeného dlžníka na zabezpečeného veriteľa s cieľom zabezpečenia konkrétnej peňažnej pohľadávky alebo prevodu niektorého z práv zabezpečeného dlžníka na zabezpečeného veriteľa na tento účel. Predmetom zabezpečenia môžu byť aj budúce pohľadávky. Takáto dohoda sa môže uzavrieť vo forme notárskej zápisnice alebo ako overený súkromný dokument. Dohoda by mala obsahovať ustanovenie o tom, kedy bude zabezpečená pohľadávka splatná a ako sa určí jej splatnosť. Zabezpečeným dlžníkom môže byť aj osoba, voči ktorej zabezpečený veriteľ nemá pohľadávku, ktorá sa má zabezpečiť, respektíve tretia strana, ktorá súhlasí so zabezpečením tohto druh pohľadávky. Dohoda sa môže vzťahovať aj na zabezpečenie nepeňažných pohľadávok, avšak v tomto prípade sa v dohode musí uviesť peňažná hodnota pohľadávky. Pohľadávka by mala byť určená alebo určiteľná. V dohode sa môže uviesť aj vyhlásenie zabezpečeného dlžníka, že súhlasí s tým, aby zabezpečený veriteľ mohol v súlade so zápisnicou priamo požiadať o exekúciu proti nemu s cieľom odovzdať predmet zabezpečenia po splatnosti zabezpečenej pohľadávky. Zápisnica, ktorá obsahuje takéto vyhlásenie, je exekučným titulom. Ak sa vlastníctvo nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností prevedie na základe dohody, táto dohoda by mala obsahovať súhlas zabezpečeného dlžníka, že prevod v katastri nehnuteľností sa môže vykonať priamo na základe dohody a že zápisom v katastri nehnuteľností sa prevedie vlastníctvo nehnuteľnosti na zabezpečeného veriteľa s poznámkou, že prevod sa vykonal na účely zabezpečenia konkrétnej pohľadávky zabezpečeného veriteľa. Pokiaľ nie je stanovené inak, zabezpečený dlžník je oprávnený naďalej používať vec, ktorej vlastníctvo sa previedlo na zabezpečeného veriteľa, respektíve vykonávať právo prevedené na zabezpečeného veriteľa, zatiaľ čo zabezpečený veriteľ je oprávnený predať majetok alebo právo prevedené na neho po splatnosti svojej pohľadávky alebo zaťažiť nehnuteľnosť hypotékou.

Zabezpečenie predbežnými opatreniami sa môže nariadiť na zabezpečenie peňažných pohľadávok na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu, ktoré ešte nenadobudlo právne účinky, na základe zmiernu urobeného pred súdom alebo správnym orgánom, ak pohľadávka v ňom určená ešte nebola splatná alebo na základe notárskeho rozhodnutia alebo notárskej zápisnice, ak pohľadávka v nej určená ešte nebola splatná. Súd na základe týchto dokumentov nariadi predbežné opatrenie, ak zabezpečený veriteľ preukáže ako pravdepodobné riziko, že bez zabezpečenia pohľadávky by sa znemožnila alebo výrazne sťažila realizácia pohľadávky. Riziko sa považuje za pravdepodobné, ak nariadenie predbežného opatrenia bolo navrhnuté na základe platobného príkazu alebo exekučného príkazu založeného na overenom dokumente vydanom na základe verejnej listiny alebo dokumentu osvedčeného notárom, zmenky alebo šeku, proti ktorému bola včas vznesená námietka; rozsudku vydanému v trestnom konaní vo veci pohľadávky na majetkové práva, pri ktorom je možné obnoviť konanie; rozhodnutiu, ktoré sa má vykonať v zahraničí; rozsudku na základe uznania, proti ktorému bolo podané odvolanie; zmiernu, ktorý je napadnutý spôsobom stanoveným zákonom; notárskemu rozhodnutiu alebo dokumentu, ak pohľadávka, ktorá je v ňom určená ešte nie je splatná, je napadnutá spôsobom stanoveným zákonom. Súd zamietne návrh na zabezpečenie predbežným opatrením, respektíve zruší konkrétne predbežné opatrenie a pozastaví konanie, ak zabezpečený dlžník preukáže, že je pravdepodobné, že riziko neexistuje alebo že skončilo.

Zabezpečenie dočasným opatrením sa môže navrhnuť pred začatím alebo v priebehu súdneho alebo správneho konania a po ukončení týchto konaní až do vykonania exekúcie. V návrhu na nariadenie dočasného opatrenia musí zabezpečený veriteľ predložiť žiadosť, v ktorej presne uvedie pohľadávku, ktorú chce zabezpečiť, určí druh opatrenia, ktorého sa domáha, dĺžku jeho trvania a ak je to potrebné, spôsob zabezpečenia, ktorým sa vykoná nútené dočasné opatrenie, ako aj predmet zabezpečenia. V návrhu sa musia uviesť skutočnosti, na ktorých je založená žiadosť o nariadenie dočasného opatrenia a predložiť dôkazy potvrdzujúce tieto vyhlásenia. Zabezpečený veriteľ je povinný priložiť tieto dôkazy k návrhu, ak je to možné. Dočasné opatrenie sa môže nariadiť na zabezpečenie pohľadávok, ktoré ešte nie sú splatné a podmienených pohľadávok a nie je prípustné, ak boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré by umožňovalo dosiahnuť rovnaký účinok zabezpečenia. Dočasné opatrenie na zabezpečenie peňažnej pohľadávky sa môže nariadiť, ak zabezpečený veriteľ preukáže, že pravdepodobne existuje pohľadávka a riziko, že bez tohto opatrenia by zabezpečený dlžník mohol brániť alebo výrazne sťažiť vymáhanie pohľadávky scudením svojho majetku, jeho skrývaním alebo nakladaním s majetkom iným spôsobom. Zabezpečený veriteľ nemusí preukázať riziko, ak preukáže, že navrhované opatrenie by spôsobilo zabezpečenému dlžníkovi iba zanedbateľnú škodu a predpokladá sa, že riziko bolo preukázané, ak sa pohľadávka má vykonať v zahraničí. Na účely zabezpečenia nepeňažnej pohľadávky sa môže nariadiť dočasné opatrenie, ak zabezpečený veriteľ preukáže pravdepodobnosť existencie jeho pohľadávky a ak preukáže pravdepodobné riziko, že zabezpečený dlžník by bez tohto opatrenia výrazne sťažil vymáhanie pohľadávky, najmä zmenou súčasného stavu alebo ak preukáže, že opatrenie je pravdepodobne potrebné na zabránenie násilliu alebo vzniku nenapraviteľnej škody. Okrem toho zabezpečený veriteľ nemusí preukázať existenciu rizika, ak preukáže, že je pravdepodobné, že zabezpečený dlžník by v dôsledku navrhovaného opatrenia utrpel iba zanedbateľnú škodu a predpokladá sa, že riziko bolo preukázané, ak sa má pohľadávku uplatňovať v zahraničí. Súd môže nariadiť dočasné opatrenie na návrh zabezpečeného veriteľa aj vtedy, ak nepreukázal pravdepodobnú existenciu pohľadávky a rizika, ak predtým v lehote stanovenej súdom poskytol záruku za škodu, ktorá by mohla vzniknúť zabezpečenému dlžníkovi nariadením a vykonaním dočasného opatrenia. Ak zabezpečený veriteľ neposkytne zábezpeku v stanovenej lehote, súd zamietne návrh na zabezpečenie. Vzhľadom na okolnosti prípadu môže súd v prípade potreby nariadiť niekoľko dočasných opatrení: ak v danom prípade je možné nariadiť niekoľko dočasných opatrení, súd nariadi to, ktoré je najvhodnejšie na dosiahnutie účelu zabezpečenia (a ak sú všetky opatrenia rovnako vhodné, súd nariadi to, ktoré je pre zabezpečeného dlžníka najmenej obmedzujúce).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predmetom zabezpečovacích opatrení a dočasných opatrení môže byť akákoľvek vec alebo akákoľvek právo vo vlastníctve zabezpečeného dlžníka, napr. nehnuteľnosť, hnuťelný majetok, peňažné pohľadávky, dôchodky, dávky v invalidite, hotovostné vklady na bankových účtoch alebo sporiaciach účtoch a iné majetkové práva, pokiaľ to nie sú veci, ktoré sú podľa zákona vylúčené z exekúcie alebo neexistuje žiadne právne obmedzenie na právo vymáhať tieto veci (napr. veci, ktoré nie sú v obehu, poľnohospodárske pozemky a poľnohospodárske budovy poľnohospodárov v rozsahu potrebnom na živobytie a živobytie najbližších rodinných príslušníkov a iných osôb, voči ktorým majú zákonnú vyživovaciu povinnosť atď.)

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Zabezpečenie nehnuteľného majetku zriadením záložného práva (dobrovoľného alebo núteného, súdneho alebo notárskeho) sa zriaďuje zápisom záložného práva do katastra nehnuteľností, v ktorom je nehnuteľnosť zapísaná.

Prostredníctvom súdneho a notárskeho zabezpečenia, ktoré zahŕňa prevod vlastníctva vecí a prevod práv sa zabezpečený veriteľ stáva vlastníkom veci alebo práva zápisom do zákonom požadovaných verejných kníh alebo registrov. Zabezpečený veriteľ a zabezpečený dlžník môžu na účely poskytnutia zabezpečenia získaním záložného práva na určité predmety zabezpečenia peňažnej pohľadávky zabezpečeného veriteľa na základe konsenzu požiadať súd, aby nariadiť a vykonal v prospech zabezpečeného veriteľa:

1. registráciu záložného práva na nehnuteľnosť zabezpečeného dlžníka;
2. uloženie dohody medzi stranami o zriadení záložného práva na nehnuteľnosť, ktorá nie je zapísaná do katastra nehnuteľností;

3. zapísanie záložného práva k hnutelným veciam zabezpečeného dlžníka;
4. zapísanie záložného práva na peňažnú pohľadávku zabezpečeného dlžníka;
5. zapísanie záložného práva na časť príjmu zabezpečeného dlžníka na základe pracovnej zmluvy alebo služby;
6. zapísanie záložného práva na časť dôchodku, dávky v invalidite alebo náhrady za stratu príjmu;
7. zapísanie záložného práva na pohľadávku zabezpečeného dlžníka voči bankovému účtu alebo vkladnej knižke;
8. zapísanie záložného práva na pohľadávku na odovzdanie alebo dodanie hnutelných vecí alebo na odovzdanie nehnuteľnosti;
9. zapísanie záložného práva na iný majetok alebo majetkové práva;
10. zapísanie záložného práva na podielové listy a iné cenné papiere a ich dodanie do úschovy;
11. zapísanie záložného práva na akcie, pre ktoré neboli emitované podielové listy a na podiely a podielové účasti v spoločnostiach;
12. zapísanie záložného práva na cenné papiere uložené u depozitára (*Depozitno društvo*).

Zabezpečenie predbežnou exekúciou: Na účely zabezpečenia nepeňažného výkonu, ktorý nemožno zabezpečiť podmieneným zápisom vo verejnej knihe, môže súd na základe rozsudku vydaného v občianskoprávnom konaní nariadiť predbežnú exekúciu.

Zabezpečenie predbežnými opatreniami: súd môže nariadiť tieto predbežné opatrenia:

1. registráciu záložného práva na nehnuteľnosť zabezpečeného dlžníka alebo na právo zapísané na nehnuteľnosť;
2. uloženie dohody strán o zriadení záložného práva na nehnuteľnosť, ktorá nie je zapísaná v katastri nehnuteľností, na katastrálnom súde;
3. zapísanie záložného práva k hnutelným veciam zabezpečeného dlžníka;
4. zapísanie záložného práva na peňažnú pohľadávku zabezpečeného dlžníka;
5. zapísanie záložného práva na časť príjmu zabezpečeného dlžníka na základe pracovnej zmluvy alebo služby;
6. zapísanie záložného práva na časť dôchodku, dávky v invalidite alebo náhrady za stratu príjmu;
7. zapísanie záložného práva na pohľadávku zabezpečeného dlžníka voči bankovému účtu alebo vkladnej knižke;
8. zapísanie záložného práva na pohľadávku na odovzdanie alebo dodanie hnutelných vecí alebo odovzdanie nehnuteľnosti;
9. zapísanie záložného práva na iný majetok alebo majetkové práva;
10. zapísanie záložného práva na podielové listy a iné cenné papiere a ich dodanie do úschovy;
11. zapísanie záložného práva na akcie, pre ktoré neboli emitované podielové listy a na podiely a podielové účasti v spoločnostiach;
12. zapísanie záložného práva na cenné papiere uložené u depozitára (*Depozitno društvo*).

13. zákaz banke zaplatiť sumu, na ktorú bolo nariadené predbežné opatrenie, z účtu zabezpečeného dlžníka alebo tretej strany.

Zabezpečený veriteľ môže získať záložné právo na predmet zabezpečenia na základe predbežného opatrenia. Ak bol zákaz platby nariadený na sumu peňažných prostriedkov zabezpečeného dlžníka v banke, táto suma nemôže byť prevedená z účtu počas trvania zákazu s výnimkou zaplataenia zabezpečenej pohľadávky.

Dočasné opatrenia

– na účely zabezpečenia peňažnej pohľadávky sa môže nariadiť akékoľvek opatrenie, ktoré umožňuje dosiahnuť tento účel, a to konkrétne:

1. zákaz zabezpečenému dlžníkovi scudziť alebo zaťažiť hnutelný majetok, zabaviť tieto predmety a zveriť ich zabezpečenému veriteľovi alebo tretej strane do úschovy;
2. zaistenie a uloženie hotovosti, cenných papierov a pod. na súde alebo u notára;
3. zákaz zabezpečenému dlžníkovi scudziť alebo zaťažiť nehnuteľnosť alebo vecné práva, ktoré sú zapísané na nehnuteľnosti v jeho prospech, s poznámkou o tomto zákaze v katastri nehnuteľností;
4. zákaz dlžníkovi zabezpečeného dlžníka dobrovoľne splniť svoj záväzok voči zabezpečenému dlžníkovi a zákaz zabezpečenému dlžníkovi prevziať plnenie tohto záväzku, t. j. vylúčenie jeho pohľadávok;
5. nariadenie banke odmietnuť vykonať platbu z účtu zabezpečeného dlžníka zabezpečenému dlžníkovi alebo tretej strane na žiadosť zabezpečeného dlžníka v sume, na ktorú bolo nariadené dočasné opatrenie.

– Na účely zabezpečenia nepeňažnej pohľadávky sa môže nariadiť akékoľvek opatrenie, ktorým sa dosiahne účel takéhoto zabezpečenia, konkrétne:

1. zákaz scudziť a zaťažiť hnutelné veci, voči ktorým sa uplatňuje pohľadávka, ich zaistenie a zverenie do úschovy zabezpečeného veriteľa alebo tretej strany;
2. zákaz scudziť a zaťažiť akcie, podiely alebo podielové účasti, voči ktorým sa uplatňuje pohľadávka, s poznámkou o zákaze v registri akcií a v prípade potreby aj v zápisnici zo súdneho konania; zákaz užívať alebo vykonávať práva na základe takýchto akcií alebo podielových účastí; zveriť akcie, podiely alebo podielové účasti do správy tretej strany; zriadiť dočasnú správnu radu v spoločnosti;
3. zákaz scudziť a zaťažiť iné práva voči ktorým sa uplatňuje pohľadávka a zveriť správu týchto práv tretej strane;
4. zákaz scudziť a zaťažiť nehnuteľnosť, voči ktorej sa uplatňuje pohľadávka alebo vecné práva zapísané na nehnuteľnosti, voči ktorým sa uplatňuje pohľadávka, s poznámkou o zákaze v katastri nehnuteľností; zaistiť nehnuteľnosť a zveriť ju zabezpečenému veriteľovi alebo tretej strane do úschovy;
5. zákaz dlžníkovi zabezpečeného dlžníka aby odovzdal predmet, previedol právo alebo splnil akúkoľvek inú nepeňažnú pohľadávku, voči ktorej sa uplatňuje pohľadávka na zabezpečeného dlžníka;
6. zákaz zabezpečenému dlžníkovi vykonať akékoľvek kroky, ktoré by mohli spôsobiť škodu zabezpečenému veriteľovi a zákaz vykonať akékoľvek zmeny predmetov, proti ktorým sa uplatňuje pohľadávka;
7. nariadenie zabezpečenému dlžníkovi, aby vykonal určité kroky potrebné na ochranu hnutelného majetku alebo nehnuteľností alebo zachoval súčasný stav vecí;
8. povolenie zabezpečenému veriteľovi, aby si ponechal veci zabezpečeného dlžníka, ktoré má v držbe a ktoré súvisia s pohľadávkou, až do vyriešenia sporu;
9. povolenie zabezpečenému veriteľovi, aby vykonal určité kroky alebo získal určité predmety sám alebo prostredníctvom zástupcu, najmä s cieľom obnovenia predchádzajúceho stavu vecí;
10. dočasne vrátenie zamestnanca do práce; zaplataenie náhrady počas pracovného sporu, ak je to potrebné pre jeho živobytie a živobytie osôb, voči ktorým má zákonnú vyživovaciu povinnosť.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Súdne a notárske zabezpečenie záložným právom alebo prevodom vlastníctva vecí a prevodom práv je spravidla platné až do právoplatného ukončenia konania.

Rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia musí obsahovať uvedenie hodnoty pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť, vrátane úrokov a výdavkov, opatrenie, ktorým bude pohľadávka zabezpečená a čas, na ktorý je opatrenie nariadené. Lehota, na ktorú sa nariadi predbežné opatrenie, nemôže trvať

dlhšie ako 15 dní od splnenia podmienok na exekúciu. Ak táto lehota uplynie pred tým, než sa rozhodnutie, na základe ktorého bolo nariadené predbežné opatrenie, stane vykonateľným, súd predĺži túto lehotu, ak zabezpečený veriteľ predloží súdu návrh na predĺženie pred uplynutím lehoty, na ktorú bolo nariadené predbežné opatrenie, za predpokladu, že sa nezmenili okolnosti, za ktorých bolo toto opatrenie nariadené.

Rozhodnutie, ktorým sa nariadilo dočasné opatrenie, takisto vymedzuje trvanie tohto opatrenia a ak je opatrenie nariadené pred podaním žaloby alebo pred iným začiatkom konania, takisto vymedzuje lehotu, v rámci ktorej musí zabezpečený veriteľ podať žalobu, t. j. návrh na začatie ďalšieho konania na odôvodnenie opatrenia. Súd na návrh zabezpečeného veriteľa predĺži trvanie dočasného opatrenia za predpokladu, že sa nezmenili okolnosti, za ktorých bolo opatrenie nariadené.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa možno podať odvolanie do ôsmich dní odo dňa doručenia prvostupňového rozhodnutia, pokiaľ sa v OZ nestanovuje inak. Odvolanie spravidla nemá odkladný účinok na vykonateľnosť rozhodnutia. O odvolaní rozhoduje odvolací súd.

Odvolanie proti rozhodnutiu o návrhu na vydanie dočasného opatrenia sa neodosiela protistrane na vyjadrenie a odvolací súd doručí svoje rozhodnutie o odvolaní do tridsiatich dní od jeho prijatia.

Neexistuje dostupný súdny prostriedok nápravy proti notárskej zápisnici alebo overenému súkromnému dokumentu, avšak dlžník môže podať svoje námietky proti notárskemu zabezpečeniu v osobitnom spore, v ktorom napadne dohody. Tretie strany môžu podať svoje námietky voči notárskemu zabezpečeniu v konaní pred súdom v súlade s pravidlami, ktoré sa uplatňujú na námietky proti súdnemu zabezpečeniu.

V zabezpečovacom konaní je preskúmanie prípustné len vtedy, ak rozsudok vydaný na druhom stupni závisí od vyriešenia hmotnoprávnej alebo procesnej otázky, ktorá je dôležitá na zabezpečenie jednotného uplatňovania práva a rovnosti všetkých strán pri jeho uplatňovaní v súlade s pravidlami súdnych sporov. Obnova konania nie je povolená a obnovenie predchádzajúceho stavu je povolené len z dôvodu zmeškania lehoty na podanie odvolania alebo námietok.

Posledná aktualizácia: 26/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Taliansko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežné opatrenia sa delia na dve hlavné podskupiny: ochranné opatrenia (*misure conservative*), ktoré zahŕňajú zabavenie majetku, a iné predbežné opatrenia (*misure anticipatorie*), ktoré sú časté v rodinnom práve. Existujú aj ochranné opatrenia (*provvedimenti d'urgenza*, oddiel 700 Občianskeho súdneho poriadku), ktorých obsah stanovuje súd v jednotlivých prípadoch podľa preventívnej potreby, ktorá sa musí splniť.

Kľúčové aspekty predbežných a preventívnych opatrení sú tieto: využívajú jednoduché a rýchle postupy, spravidla sú dočasné a v rámci sporu dopĺňajú hlavné konanie. Táto závislosť od hlavného konania však nie je absolútnou vlastnosťou. Od roku 2005 v niektorých osobitných veciach nemusí po predbežných opatreniach nasledovať hmotnoprávny rozsudok. V týchto prípadoch sa predbežné opatrenie nakoniec stane fakticky samostatným a trvalým nástrojom, hoci to nemusí byť ten druh opatrenia, ktoré by mohlo byť nariadené rozsudkom o skutkovej podstate.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Vydanie predbežného opatrenia podlieha dvom požiadavkám:

a) *periculum in mora*, teda dobre opodstatnená obava, že pred vydaním rozsudku o skutkovej podstate sa môže nezvratne narušiť právo, ktorého uplatnenie sa má predbežným opatrením zaistiť;

b) *fumus boni juris*, teda vec *prima facie* v súvislosti s nárokom.

2.1 Postup

Návrh na vydanie predbežného opatrenia sa podáva na príslušný súd, ktorý je spravidla rovnaký ako súd, ktorý sa zaoberá hlavnou vecou. Súd rýchlo preskúma vec, vypočuje oboch účastníkov konania a potom vydá predbežné opatrenie. Predbežné opatrenie môže byť vydané aj bez výsluchu druhého účastníka konania, ak by jeho predvolanie mohlo zabrániť uplatneniu opatrenia.

2.2 Hlavné podmienky

Vydanie predbežného opatrenia podlieha dvom uvedeným požiadavkám: *periculum in mora* a *fumus boni juris*.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

Charakterom sú to dočasné opatrenia platné do vydania rozsudku v hlavnom konaní. Vždy to platí o ochranných opatreniach, ktoré si vyžadujú, aby v hlavnom spore už prebiehalo konanie, ale len čiastočne to platí v prípade iných predbežných opatrení, ktoré sú účinné bez ohľadu na to, či prebieha konanie, aj keď nemajú rovnakú účinnosť ako právoplatný rozsudok o príslušnej veci.

Obsah predbežných opatrení sa líši podľa druhu nebezpečenstva, ktoré majú odvrátiť. Napríklad zabavenie sa vzťahuje na majetok dlžníka. Príkaz na opätovné prijatie nespravodlivo prepusteného pracovníka na druhej strane predstavuje povinnosť vykonať určitý úkon.

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Podľa potreby, ktorá sa musí uspokojiť, sa tieto opatrenia môžu vzťahovať na hnutelný majetok alebo nehnuteľnosť, ale aj na duševné vlastníctvo a diela chránené autorskými právami.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Ochranné opatrenia slúžia na zachovanie právnej a faktickej situácie existujúcej v čase podania návrhu, čím zabezpečujú, aby sa v čase potrebnom na dokončenie hlavného konania nepoškodili práva žalobcu. Iné predbežné opatreniami sú, naopak, navrhnuté na predvídanie účinkov právoplatného rozsudku v hlavnom konaní.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Predbežné opatrenia zostávajú účinné až do vydania rozsudku v hlavnom konaní, ktorý ich nahradí. Ochranné opatrenia, ktoré si vyžadujú začatie hlavného konania (napríklad povolenie súdneho zabavenia podľa oddielu 670 Občianskeho súdneho poriadku alebo ochranného zabavenia podľa oddielu 671 Občianskeho súdneho poriadku), takisto strácajú účinnosť, ak sa hlavné konanie nezačne alebo nepokračuje v lehote stanovenej zákonom alebo súdom, alebo ak nebola zložená záruka požadovaná súdom. Iné predbežné opatrenia vrátane atypických opatrení (ktorých obsah sa neurčuje zákonom, ale súdom podľa oddielu 700 Občianskeho súdneho poriadku) sú naďalej účinné aj v prípade, že hlavné konanie sa nezačne alebo sa začne a následne sa preruší, a to aj vtedy, keď sa nemôžu stať súčasťou právoplatného rozsudku.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Proti rozhodnutiam o predbežných opatreniach, ktorými sa buď vyhovelo návrhu, alebo sa návrh zamietol, sa možno odvolať (oddiel 669I) na odvolacom súde z dôvodu chyby alebo na základe predloženia ďalších okolností a dôvodov, ktoré neboli zahrnuté do pôvodného návrhu.

Posledná aktualizácia: 30/07/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Cyprus

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

A. Každý súd môže v rámci výkonu svojej občianskej právomoci vydať (predbežné, trvalé alebo povinné) opatrenie alebo určiť likvidátora vo všetkých prípadoch, v ktorých sa to javí správne alebo vhodné, a to aj vtedy, ak nebol podaný návrh na priznanie náhrady škôd alebo iných prostriedkov nápravy alebo ak nebola taká náhrada alebo náprava priznaná. Súd nevydá predbežné opatrenie, pokiaľ nie je presvedčený o tom, že na verejnom pojednávaní sa bude riešiť závažná vec, že existuje možnosť, že navrhovateľ má nárok na nápravu, a že v prípade nevykonania predbežného opatrenia bude v neskoršej fáze ťažké alebo nemožné dosiahnuť úplnú spravodlivosť (článok 32 ods. 1 zákona 14/1960 o súdoch v znení zmien).

B. Súd môže kedykoľvek, ak naň predtým bola podaná občianskoprávna žaloba, vydať opatrenie na zhabanie, ochranu, úschovu, predaj, zadržanie alebo ohliadku majetku, ktorý je predmetom žaloby, alebo opatrenie na zabránenie strate, škode alebo nepriaznivému účinku, ktoré by v prípade nevydania opatrenia vznikli osobe alebo na majetku pred vydaním právoplatného rozsudku súdu vo veci, ktorá sa týka danej osoby alebo majetku, alebo pred vykonaním rozsudku súdu (článok 4 ods. 1 zákona o občianskom súdnom poriadku, kapitola 6). Účelom opatrenia vydaného podľa tohto ustanovenia je ochrana (vydaním osobitných opatrení) majetku, ktorý je predmetom žaloby, pred ukončením konania alebo vykonaním rozsudku.

C. Každý súd, ktorý prejednáva občianskoprávnu žalobu vo veci dlhov alebo náhrady škody, môže kedykoľvek po podaní žaloby nariadiť, aby sa odporcovi zabránilo nakladať s nehnuteľnosťou, ktorá je zapísaná na jeho meno alebo ktorú má právo zapísať si ako vlastník, v takom rozsahu, v akom to je podľa uváženia súdu dostatočné na vyhoviecie nároku navrhovateľa a pokrytie trov konania. Opatrenie sa nevydá, pokiaľ súd nenadobudne presvedčenie, že základ žaloby navrhovateľa je oprávnený a že v prípade predaja alebo prevodu majetku na tretiu stranu by navrhovateľovi mohlo byť zabránené vykonať rozsudok, ktorý súd môže vydať (článok 5 ods. 1 a 2, kapitola 6). Tento článok sa vzťahuje na žaloby vo veci dlhov alebo náhrady škody a oprávňuje na vydanie opatrenia vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá je zapísaná na meno odporcu alebo ktorú má odporca právo zapísať si ako vlastník. Jeho cieľom je zmrazenie nehnuteľnosti až do vydania budúceho rozsudku v prospech navrhovateľa.

Právomoc súdu opísaná v bode A je jednoznačne širšia ako právomoci opísané v bodoch B a C a stanovuje parametre všeobecných právomocí súdov vydávať predbežné obmedzujúce opatrenia. V bodoch B a C sú uvedené konkrétne druhy opatrení, ktoré súdy môžu vydať.

Na základe judikatúry Najvyššieho súdu je všeobecná právomoc uvedená v bode A (článok 32 zákona o súdoch) široká a umožňuje vydať predbežné opatrenie proti majetku, ktorý nie je predmetom hlavnej žaloby. Podľa judikatúry majú cyperské súdy v súlade s článkom 32 zákona o súdoch právomoc vydávať predbežné súdne zákazy nakladania s majetkom (opatrenia na zmrazenie peňažného alebo hnuťelného majetku, ktorý patrí do ich právomoci, aby tak zabránili jeho presunu mimo svojej príslušnosti alebo jeho minútiu).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Návrhy na vydanie predbežného opatrenia možno podať v ktorejkoľvek fáze konania, v ktorom bola podaná občianskoprávna žaloba. Postup podávania návrhu upravujú procesné predpisy o občianskoprávných konaniach. Akékoľvek oneskorenie zo strany navrhovateľa pri podaní návrhu na vydanie predbežných opatrení je faktorom, ktorý súd musí vziať do úvahy.

Podľa cyperských právnych predpisov je možné vydať predbežné opatrenie bez oznámenia druhému účastníkovi konania (*ex parte*, pozri článok 9 zákona o občianskom súdnom poriadku, kapitolu 6). Tento postup je výnimočným opatrením a v tomto prípade je naliehavosť veci procesnou podmienkou, ktorá sa musí splniť na to, aby súd mohol konať podľa vlastného uváženia bez výsluchu druhého účastníka konania. Súdy túto zásadu prísne uplatňujú. Závažné sú aj dôsledky nezverejnenia podstatných skutočností žalobcom v prípade jednostranného (*ex parte*) návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Jednostranne vydané predbežné opatrenie je účinné ihneď po doručení odporcovi, ktorý ho však čo najskôr po doručení môže vrátiť súdu a vyhlásiť, že podáva námietku voči jeho vydaniu. Takisto aj akákoľvek tretia strana, ktorá je priamo ovplyvnená opatrením, môže požiadať súd, aby ju v tejto veci vypočul. Ak žalovaný podá námietku voči opatreniu, súd uskutoční pojednávanie s cieľom rozhodnúť, či opatrenie zachová, zruší alebo zmení. V prípade zamietnutia má žalobca právo znova sa obrátiť na súd za podmienky, že sa zmenili vecné okolnosti veci. Treba takisto poznamenať, že vo všetkých veciach, v ktorých bolo vydané predbežné opatrenie na základe jednostranného (*ex parte*) návrhu, súd na základe výslovného právneho ustanovenia nariadi žalobcovi, aby poskytol záruku za sumu, ktorú stanoví súd, ako zabezpečenie proti prípadným stratám, ktoré môžu vzniknúť žalovanému. V súlade s judikatúrou súd nemá právomoc vydať opatrenie, pokiaľ žalobca sám neposkytne záruku.

Je, samozrejme, možné poskytnúť záruku na vydanie predbežného opatrenia prostredníctvom návrhu s oznámením (teda oznámením druhému účastníkovi konania). V takom prípade však súd nezohľadní faktor naliehavosti.

2.2 Hlavné podmienky

Predbežné obmedzujúce opatrenie vydáva súd podľa vlastného uváženia. Na to, aby sa súd mohol podľa vlastného uváženia rozhodnúť, či na základe zásady rovnováhy prospechu vydá požadované opatrenie, musia byť splnené tri kľúčové podmienky:

vec, ktorá sa má prejednávať, je závažná (postačí uvedenie spornej domnienky týkajúcej sa danej veci),

zdá sa, že existuje pravdepodobnosť úspechu (zjavná možnosť úspechu/jasná vyhládka, že navrhovateľ má nárok na nápravu),

v prípade nevydania opatrenia bude v neskoršej fáze ťažké alebo nemožné dosiahnuť úplnú spravodlivosť (priznanie náhrady škody navrhovateľovi v neskoršej fáze nebude stačiť na zaistenie jeho práv).

Ako už bolo uvedené, otázka, či vydať alebo nevydať predbežné opatrenie, sa necháva výlučne na vlastné uváženie súdu. Ani v prípade splnenia troch uvedených podmienok však súd opatrenie nevydá automaticky. Súd musí posúdiť, či je vzhľadom na všetky skutočnosti a okolnosti správne a vhodné vydať požadované opatrenie.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

V judikatúre sa preukázalo, že povaha/druh majetku nie je faktorom, ktorý môže obmedziť výkon právomoci súdu. Povaha majetku však môže byť pre súd dôležitým faktorom pri posudzovaní rovnováhy prospechu pri výkone právomoci vydať opatrenie podľa vlastného uváženia. Pre sťažovateľa je ľahšie preukázať, že hrozí riziko straty peňazí z bankového účtu ako riziko predaja nehnuteľnosti.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Po vydaní opatrenia má každý účastník konania, ktorému je opatrenie určené, zákonnú povinnosť splniť ho. Nesplnenie opatrenia predstavuje pohrdanie súdom a podľa zákona je trestné. Každá osoba, ktorá podnecuje alebo uľahčuje nesplnenie opatrenia vydaného súdom, môže byť navyše obvinená z pohrdania súdom (článok 42 zákona 14/1960 o súdoch v znení zmien).

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Opatrenie vydané súdom obsahuje osobitnú doložku, ktorou sa stanovuje obdobie jeho účinnosti. Zvyčajne je účinné až do vydania právoplatného rozsudku v hlavnom konaní, alebo pokiaľ sa nezruší alebo nezmení následným opatrením vydaným súdom. Keď súd v hlavnom konaní vydá právoplatný rozsudok, môže doň začleniť osobitnú doložku o zachovaní účinnosti opatrenia počas určitého časového obdobia po vydaní rozsudku s cieľom uľahčiť výkon tohto rozsudku.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Voči rozhodnutiu súdu, ktorým sa vydáva predbežné opatrenie, sa možno odvolať na Najvyššom súde. Odvolať sa možno aj proti rozhodnutiu, ktorým súd zamietá návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Najvyšší súd má pri prejednávaní týchto vecí široké právomoci. Môže vydať opatrenie, ktoré súd prvého stupňa zamietol, alebo môže zrušiť alebo zmeniť opatrenie, ktoré vydal nižší súd. Treba však poznamenať, že odvolacie konanie nepredstavuje nové prejednávanie veci. Súd prvého stupňa nezmení rozsudok prvostupňového súdu len preto, lebo by svoju právomoc vlastného uváženia uplatnil inak. Najvyšší súd zasiahne len vtedy, keď rozhodne, že prvostupňový súd uplatnil právomoc vlastného uváženia *chybne*.

Posledná aktualizácia: 21/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Litva

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

V článku 145 Občianskeho súdneho poriadku (*Civilinio proceso kodeksas*) sa stanovujú rôzne typy predbežných opatrení. Predbežnými opatreniami môžu byť:

- zaistenie nehnuteľnosti odporcu;
- zápis zákazu do verejného registra, ktorým sa zabraňuje prevodu vlastníckeho práva;
- zaistenie hnutelného majetku, peňazí alebo vlastníckych práv vo vlastníctve odporcu a v držbe odporcu alebo tretích osôb;
- zadržanie majetku vo vlastníctve odporcu;
- vymenovanie správcu majetku odporcu;
- zákaz, ktorým sa odporcovi zabraňuje zúčastňovať sa na určitých transakciách alebo podnikat' určité opatrenia;
- zákaz, ktorým sa iným osobám zabraňuje v prevode majetku odporcovi alebo v plnení iných záväzkov;
- vo výnimočných okolnostiach zákaz, ktorým sa odporcovi zabraňuje opustiť miesto svojho dlhodobého pobytu, a/alebo zákaz, ktorým sa zabraňuje v premiestnení dieťaťa z miesta jeho dlhodobého pobytu bez povolenia súdu;
- pozastavenie speňažovania aktív, ak bol podaný návrh na zrušenie zaistenia týchto aktív;
- odklad výkonu vymáhania;
- priznanie dočasného výživného alebo zavedenie dočasných obmedzení;
- príkaz na podniknutie opatrení na zabránenie vzniku alebo zväčšeniu škôd;
- ďalšie opatrenia stanovené zákonom alebo nariadené súdom, bez ktorých by sa mohlo sťažiť alebo znemožniť plnenie súdneho rozhodnutia.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Súd môže na žiadosť osôb zapojených do prípadu alebo iných dotknutých osôb zaviesť predbežné opatrenia, ak tieto osoby presvedčivo odôvodnia svoju požiadavku a ak by sa neprijatím týchto opatrení mohlo sťažiť alebo znemožniť dodržiavanie súdneho rozhodnutia.

Súd môže z vlastného podnetu uplatniť predbežné opatrenia len vtedy, keď to je nevyhnutné na ochranu verejného záujmu a keď by v dôsledku neprijatia týchto opatrení došlo k porušeniu práv a oprávneného záujmu osoby, spoločnosti alebo štátu.

Predbežné opatrenia sa môžu využívať v prípade neexistencie žaloby, ako aj kedykoľvek v priebehu občianskeho súdneho konania.

2.1 Postup

Žiadosti spojené s predbežnými opatreniami skúma súd prvého stupňa alebo v prípadoch určených v [zákone o obchodnej arbitráži](#) (*Komercinio arbitražo įstatymas*) vilniuský krajský súd (*Vilniaus apygardos teismas*). Ak sa žiadosť o predbežné opatrenia uvádza v podanom návrhu, vo veci predbežných opatrení sa rozhoduje až po zodpovedaní otázky o prípustnosti návrhu, ktorým sa žiada o tieto opatrenia. Súd písomne rozhodne o žiadosti o predbežné opatrenia čo najrýchlejšie, nesmie to však byť neskôr než tri pracovné dni po doručení žiadosti. Ak to súd považuje za nevyhnutné, o preskúmaní žiadosti o predbežné opatrenia sa informuje odporca.

Osoby zapojené do prípadu majú právo podávať žiadosti o predbežné opatrenia na odvolací alebo kasačný súd, na ktorom stále prebieha konanie vo veci samotnej.

Súd môže vydať predbežné opatrenia na základe písomnej odôvodnenej žiadosti o predbežné opatrenia od dotknutej osoby predto dňom, keď bola na súd podaná žaloba. V tejto žiadosti musí navrhovateľ uviesť dôvody, prečo žaloba nebola podaná s touto žiadosťou, poskytnúť dôkaz o ohrození navrhovateľových záujmov a uhradiť kauciu vo výške polovice súdneho poplatku účtovaného za žiadosť o predbežné opatrenia, t. j. 100 LTL. Kaucia 1 000 LTL sa účtuje v prípade žiadostí o predbežné opatrenia spojených prerokúvanými prípadmi na vnútroštátnych alebo zahraničných rozhodcovských súdoch. Súd môže znížiť výšku kaucie so zreteľom na ťažkú finančnú situáciu navrhovateľa, ak navrhovateľ predložil odôvodnenú žiadosť s podpornými dôkazmi.

Súd pri zavádzaní predbežných opatrení stanoví lehotu na podanie žaloby. Táto lehota nesmie prekročiť 14 dní. Ak sa žaloba musí podať na cudzom súde alebo na rozhodcovskom súde, táto lehota nesmie prekročiť 30 dní. Ak v predpísanej lehote nebola podaná žaloba, predbežné opatrenia sa odvolajú. Ak nebola podaná vinou dotknutej osoby, kaucia sa nevracia.

Žiadosť o predbežné opatrenia sa musí podať na rovnakom súde, ktorý má konať vo veci žaloby v súlade s pravidlami v oblasti súdnej právomoci. Žiadosť o predbežné opatrenia týkajúce sa veci prejednáwanej na cudzom súde alebo cudzom či vnútroštátnom rozhodcovskom súde sa musí podať na vilniuskom krajskom súde.

Súd môže na žiadosť osôb zapojených do prípadu alebo iných dotknutých osôb zameniť jedno predbežné opatrenie druhým. Súdom musí o tejto žiadosti informovať osoby zapojené do prípadu alebo iné dotknuté osoby a tieto osoby majú právo podať námietku proti nej.

Súd môže rozhodnúť, že nenariadi predbežné opatrenia, ak odporca zaplatí požadovanú sumu na účet súdu alebo ak bola v prospech odporcu vydaná záruka. Odporca navyše môže založiť svoje aktíva v prospech navrhovateľa.

2.2 Hlavné podmienky

(pozri oddiel 2)

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predbežné opatrenia sa môžu uplatňovať v súvislosti s nehnuteľnosťami, hnutelným majetkom, finančnými prostriedkami a vlastníckymi právami.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Predbežné opatrenia sú opatrenia, bez ktorých by sa mohlo sťažiť alebo znemožniť plnenie súdneho rozhodnutia. Zaistenie sa v prípadoch týkajúcich sa dočasného obmedzenia vlastníckych práv na vec v spoločnom vlastníctve môže použiť len na ten vlastnícky podiel, ktorý patrí osobe, na ktorú sa vzťahujú predbežné opatrenia. Ak nebol určený podiel v spoločnom vlastníctve patriaci tejto osobe, zaistiť sa môže celý majetok, a to až do chvíle, než sa určí jej podiel.

Pri zaistení finančných prostriedkov na účtoch bánk a iných úverových inštitúcií sa používanie týchto prostriedkov povoľuje len na operácie určené v súdnom príkaze.

V prípade, keď sa zaistí tovar vo voľnom obehu, suroviny, polovýrobky alebo hotové výrobky, držiteľ majetku môže zmeniť zloženie a formu tohto majetku len vtedy, keď jeho celková hodnota neklesne, pokiaľ sa súdnym príkazom nestanoví inak.

Osoba, ktorej majetok bol zaistený zodpovedá za každé porušenie zavedených obmedzení od momentu oznámenia príkazu na zaistenie majetku a v prípade, že nie je možné uskutočniť oznámenie vrátane prípadu, že sa príkaz na predbežné opatrenia prijme v neprítomnosti danej osoby, od momentu, keď sa príkaz zaeviduje v registri zaisteného majetku.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Ak súd zamietne žalobu, všetky predchádzajúce predbežné opatrenia sa zachovávajú do nadobudnutia účinnosti rozsudku súdu. O odvolaní predbežných opatrení sa musí rozhodnúť prostredníctvom súdneho rozsudku.

Ak sa žaloba potvrdí, všetky predchádzajúce predbežné opatrenia zostávajú v platnosti do výkonu rozsudku súdu. Súdny exekútor vykonávajúci rozsudok súdu informuje správcu príslušného verejného registra o ukončení predbežných opatrení v predmetnom prípade.

V prípade zaistenia hnutelného majetku, ktorý sa neevviduje vo vlastníckom registri, alebo ak ku dňu príkazu nie je súdu známa hodnota ani povaha odporcovho majetku, osoba, ktorá žiada o zavedenie predbežných opatrení, sa musí obrátiť na súdneho exekútora so žiadosťou o určenie miesta a opis majetku odporcu. Ak súdnemu exekútorovi nebola podaná takáto žiadosť a neobjasnia sa informácie o zaistenom majetku, predbežné opatrenia ostanú v platnosti štrnásť dní odo dňa príkazu, ktorým sa zaviedli. Na žiadosť osôb zapojených do prípadu alebo iných dotknutých osôb sa predbežné opatrenia môžu odvolať príkazom súdu, ktorý vedie konanie vo veci samotnej.

Súd z vlastného podnetu zruší predbežné opatrenia, ak osoba, ktorá ich požaduje, nepodá žalobu v lehote stanovenej súdom. Na takýto príkaz o zrušení sa nevzťahuje samostatné odvolanie. Súd tiež môže z vlastného podnetu zrušiť predbežné opatrenia vtedy, keď to je nevyhnutné na ochranu verejného záujmu a keď by v dôsledku neodvolania týchto opatrení došlo k porušeniu práv a oprávneného záujmu osoby, spoločnosti alebo štátu.

Ak súdom zavedené predbežné opatrenia obmedzujú, porušujú práva osôb, ktoré nie sú zapojené do prípadu, alebo bránia výkonu ich práv, tieto osoby majú nárok požadovať súdne konanie vo veci samotnej na zrušenie predbežných opatrení, ktoré im boli uložené.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Proti každému príkazu týkajúcemu sa predbežných opatrení prijatému súdom prvého stupňa v súlade s platným postupom môžu namietať osoby zapojené do prípadu tým, že podajú samostatné odvolanie na vyšší súd, s výnimkou niekoľkých prípadov stanovených v Občianskom súdnom poriadku. Osoby, ktoré nie sú zapojené do prípadu, môžu podať samostatné odvolanie len v súvislosti s tými príkazmi súdu prvého stupňa, ktorými sa zamietli ich žiadosti o zrušenie predbežných opatrení, ktoré im boli uložené. Podanie samostatného odvolania nemá za následok prerušenie konania.

Na súdne príkazy týkajúce sa predbežných opatrení sa nevzťahuje kasačná sťažnosť.

Posledná aktualizácia: 21/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Luxembursko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

V luxemburskom práve sú k dispozícii rozličné opatrenia na ochranu práv účastníkov v prebiehajúcom riadnom súdnom konaní, v ktorom sa napokon urovnávajú ich nároky.

Rozdeliť sa dajú na dve kategórie:

opatrenia nariadené súdom bez vypočutia druhého účastníka konania: v takýchto prípadoch súd dostane jednostranný návrh od jedného z účastníkov na vydanie predbežného rozkazu a vydá rozhodnutie na základe informácií poskytnutých týmto účastníkom, a opatrenia nariadené súdom po vypočutí druhého účastníka konania: v takýchto prípadoch súd vydá rozhodnutie až po verejnom pojednávaní (niekedy po neverejnom pojednávaní), na ktorom môžu účastníci vyjadriť svoje stanovisko. Účastníci sa na pojednávanie predvolávajú prostredníctvom súdneho predvolania (*assignation*, ktoré doručuje súdny zriadenc), alebo úradníka registratúry v závislosti od zákonom požadovaného postupu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Vo všetkých naliehavých prípadoch môže sudca konajúci v skrátanom konaní nariadiť akékoľvek predbežné opatrenie, voči ktorému nie je vznesená presvedčivá námietka alebo ktoré je odôvodnené existenciou sporu.

Sudca môže tiež rozhodnúť v prípade akýchkoľvek problémov súvisiacich s výkonom svojich príkazov.

Podobne môže sudca vždy nariadiť akékoľvek predbežné alebo nápravné opatrenie s cieľom zabrániť hroziacim škodám alebo ukončiť zjavne nezákonné rušenie výkonu práva.

2.1 Postup

Vydáva sa predvolanie (*assignation*) na účasť na pojednávaní v danej veci na deň a čas bežný pre takéto pojednávanie.

Ak je prípad naliehavý, predsedajúci sudca alebo jeho zástupca môže vydať predvolanie na verejné vypočutie na súde alebo vo svojom vlastnom dome, v stanovenom čase aj počas víkendov, štátnych sviatkov alebo dní, ktoré bežne nie sú pracovnými.

V naliehavých prípadoch môže predseda okresného súdu alebo jeho zástupca nariadiť akékoľvek predbežné opatrenie, voči ktorému nie je vznesená presvedčivá námietka alebo ktoré je odôvodnené existenciou sporu. Môže tiež rozhodnúť v prípade akýchkoľvek problémov súvisiacich s výkonom rozsudku alebo iného vykonateľného rozhodnutia. Ak sa skrátané konanie týka problémov súvisiacich s výkonom rozhodnutia alebo rozsudku, príslušným sudcom je sudca v mieste, v ktorom sa má opatrenie vykonať.

Predsedajúci sudca alebo jeho zástupca môže vždy nariadiť akékoľvek predbežné alebo nápravné opatrenie s cieľom zabrániť hroziacim škodám alebo ukončiť zjavne nezákonné rušenie výkonu práva. Aby sa zabránilo strate dôkazov, môže nariadiť akékoľvek vyšetrovacie úkony vrátane vypočutia svedkov. Podľa mnohých osobitných ustanovení zákona sa umožňuje použitie dočasných alebo zabezpečovacích opatrení v konkrétnych záležitostiach (napríklad nájom nehnuteľností, spoločný majetok, spoločné vlastníctvo, dedenie, sobáš atď.). Osobitné pravidlá súdnej príslušnosti sú spravidla uvedené v znení zákona, ktorým sa sudca oprávňuje prijať takéto opatrenie. Neexistuje žiadne všeobecné pravidlo súdnej príslušnosti okrem toho, že právomoc prijať predbežné opatrenia má obvyčajne predsedajúci súdu, ktorý sa zaoberá skutkovou podstatou sporu.

V prípade, že nie je ustanovený špecifický postup, účastník konania, ktorý chce dosiahnuť prijatie určitého opatrenia, musí podať návrh sudcovi s právomocou prijímať naliehavé podania (*juge des référés*). V závislosti od spornej sumy pôjde o zmierovacieho sudcu (*juge de paix*) do výšky 10 000 EUR alebo o sudcu pre naliehavé záležitosti na okresnom súde (*tribunal d'arrondissement*). Títo sudcovia majú všeobecnú právomoc nariadiť dočasné alebo zabezpečovacie opatrenia s cieľom zabrániť hroziacim škodám na majetku alebo ukončiť zjavne nezákonné rušenie výkonu práva.

Vo všeobecnosti nie je zastúpenie právnym zástupcom povinné.

2.2 Hlavné podmienky

Súd zvyčajne môže prijať predbežné opatrenia, iba ak to považuje za skutočne potrebné alebo ak ide o naliehavú záležitosť.

Ak veriteľ požiada o povolenie zadržať majetok, súd musí overiť, či je nárok na základe predložených dokumentov a vysvetlení aspoň v zásade odôvodnený.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predbežné opatrenia sa môžu vzťahovať na celý hnutelný majetok osoby. Vyňaté sú iba určité statky, ktoré sa považujú za nevyhnutné pre každodenný život.

Podľa luxemburského práva sa umožňuje zadržanie miezd a plátov a alternatívnych príjmov (dôchodky, príjmy z nezávislej činnosti). Vyňatá je však vždy istá časť zodpovedajúca tomu, čo sa považuje za nevyhnutné pre život.

Veriteľ však nemôže zadržať nehnuteľný majetok. Na takéto zadržanie je potrebné konečné súdne rozhodnutie.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Vo väčšine prípadov súd sám určí účinky dočasného opatrenia, ktoré nariadi. Môže platnosť svojho rozkazu obmedziť na určitý čas alebo môže svoj rozkaz obmedziť na určitý majetok alebo úkony.

Ak súd vydá povolenie na zadržanie na základe jednostranného návrhu jedného z účastníkov konania, zákonom sú predpísané lehoty, počas ktorých je potrebné súdu podať žiadosť o potvrdenie. Ak v tejto lehote nedôjde k podaniu žiadosti o potvrdenie, zadržanie je automaticky neplatné.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Predbežné opatrenia sú opatrenia, ktoré môžu súdy na základe zákona nariadiť na dočasné riešenie spornej situácie medzi účastníkmi konania dovtedy, kým sa v riadnom procese nedosiahne konečné riešenie záležitosti.

Súdny dvor Európskej únie vymedzil dočasné opatrenia vrátane ochranných opatrení ako opatrenia, ktorých účelom je zachovať skutkový alebo právny stav, aby sa ochránili práva, o ktorých uznanie sa žiada inde ako na súde s právomocou vo veci samej.

Predbežné opatrenia sa môžu prijímať aj s cieľom predchádzať zhoršeniu situácie.

V praxi takéto opatrenia umožňujú veriteľovi chrániť sa proti riziku nesplatenia svojej pohľadávky jedným z dvoch spôsobov: buď sa dlžníkovi zabráni, aby nakladal so svojím majetkom, alebo sa majetok stane predmetom ťarchy, ktorá veriteľovi umožní uspokojiť svoju pohľadávku v prípade, že majetok zmení vlastníka.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Ak súd prijal predbežné opatrenie po vypočutí druhého účastníka konania, existuje proti tomu možnosť odvolania. Odvolanie je potrebné podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia.

Možnosť odvolania neexistuje proti rozhodnutiam prijatým v reakcii na jednostranný návrh. Účastník konania, ktorý sa domnieva, že opatrenie bolo prijaté neoprávnené, môže požiadať súd o prijatie nového predbežného opatrenia, ktorým sa pozastavujú účinky pôvodného opatrenia nariadeného v reakcii na jednostranný návrh.

Súvisiace odkazy

<http://www.legilux.lu/>

Posledná aktualizácia: 03/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Malta

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Existuje niekoľko druhov ochranných opatrení:

- príkaz na opis majetku,
- príkaz na zhabanie majetku,
- príkaz na zhabanie obchodného podniku,
- prikázanie pohľadávky,
- súdny zákaz odchodu,
- príkaz na zhabanie morských plavidiel,
- príkaz na zhabanie lietadiel,
- príkaz na zdržanie sa konania.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Opatrenia sú stanovené ustanoveniami kap. 12 maltského zákonníka v oddiele 829 a *nasl*. V niektorých prípadoch sa môžu uplatňovať ustanovenia osobitných zákonov.

2.1 Postup

Požiadavka na vydanie uvedených opatrení sa musí podať vo forme prísaznej žaloby pripravenej žalobcom, ktorá musí obsahovať informácie o pôvode a type dlhu alebo pohľadávky, ktoré sa majú zabezpečiť: ak ide o zabezpečenie práva na vymáhanie dlhu alebo požiadavky na zaplatenie určitej finančnej čiastky, v pohľadávke sa musí daná čiastka uviesť.

2.2 Hlavné podmienky

Tieto príkazy vydáva súd. Príkaz na opis majetku alebo súdny zákaz odchodu na základe miestoprísazného vyhlásenia odporcu nemôže vydať magistrátny súd (Malta) ani magistrátny súd (Gozo) s nižšou právomocou. Na zabezpečenie práv alebo pohľadávok nie je možné vydať príkaz na zhabanie majetku ani prikázanie pohľadávky voči vláde. Na zabezpečenie práv alebo pohľadávok nie je možné vydať príkaz na zhabanie majetku ani prikázanie pohľadávky voči členom ozbrojených síl ani voči akémukoľvek plavidlu prenajímanému maltskej vláde, ak ide o osobu na Malte v ozbrojených silách alebo na takomto plavidle. Na zabezpečenie práva alebo pohľadávky nie je možné vydať žiadny súdny zákaz odchodu voči kapitánovi, námorníkovi ani inej osobe, ktorá je riadne zaregistrovaná na lodi, ktorá získala povolenie na opustenie prístavu, ani voči strojníkovi s akoukoľvek hodnosťou, ktorý je zamestnaný na parnej lodi. Vždy sa musí postupovať podľa oddielu 829 *a nasl.* kap. 12 maltského zákonníka. V niektorých prípadoch sa môžu uplatňovať ustanovenia osobitných zákonov.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Tieto opatrenia sa vzťahujú na hnuťelný aj nehnuteľný majetok. Príkaz na zhabanie môže byť vydaný aj voči obchodnému podniku. Na morské plavidlá dlhšie než desať metrov a na lietadlá sa môže vydať príkaz na preventívne zhabanie.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Ich účinok sa líši v závislosti od povahy opatrenia, ale vo všeobecnosti platí, že hnuťelný ani nehnuteľný majetok nemožno predať ani prepísať na tretie strany.

Príkaz na opis majetku možno vydať s cieľom zabezpečiť právo na hnuťelný majetok: v takom prípade môže byť v záujme výkonu uvedeného práva žalobcu, aby hnuťelné veci zostali na svojom mieste a nepoškodené. V príkaze na zhabanie hnuťelného majetku môže tajomník zhabať dlžníkovi veci uvedené v žalobe. Cieľom príkazu na zhabanie obchodného podniku je zachovať celistvosť majetku podniku vrátane licencií a goodwillu, zakázať celkový aj čiastočný predaj týchto súčastí a zachovať ich v podniku: v každom prípade však súd neschválí požiadavku na vydanie príkazu, ak je presvedčený, že na zabezpečenie dlžnej sumy sú k dispozícii iné prostriedky. Naopak, cieľom príkazu na zabavenie morských plavidiel a lietadiel je zabaviť dlžníkovi morské plavidlá dlhšie než desať metrov alebo lietadlá a odovzdať ich do správy orgánu, v mieste kde sa majetok nachádza, ako aj nariadiť, aby uvedený orgán takéto morské plavidlá ani lietadlá nevydal a ani neumožnil dlžníkovi, aby sa ich celkovo alebo čiastočne vzdal, či preniesol svoje práva na ne na inú osobu, alebo sa svojich práv na ne vzdal v prospech inej osoby. Cieľom príkazu na zdržanie sa konania je zabrániť osobe v akomkoľvek konaní, ktorým by poškodila osobu, ktorá požiadala o vydanie príkazu.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Každý ochranný príkaz zostane v platnosti ešte pätnásť dní odo dňa *nadobudnutia právoplatnosti* žaloby, ak nie je dovedy zrušený súdom alebo stiahnutý účastníkom, ktorý o jeho vydanie požiadal.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Voči týmto opatreniam nie je možné sa odvolať. Je však možné vydať protiopatrenie. V takom prípade môže odporca, voči ktorému je vydané ochranné opatrenie, podať návrh na súde, ktorý vydal ochranné opatrenie, alebo ak už bola žaloba podaná, môže podať na súde, ktorý sa zaoberá touto vecou, návrh na celkové alebo čiastočné odvolanie ochranného opatrenia z niektorého z týchto dôvodov:

ochranné opatrenie prestalo platiť,

žiadna zo zákonných podmienok na vydanie ochranného opatrenia už v podstate netrvá,

na vyhovie pohľadávke osoby, ktorá podala návrh na vydanie ochranného opatrenia, existujú iné primerané záruky, a to buď vydanie iného ochranného opatrenia, alebo iná záruka, ktorá môže dostatočne zabezpečiť pohľadávku k spokojnosti súdu, alebo

ak sa ukáže, že nárokovaná čiastka nie je *prima facie* odôvodnená alebo je prehnaná, alebo

ak súd považuje poskytnutú záruku za dostatočnú, alebo

ak sa ukáže, že za daných okolností by nebolo primerané zachovávať v platnosti celkové alebo čiastočné ochranné opatrenie, alebo že ochranné opatrenie je už vcelku alebo čiastočne nepotrebné alebo neodôvodnené.

Posledná aktualizácia: 22/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Holandsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Existujú dva druhy opatrení: predbežné opatrenia a ochranné opatrenia.

Predbežné opatrenia sú opatrenia, ktoré predchádzajú súdnym rozsudkom v konaní vo veci samotnej. Rozsudkom vyneseným súdom v konaní vo veci samotnej sa predbežné opatrenie môže potvrdiť alebo zrušiť.

Ochranné opatrenia sú opatrenia, ktorých účelom je zabezpečiť, aby dlžník splnil svoje záväzky. Tieto opatrenia umožňujú veriteľom kryť seba pred rizikom, že ich pohľadávky nebudú splnené.

Súd môže zaviesť predbežné a ochranné opatrenia na majetok dlžníka. Veriteľ má zo zákona právo požadovať určité opatrenia pred vynesením rozsudku, či dokonca pred začatím konania, čo slúži na ochranu práv, ktoré možno vykonať len po vynesení rozsudku. Účelom je zabrániť druhej strane, aby znemožnila právo veriteľa na vymáhanie, napríklad predajom tovaru, jeho zatajením, premiestnením alebo zaťažením záložným právom alebo hypotékou.

1.1 Predbežné opatrenia

Predbežné opatrenia možno zaviesť v konaní, v ktorom sa o ne osobitne žiada, alebo v konaní vo veci samotnej, ktoré na súde prebieha.

Na predbežné súdne príkazy v rámci konania o rozvod manželstva sa vzťahujú osobitné pravidlá.

1.2 Ochranné opatrenia

A. Zablockovanie (*conservatoir beslag*)

Súd môže dať veriteľovi povolenie na zablockovanie majetku dlžníka s cieľom ochrany majetku do určenia práva, na ktoré vzniesla nárok osoba, ktorá navrhla zablockovanie.

Existujú štyri druhy zablockovania:

Zablockovanie na vymáhanie pohľadávok (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Majetok sa zablokuje, keď súd rozhodne, že sa musí uspokojiť peňažná pohľadávka.

Zablockovanie na účely odovzdania hnuťelného majetku alebo dodávky tovaru (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*).

V tomto prípade sa zablockovanie použije na dlžníka, aby sa zabezpečila ochrana práv vlastníka alebo príjemcu, ktorý má nárok na dodávku.

Prejudikované zablokovanie majetku manželov (*conservatoir marital beslag*). Manželský partner, ktorý požiadal o rozvod, rozluku alebo likvidáciu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, môže navrhnúť tento druh zablokovania s cieľom zabrániť vyňatiu hnutelného majetku zo spoluvlastníctva pred jeho rozdelením.

Zablokovanie na zabezpečenie dôkazov (*conservatoir bewijsbeslag*). Účelom tohto zablokovania je zabezpečenie dôkazov.

B. Zverenie do opatery

Toto opatrenie sa týka najmä prípadov, v ktorých je riziko, že zablokované položky budú odstránené. Súd na žiadosť osoby, ktorá navrhla zablokovanie, nariadi odovzdanie zablokovaných položiek alebo položiek, ktoré sa majú zablokovať, správcovi, ktorého určí súd.

Zverenie do opatery sa môže nariadiť aj nezávisle od zablokovania.

C. Umiestnenie pod správu

Majetok, o ktorého vlastníctvo sa vedie spor, sa môže umiestniť pod správu súdu. Napríklad: vedie sa spor o právo na dodávku spoločnosti. Zablokovaním hnutelného majetku spoločnosti alebo jeho zverením do opatery by sa zabránilo v pokračovaní obchodnej činnosti. Správca môže viesť spoločnosť v priebehu konania.

D. Umiestnenie pečatí a súpis majetku

S povolením obvodného súdu (*kantonrechter*) môže notár na majetok, ktorý je súčasťou dedičstva, alebo na určitý majetok v spoločnom vlastníctve umiestniť pečate. Právnik nie je potrebný. Toto opatrenie sa používa len zriedka. Požiadať oň môžu napríklad dedičia, pozostalý manželský partner alebo registrovaný partner, exekútori alebo osoby s (obmedzeným) nárokom na podiel z majetku v spoločnom vlastníctve.

Žiadosť o odstránenie pečate sa tiež podáva na obvodnom súde.

Obvodný súd môže na žiadosť uvedených osôb, okrem iných, prikázať notárovi, aby vypracoval súpis majetku. Právnik nie je potrebný. Toto opatrenie slúži na určenie veľkosti (a hodnoty) dedičstva. Návrh možno podať spoločne so žiadosťou o zapečatenie alebo o odstránenie pečate. Súčasťou opatrenia je stručný opis všetkého majetku a záväzkov, ktoré sú predmetom dedičstva, a na požiadanie niektorej zo strán ocenenie hodnoty hnutelného majetku. Ak sa strany nie sú schopné dohodnúť na určení certifikovaného odhadcu (odhadcov), tohto odhadcu vymenuje notár.

1.3 Predbežné vykonávanie

Ak je to potrebné, súd môže vyhlásiť svoj rozsudok za predbežne vykonateľný vo všetkých prípadoch, ktoré sa vyskytnú, pokiaľ sa právnych predpisoch nestanovuje inak alebo pokiaľ si to inak nevyžaduje povaha prípadu. Pokiaľ to nevyplýva z právnych predpisov, o predbežný exekučný titul musí požiadať navrhovateľ. Súd nemôže vydať tento príkaz z vlastného podnetu.

Rozsudok, ktorý je vyhlásený za predbežne vykonateľný, sa smie vykonať okamžite, hoci bola proti tomuto rozhodnutiu podaná námietka, odvolanie alebo kasačná sťažnosť. Exekučný titul sa môže vzťahovať na celý rozsudok alebo na jeho časť. Rozsudok by sa mohol vykonať aj bez toho, aby bol vyhlásený za predbežne vykonateľný, hoci jeho výkon by pozastavilo podanie odvolania. Ak sa rozsudok vyhlási za predbežne vykonateľný, jeho výkon smie pokračovať, či dokonca sa smie začať aj po podaní odvolania proti rozsudku.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

A. Zablokovanie

Zablokovanie sa ukladá s povolením sudcu okresného súdu, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie. Návrhy na povolenie podáva právnik. Sudca sa v zásade môže spoľahnúť na tvrdenia navrhovateľa. Dlížnik sa v podstate nevypočúva. Súdny príkaz sa zvyčajne vydá v rovnaký deň. V prípade peňažnej pohľadávky sudca určí sumu, za ktorú sa povolenie udelí. Sudca môže nariadiť poskytnutie zábezpeky za možnú škodu spôsobenú zablokovaním.

Zablokovanie sa ukladá prostredníctvom súdneho nariadenia, ktoré doručí súdny exekútor. Osobe, ktorá navrhuje zablokovanie a o ktorej sa neskôr zistí, že zablokovanie navrhla neoprávnené, sa môže nariadiť, aby uhradila škody.

Postup žiadosti o zablokovanie spôsobuje náklady, ako je: registračný poplatok súdu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady spojené s vydávaním pokynov právnikovi (<http://www.advocatenorde.nl/>) a poplatky súdneho exekútora (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Zverenie do opatery

Zverenie do opatery sa nariaďuje na žiadosť strany, ktorá navrhuje zablokovanie, a nariaďuje ho sudca okresného súdu, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie. Zablokovaná strana a všetky ostatné zainteresované strany sa vypočujú, pokiaľ tomu nebránia naliehavé okolnosti. Proti príkazu sa nemožno odvolať. Sudca môže nariadiť poskytnutie zábezpeky.

Sudca okresného súdu, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie, môže zverenie do opatery nariadiť nezávisle od zablokovania.

Postup žiadosti o zverenie do opatery spôsobuje náklady, ako je: registračný poplatok súdu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady spojené s vydávaním pokynov právnikovi (<http://www.advocatenorde.nl/>) a poplatky súdneho exekútora.

C. Umiestnenie pod správu

Sudca okresného súdu, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie, na žiadosť zainteresovanej strany umiestni sporný majetok pod správu. Toto opatrenie nesúvisí s nijakým zablokovaním. Nijaké zablokovanie majetku neobmedzuje právomoci správcu. Opatrenie sa môže týkať akéhokoľvek majetku, hnutelného a nehnuteľného majetku a vlastníckych práv. Správu zaujíma najmä zabezpečenie neprerušeneho hospodárenia s majetkom spoločnosti nezávislou treťou stranou, napríklad v priebehu konania.

Postup žiadosti o umiestnenie pod správu spôsobuje náklady, ako je: registračný poplatok súdu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady spojené s vydávaním pokynov právnikovi (<http://www.advocatenorde.nl/>) a plat správcu.

D. Predbežné opatrenia

Predbežné konanie možno uskutočniť úplne nezávisle od konania vo veci samotnej, ktoré ani nemusí nasledovať po predbežnom konaní.

Sudca okresného súdu, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie, má právomoc vo náležitých prípadoch zaviesť predbežné opatrenia vo všetkých veciach. Sudca obvodného súdu má tiež právomoc vo veciach, v ktorých má vydať rozsudok v rámci konania vo veci samotnej. Súd, v ktorého oblasti právomoci sa má prijať opatrenie má okrem obvyklej miestnej príslušnosti mimoriadnu právomoc. Každý príkaz alebo zákaz, ktorý by sa mohol požadovať v rámci konania vo veci samotnej, sa môže vyžiadať v rámci predbežného konania. Peňažné pohľadávky sa môžu za určitých podmienok povoliť (pozri 2.2). V rámci konaní pred sudcom, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenia, musí navrhovateľovi pomáhať právnik. Odporcovi môže pomáhať právnik. V konaniach pred sudcom obvodného súdu môžu strany postupovať bez právnikovi. Vypočutie je ústne a neformálne. Rozsudok sa zvyčajne vynesie po niekoľkých týždňoch. Súd môže z vlastného podnetu vyhlásiť, že predbežné opatrenie je dočasne vykonateľné. „Predbežný“ znamená, že rozsudok je právne reverzibilný. V akomkoľvek konaní vo veci samotnej možno vyniesť odlišný rozsudok.

Tento postup spôsobuje tieto náklady: registračný poplatok súdu (<http://www.rechtspraak.nl/>), poplatky súdneho exekútora (<http://www.kbvg.nl/>) a navrhovateľovi náklady spojené s vydávaním pokynov právnikovi (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Predbežné opatrenia možno priznať aj v prebiehajúcom súdnom konaní vo veci samotnej. Predbežné opatrenia, o ktoré sa žiada, musia súvisieť s pohľadávkou v hlavnom konaní. Tento postup sa používa zriedkavo.

V prípadoch týkajúcich sa rozvodov sa požadujú predbežné súdne príkazy na čas trvania konania a na určitý čas po jeho skončení. Napríklad: spoločné bydlisko manželov, majetok určený na denné používanie, deti a výživné pre jedného z manželských partnerov hradené druhým z nich.

O tieto opatrenia sa žiada v samostatnom návrhu pred konaním o rozvod manželstva, v jeho priebehu a aj po ňom až do času, keď prestanú byť účinné. Ústne konanie sa musí začať najneskôr v treťom týždni po podaní a sudca v ňom rozhodne čo najskôr.

Tento postup spôsobuje tieto náklady: registračný poplatok súdu (<http://www.rechtspraak.nl/>) a náklady spojené s vydávaním pokynov právnikovi (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Predbežné vykonávanie

V bežnom konaní na základe predvolania súd môže na návrh navrhovateľa vyhlásiť celý rozsudok alebo jeho časť za predbežne vykonateľnú, pokiaľ sa právnych predpisov nestanovuje inak alebo pokiaľ si to inak nevyžaduje povaha prípadu. Súd môže predbežnú vykonateľnosť podmieniť poskytnutím zábezpeky. Súd môže predbežnú vykonateľnosť vyhlásiť aj z vlastného podnetu v rámci predbežného konania. To isté platí aj o konaniach na základe návrhu.

2.2 Hlavné podmienky

A. Zablokovanie

Návrh musí obsahovať určité informácie: povahu zablokovania, ktoré sa má zaviesť, a právo, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva, a v prípade peňažnej pohľadávky aj jej (maximálna) suma. Okrem toho sa v ňom v závislosti od požadovaného zablokovania musí preukázať opodstatnenosť obáv zo zneužitia finančných prostriedkov. Netreba preukazovať naliehavý záujem.

B. Zverenie do opatery

V prípade žiadosti osoby, ktorá navrhuje zablokovanie, nie je potrebná naliehavosť. V predbežnom konaní však navrhovateľ musí mať naliehavý záujem. Obavy zo zneužitia finančných prostriedkov sa nemusia dokazovať.

C. Umiestnenie pod správu

Toto opatrenie sa týka predbežného konania, takže navrhovateľ musí mať naliehavý záujem. Obavy zo zneužitia finančných prostriedkov sa nemusia dokazovať.

D. Predbežné opatrenia

V predbežnom konaní navrhovateľ musí mať naliehavý záujem, súd posúdi záujmy strán sporu a rozhodnutím sa poskytne predbežné opatrenie. Naliehavý záujem navrhovateľa nemusí spočívať v okolnostiach súvisiacich s odporcom. Pohľadávka môže byť popretá alebo spomá. Pokiaľ ide o prípustnosť peňažných pohľadávok v predbežných konaniach, uplatňujú sa prísnejšie požiadavky. Naliehavý záujem navrhovateľa podlieha dodatočnej kontrole, kým riziko nemožnosti vrátenia – čo by mohlo viesť k zamietnutiu opatrenia – sa pri posudzovaní záujmov musí tiež zohľadniť. Na všetkých okresných súdoch môžu prebiehať predbežné konania na vymáhanie nepopretých pohľadávok alebo pohľadávok, ktoré nemožno primerane poprieť a ktoré vznikli na základe dohody o dodaní tovaru a/alebo poskytnutí služieb.

V prípade predbežných opatrení v konaní o rozvod manželstva a iných konaniach vo veci samotnej sa neuplatňujú nijaké požiadavky týkajúce sa spornosti alebo naliehavosti prípadu. Nepodstatné sú aj obavy zo zneužitia finančných prostriedkov.

E. Predbežné vykonávanie

Neuplatňuje sa.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

Účelom ochranných opatrení je zachovať situáciu *de facto* alebo *de iure* s cieľom ochrany práv (na nápravu). Účelom predbežných opatrení je vytvoriť situáciu *de facto* alebo *de iure* pred vynesením rozsudku v konaní vo veci samotnej.

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

A. Zablokovanie

Zablokovanie je v podstate možné v prípade všetkých druhov majetku s výnimkou aktív určených pre verejné služby a položiek uvedených v článkoch 447, 448 a 712 Občianskeho súdneho poriadku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Časť miezd a iné pohľadávky na pravidelné platby nie je možné zablokovať. Zablokovanie možno navrhnúť aj v prípade obmedzeného práva alebo podielu na majetku. Pravidlá týkajúce sa zablokovania takéhoto majetku sa v takom prípade uplatňujú *mutatis mutandis* (článok 707 Občianskeho súdneho poriadku).

B. Zverenie do opatery

Hnuteľný majetok, ktorý nie je registrovaným majetkom.

C. Umiestnenie pod správu

Všetok majetok, na ktorého nárok je predmetom sporu.

D. Predbežné opatrenia

Všetky druhy majetku môžu podliehať nároku v predbežnom konaní alebo predbežnej žiadosti v konaní vo veci samotnej.

E. Predbežné vykonávanie

Neuplatňuje sa.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

A. Zablokovanie

Následkom zablokovania je zmrazenie zablokovaných aktív. Zablokovaná strana už nemôže predať, darovať, zaťažiť alebo prenajať majetok atď. Táto neschopnosť nakladať s majetkom je relatívna: je účinná len v súvislosti s osobou, ktorá zablokovanie navrhla. V prípade zablokovania prostredníctvom zabezpečenia pohľadávok súdom nespomá osoba, ktorej majetok bol takto zabezpečený, uskutočňovať žiadne ďalšie platby ani majetok odovzdať. Tretia strana, ktorá nadobúda majetok v dobrej viere však za určitých podmienok je chránená. V prípade zablokovania prostredníctvom zabezpečenia pohľadávok súdom má osoba, ktorej majetok bol takto zabezpečený, povinnosť uviesť, čo má v držbe v mene zablokovanej strany. Odstránenie zablokovaného majetku sa trestá.

B. Zverenie do opatery

Odstránenie zvereného majetku sa trestá.

C. Umiestnenie pod správu

Správa majetku sa prenáša na správcu.

D. Predbežné opatrenia

Súlad sa často presadzuje prostredníctvom pravidelného penále.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

A. Zablokovanie

Súd pri vydávaní povolenia na zablokovanie majetku vždy musí presne určiť lehotu, v rámci ktorej sa musí podať návrh na začatie konania vo veci hlavnej žaloby. Ak ešte neprebíha nijaká hlavná žaloba, súd stanoví lehotu v povolení na zablokovanie v dĺžke aspoň osem dní po zablokovaní, v rámci ktorej sa

musí podať hlavná žaloba. Za hlavnú žalobu možno považovať len konanie na dosiahnutie vykonateľného platobného rozkazu na úhradu pohľadávky, ku ktorej sa navrhlo zablokovanie ako poisťka. Súd medzitým môže zrušiť zablokovanie na žiadosť osoby, ktorej majetok bol zablokovaný, alebo na žiadosť inej zainteresovanej strany. Ak dôjde k prekročeniu lehoty stanovenej súdom, čas zablokovania uplynie.

Zablokovanie sa zmení na exekúciu, keď osoba, ktorá navrhla zablokovanie, získala vymáhateľný exekučný titul a tento príkaz bol doručený zablokovanej strane (a v prípade zabezpečenia pohľadávok súdom aj tretej strane).

Ak bol návrh na začatie konania vo veci hlavnej žaloby neodvolateľne zamietnutý, zablokovanie sa ruší. Zablokovanie možno zrušiť na žiadosť zablokovanej strany.

B. Zverenie do opatery

Zverenie majetku do opatery môže zrušiť sudca, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenia, na žiadosť každej zainteresovanej strany v rámci predbežného konania. Ak je to potrebné, tento sudca rozhodne, ktorej strane musí správca odovzdať majetok. Zrušenie zablokovania, na ktorom je založené zverenie do opatery, má za následok zrušenie zverenia majetku do opatery. Správca potom majetok odovzdá zablokovanej strane. Hneď po určení strany oprávnenej nakladať s majetkom prostredníctvom rozsudku, ktorý bol vyhlásený za konečný, alebo prostredníctvom predbežne vykonateľného rozsudku správca odovzdá majetok tejto osobe.

C. Umiestnenie pod správu

Ak návrh na začatie konania vo veci hlavnej žaloby ešte nebol podaný na súd, musí sa podať v lehote, ktorú určí súd. Ak dôjde k prekročeniu tejto lehoty, správa sa skončí.

Hneď po určení strany oprávnenej nakladať s majetkom prostredníctvom rozsudku, ktorý bol vyhlásený za konečný, alebo prostredníctvom predbežne vykonateľného rozsudku správca odovzdá majetok tejto osobe. Správa sa ruší na základe spoločného rozhodnutia oboch strán alebo na žiadosť jednej z nich ju zruší sudca, ktorý prejednáva návrhy na predbežné opatrenie.

D. Predbežné opatrenia

Predbežné opatrenia sa uplatňujú dovtedy, kým súd vynesie rozsudok v konaní vo veci samotnej.

Sudca v rámci predbežného konania môže skrátiť aj platnosť opatrení alebo ich podmieniť tým, že konanie vo veci samotnej sa musí podať v určitej lehote.

Platnosť predbežných príkazov vydaných v konaní vo veci samotnej sa skončí aj vtedy, keď sa predčasne ukončí hlavná žaloba.

Predbežné príkazy v rámci konania o rozvod manželstva môžu ostať v platnosti aj určitý čas po rozvode. Tieto príkazy sa môžu meniť alebo stiahnuť.

Platnosť predbežných príkazov vydaných pred konaním o rozvod manželstva uplynie, ak do štyroch týždňov od rozhodnutia, ktorým sa zavádzajú predbežné príkazy, nebude podaný návrh na rozvod manželstva.

E. Predbežné vykonávanie

Vykonávanie môže pozastaviť odvolací súd. Pozastavenie možno dosiahnuť aj prostredníctvom exekučného konania.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Všeobecné pravidlá

Proti rozsudku možno podať námietku, odvolanie a kasačnú sťažnosť.

Námietku môže na súde, ktorý vynesol kontumačný rozsudok, podať strana odsúdená v neprítomnosti, a to do štyroch týždňov (premenná začiatku konania).

Odvolanie (v prípade súm vyšších ako 1 750 EUR) môže na odvolacom súde podať neúspešná strana, a to do troch mesiacov od vynesenia rozsudku.

Kasačnú sťažnosť môže na holandskom Najvyššom súde (*Hoge Raad der Nederlanden*) podať neúspešná strana, a to do troch mesiacov od vynesenia rozsudku buď súdu prvého a najvyššieho stupňa, alebo odvolacieho súdu.

Je možné podať proti súdnemu príkazu odvolanie na odvolací súd a kasačnú sťažnosť na holandský Najvyšší súd.

Odvolanie podáva navrhovateľ a zainteresované strany, ktoré sa dostavili na konanie, a to do troch mesiacov od vynesenia rozsudku, a iné zainteresované strany do troch mesiacov od oznámenia súdneho príkazu.

Kasačnú sťažnosť môžu podať strany, ktoré sa dostavili na jeden z predchádzajúcich súdov, a to do troch mesiacov od vynesenia rozsudku.

Účinkom týchto zákonných prostriedkov nápravy je pozastavenie výkonu za predpokladu, že rozsudok nebol vyhlásený za predbežne vykonateľný.

A. Zablokovanie

Proti povoleniu zablokovať majetok nie je povolené odvolanie sa na vyššom súde (článok 700 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Osoba, ktorá navrhuje zablokovanie, môže podať odvolanie a po ňom kasačnú sťažnosť proti rozhodnutiu zamietnuť žalobu.

B. Zverenie do opatery

Ak sa zverenie majetku do opatery nariadilo na žiadosť osoby, ktorá navrhla zablokovanie, proti súdnemu príkazu nie je povolené odvolanie sa k vyššiemu súdu.

Navrhovateľ môže proti zamietnutiu žaloby podať odvolanie a po ňom kasačnú sťažnosť.

Proti predbežnému súdnemu príkazu možno podať námietku, odvolanie a kasačnú sťažnosť.

C. Umiestnenie pod správu

Proti súdnemu príkazu, ktorým sa na majetok uvaluje správa, možno podať námietku, odvolanie a kasačnú sťažnosť.

D. Predbežné opatrenia

Proti predbežným súdnym príkazom vydaným v rámci predbežného konania alebo v rámci konania vo veci samotnej možno podať námietku, odvolanie a kasačnú sťažnosť. Podať odvolanie alebo kasačnú sťažnosť proti predbežným súdnym príkazom vydaným v rámci konania o rozvod manželstva nie je povolené.

E. Predbežné vykonávanie

Ak rozsudok nebol vyhlásený za predbežne vykonateľný, takéto vyhlásenie možno stále dosiahnuť prostredníctvom odvolania alebo kasačnej sťažnosti alebo prostredníctvom exekučného konania. Ak bol rozsudok vyhlásený za predbežne vykonateľný, odvolací sudca môže jeho vykonávanie pozastaviť. To pri kasačnej sťažnosti nie je možné. Pozastavenie možno dosiahnuť aj prostredníctvom exekučného konania.

Posledná aktualizácia: 01/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Poľsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Druh opatrenia závisí od povahy pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť. Podľa článku 747 Občianskeho súdneho poriadku (*kodeks postępowania cywilnego*) sa peňažné pohľadávky zabezpečujú prostredníctvom:

zaistenia hnuteľného majetku, miedz a odmien, pohľadávok z bankového účtu alebo iných pohľadávok alebo iného vlastníckeho práva, zaťaženie nehnuteľnosti povinného nariadenou hypotékou, vydanie zákazu nakladať s nehnuteľnosťou alebo zaťažiť nehnuteľnosť, ku ktorej neexistujú údaje z katastra nehnuteľností a registra hypoték alebo ktorej údaje z katastra nehnuteľností a registra hypoték sa stratili alebo boli zničené, zaťaženie plavidla alebo plavidla vo výstavbe hypotékou na loď, vydanie zákazu nakladať s družstevným vlastníckym právom na priestory, vytvorenie konkurznej správy nad podnikom alebo poľnohospodárskym podnikom povinného alebo závozom, ktorý je súčasťou podniku či jeho časti alebo poľnohospodárskeho podniku povinného.

Ak je zabezpečená iná než peňažná pohľadávka, súd poskytne zabezpečenie, ktoré v danom prípade považuje za primerané, vrátane opatrení, ktorých účelom je zabezpečenie peňažných pohľadávok (článok 755 Občianskeho súdneho poriadku). Konkrétne súd môže:

štandardizovať práva a povinnosti strán alebo účastníkov konania v priebehu tohto konania, zakázať nakladanie s položkami alebo právami, na ktoré sa vzťahuje konanie, pozastaviť vykonávacie konanie alebo iné konanie zamerané na vykonanie rozsudku, upraviť otázky týkajúce sa starostlivosti o deti (maloleté osoby) a styku s deťmi, nariadiť, aby sa do katastra nehnuteľností a registra hypoték či iného náležiteho registra vložilo primerané upozornenie.

Záujmy strán alebo účastníkov konania by sa mali zohľadniť pri výbere formy, akou sa poskytuje zabezpečenie, aby sa zaistila riadna právna ochrana oprávneného a aby povinný nebol zaťažený nadmerne.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Konanie na poskytnutie zabezpečenia sa začína:

na žiadosť strany alebo účastníka konania podanú súdu prvého stupňa s príslušnosťou veci preskúmať. Ak nie je možné určiť tento súd, príslušným súdom bude súd v mieste, kde sa má vykonať rozhodnutie o zabezpečení, alebo ak sa nemožno oprieť o tento základ či ak rozhodnutie o zabezpečení sa má vykonávať v jurisdikcii iných súdov, bude týmto súdom okresný súd (*sąd rejonowy*) pre hlavné mesto Varšava. Návrh na zabezpečenie podaný v priebehu konania posudzuje súd, na ktorom prebieha konanie, s výnimkou prípadov, keď je týmto súdom Najvyšší súd (*Sąd Najwyższy*). V týchto prípadoch súd prvého stupňa rozhodne, či by sa zabezpečenie malo poskytnúť (článok 734 Občianskeho súdneho poriadku);

ex officio v prípadoch, v ktorých súd môže začať konanie *ex officio* (článok 732 Občianskeho súdneho poriadku).

Návrhy na zabezpečenie sa podávajú písomne. Mali by spĺňať požiadavky na žiadosti a mala by sa v nich určiť forma, akou sa má zabezpečenie poskytovať, a v prípade peňažnej pohľadávky by sa v návrhu mala uviesť aj výška zabezpečenia (ktorá nesmie byť vyššia než suma požadovanej pohľadávky a ktorá sa vypočíta spoločne s úrokom odo dňa vynesenia rozhodnutia o zabezpečení a s nákladmi na poskytovanie zabezpečenia a ktorá môže zahŕňať aj navrhované trovy konania), ako aj okolnosti oprávňujúce podanie návrhu. Ak sa návrh na zabezpečenie podáva pred začiatkom konania, mal by sa v ňom stručne opísať aj predmet veci (článok 736 Občianskeho súdneho poriadku).

Zabezpečenie možno poskytnúť pred začatím konania alebo v jeho priebehu. Keď oprávnený získal exekučný titul, zabezpečenie sa môže poskytnúť len vtedy, ak sa ním má zabezpečiť pohľadávka, pri ktorej ešte neuplynula lehota na vykonanie (článok 736 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Ak sa zabezpečenie poskytne pred začatím konania, súd stanoví lehotu, dokedy sa má podať písomná žiadosť o začatie konania, a to pod hrozbou zrušenia zabezpečenia (článok 733 Občianskeho súdneho poriadku).

Návrh na zabezpečenie sa musí posúdiť bez zbytočného odkladu do jedného týždňa odo dňa jeho podania na súd, pokiaľ v osobitných ustanoveniach nie je uvedené inak. Ak sa v právnom predpise stanovuje, aby sa návrhy preskúmavali počas vypočutia, toto vypočutie treba naplánovať do jedného mesiaca odo dňa podania návrhu (článok 733 Občianskeho súdneho poriadku).

Zabezpečenie sa poskytne na základe rozsudku súdu.

2.2 Hlavné podmienky

O zabezpečenie možno požiadať vo všetkých občianskych veciach, ktoré posudzuje súd alebo rozhodcovský súd (článok 730 Občianskeho súdneho poriadku).

Podmienkou na poskytovanie zabezpečenia je, že pohľadávka a právny záujem na poskytnutí zabezpečenia musia byť opodstatnené. Právny záujem na poskytnutí zabezpečenia existuje, ak nebude možné alebo ak bude veľmi náročné vykonať rozsudok vynesenej v danej veci, alebo ak bude iným spôsobom nemožné alebo veľmi náročné dosiahnuť cieľ konania bez poskytnutého zabezpečenia (článok 7301 Občianskeho súdneho poriadku).

Účelom zabezpečenia nemôže byť uspokojenie pohľadávky, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak (článok 731 Občianskeho súdneho poriadku).

Súd môže vykonanie rozhodnutia o zabezpečení podmieniť poskytnutím vkladu oprávneného na zabezpečenie pohľadávok povinného vyplývajúcich z vykonania rozhodnutia o zabezpečení, s výnimkou prípadov, keď oprávneným je ministerstvo financií a keď sa zabezpečenie poskytuje na pohľadávky na výživné, invalidný dôchodok, alebo ak ide o prostriedky dlhované zamestnancovi vo veciach súvisiacich s pracovným právom v časti, ktorá neprevyšuje plnú mesačnú odmenu zamestnanca (článok 739 Občianskeho súdneho poriadku).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Zabezpečenie sa môže poskytnúť na:

hnuteľný majetok,

mzdy a odmeny,

pohľadávky z bankového účtu alebo iné pohľadávky alebo iné vlastnícke právo,

nehnuteľnosť,

plavidlá alebo plavidlá vo výstavbe,

družstevné vlastnícke právo na priestory,

podnik alebo poľnohospodársky podnik, závod, ktorý je súčasťou podniku či jeho časti alebo súčasťou poľnohospodárskeho podniku.

Zabezpečenie sa nevzťahuje na položky, dlhy alebo práva vyňaté z vykonávania. Tovar, ktorý podlieha skaze, môže poslúžiť ako zabezpečenie, ak povinný nemá iný majetok, ktorým by šlo zabezpečiť pohľadávky oprávneného, a ak sa tento tovar môže rýchlo predať.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Hlavným účelom zabezpečovacieho konania je zaistiť, aby oprávnený (najčastejšie veriteľ) bol ochránený pred prípadnými nepriaznivými účinkami odkladu v prebiehajúcich konaniach na súde, a zlepšiť situáciu oprávneného v rámci vykonávacieho konania, ak predmetom súdneho konania a zabezpečenia je vykonateľná pohľadávka. Zabezpečenie do určitej miery môže oprávnenému umožniť aj získať peňažné dávky.

Zabezpečenie navyše môže byť reakciou na opatrenia povinného na úkor odôvodnených záujmov oprávneného.

Účinky zabezpečenia pre povinného sa líšia v závislosti od formy poskytovaného zabezpečenia a môžu mať túto podobu:

ak sa zaistiť hnuťelný majetok, správa hnuťelného majetku po zaistení nemá nijaký vplyv na ďalší priebeh konania a vykonávacie konanie v prípade zaisteného hnuťelného majetku sa môže vykonať aj voči nákupcovi,

ak sa ako zabezpečenie zaistiť bankový účet podniku alebo vlastníka poľnohospodárskeho podniku, povinný môže vymáhať sumy len do výšky určenej súdom na výplatu súčasných miezd a odmien spoločne s daňou zo závislej činnosti a inými zákonnými odvodmi, ako aj na úhradu režijných nákladov, iné zaistené dlhy a vlastnícke práva možno využívať v obmedzenej miere (spôsob používania určí súd),

súdný exekútor predá všetky zaistené položky spoločne s právami na finančné nástroje zaznamenané na účte cenných papierov alebo na inom účte v zmysle pravidiel o obchodovaní s finančnými nástrojmi a získanú sumu uloží na vkladový účet súdu,

vydá sa zákaz nakladania s nehnuteľnosťou a družstevným vlastníckym právom na priestory alebo ich zaťaženia,

plavidlo alebo plavidlo vo výstavbe sa zaťaž hypotékou na loď,

povinný sa zbaví práva na riadenie a ustanoví sa konkurzná správa, pričom príjem z konkurznej správy slúži ako zabezpečenie,

vo veciach súvisiacich s vyživovacou povinnosťou musí povinný jednorazovo vyplatiť alebo pravidelne platiť oprávnenému konkrétnu sumu.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Povinný môže kedykoľvek požiadať o zrušenie alebo zmenu právne záväzného rozhodnutia o poskytovaní zabezpečenia, ak pomíne alebo sa zmení dôvod na zabezpečenie (článok 742 Občianskeho súdneho poriadku).

Zabezpečenie sa zruší, ak:

povinný vloží na vkladový účet súdu sumu vo výške zabezpečenia požadovanú oprávneným v návrhu na zabezpečenie,

pohľadávka alebo návrh sa zákonne vráti alebo sa zamietne,

pohľadávka alebo návrh sa vylúči alebo sa zastaví konanie,

oprávnený nepožiadá v konaní o celú pohľadávku alebo požiadá o iné pohľadávky okrem zabezpečenej pohľadávky pred začatím konania,

rozsudok, ktorým sa umožnila zabezpečená pohľadávka, sa stane právoplatným (zabezpečenie sa zruší jeden mesiac po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku),

oprávnený nepožiadá o ďalšie opatrenia na presadzovanie do dvoch týždňov odo dňa, keď sa rozsudok, ktorým sa umožnila pohľadávka, stal právoplatným, v prípadoch, keď bolo zabezpečenie poskytnuté prostredníctvom zaistenia hnuťelného majetku, miezd a odmien, pohľadávok z bankového účtu alebo iných pohľadávok alebo iného vlastníckeho práva alebo prostredníctvom vytvorenia konkurznej správy nad podnikom alebo poľnohospodárskym podnikom povinného alebo závodom, ktorý je súčasťou podniku či jeho časti alebo poľnohospodárskeho podniku povinného.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Oprávnený aj povinný môžu podať sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci zabezpečenia (článok 741 Občianskeho súdneho poriadku).

Posledná aktualizácia: 08/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Portugalsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia sú typy ochranných opatrení, ktoré sa môžu od súdu požadovať v rámci ochranného konania. Predbežná ochrana práv nie je obmedzená len na ochranné opatrenia, keďže portugalský právny systém obsahuje aj iné dočasné opatrenia na ochranu niektorých právnych situácií – napr.:

predbežné opatrenia počas konaní o zákaze alebo zbavení spôsobilosti k právnym úkonom;

dočasnú správu majetku neprítomnej osoby;

ustanovenie procesného opatrovníka;

opatrenia nevyhnutné na ochranu majetku vrátane majetku bez vlastníka.

Ochranné opatrenia sú určené na odstránenie *periculum in mora* (obava z toho, že odklad rozhodnutia súdu spôsobí vážne a/alebo nenapraviteľné poškodenie uplatňovaného práva) a na zabezpečenie účinnosti konečného rozsudku (pozri článok 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Súd podniká kroky na prijatie určitých opatrení v očakávaní alebo za predpokladu, že jeho predbežné rozhodnutie sa potvrdí konečným rozhodnutím.

Ak sa nenariadi obrátenie procesnej zodpovednosti, ochranné konanie sa týka prípadov, ktoré sa zakladajú na chránených právach (článok 364

Občianskeho súdneho poriadku). Ochranné opatrenie chráni alebo anticipujú účinky konečného opatrenia na základe predpokladu, že rozhodnutie vydané v hlavnom konaní bude v prospech navrhovateľa.

Možnosť vzniku *periculum in mora* umožňuje súdu, aby predbežne a súhrnne posúdil významný právny vzťah, ktorý sa potom musí podrobiť dôslednejšiemu a zdĺhavejšiemu preskúmaniu. Ak sú výsledky predbežného súdneho posúdenia v prospech navrhovateľa, súd rozhodne o prijatí ochranných opatrení s cieľom predísť možnosti vzniku *periculum in mora*.

Ochranné opatrenia sú určené na zabezpečenie praktických výsledkov konečného rozhodnutia, na zabránenie vzniku vážnej škody alebo na anticipáciu realizácie práva (hypotetická účelnosť), pričom sa nimi v najväčšej možnej miere dosahuje rovnováha medzi princípmi rýchlosti a právnej istoty.

V portugalskom občianskom procesnom práve sú stanovené dva typy ochranných opatrení:

všeobecné ochranné opatrenia;

konkrétne ochranné opatrenia.

Všeobecné ochranné opatrenia sú upravené v článku 362 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sa stanovuje, že pokiaľ niekto vyjadri odôvodnené obavy z toho, že iná osoba môže vážne a nenapraviteľne poškodiť jeho/jej práva a ani jedno zo zákonom stanovených ochranných opatrení nie je vzhľadom na predmetnú vec vhodné, môže požadovať primerané zabezpečovacie alebo predbežné opatrenia na zabezpečenie účinnosti práv, ktoré sú ohrozené.

Záujem navrhovateľa môže byť založený na existujúcom práve alebo na práve vyplývajúcom z rozhodnutia, ktoré sa má vydať v konštitutívnom konaní, bez ohľadu na to, či je takéto konanie pozastavené, alebo je podaný návrh na jeho začatie. Všeobecné ochranné opatrenia sa neuplatňujú, keď je cieľom zabezpečiť sa pred rizikom ujmy, ktorému vyslovene bráni niektoré z konkrétnych ochranných opatrení.

Konkrétne ochranné opatrenia sú presne vymedzené v Občianskom súdnom poriadku alebo v osobitných právnych predpisoch.

V portugalskom Občianskom súdnom poriadku sú stanovené tieto konkrétne ochranné opatrenia:

predbežné navrátenie vlastníctva,
pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti,
dočasné výživné,
predbežná náhrada škody,
zaistenie,
zákaz nových prác,
zadržanie vecí.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Ak niekto vyjadří odôvodnenú obavu z toho, že iná osoba môže vážne a nenapraviteľne poškodiť jeho/jej práva, môže požadovať primerané zabezpečovacie alebo predbežné opatrenia na zabezpečenie účinnosti práv, ktoré sú ohrozené. Záujem navrhovateľa môže byť založený na existujúcom práve alebo na práve vyplývajúcom z rozhodnutia, ktoré sa má vydať v konštitutívnom konaní, bez ohľadu na to, či je takéto konanie pozastavené, alebo je podaný návrh na jeho začatie.

Opatrenia tohto druhu sa prijímajú, ak existuje vysoká pravdepodobnosť, že je právo skutočné, a ak existuje dostatočne opodstatnené riziko jeho porušenia. Súd však návrh na ochranné opatrenie môže zamietnuť, ak by škoda, ktorá by z takéhoto opatrenia vznikla pre odporcu, výrazne prevyšovala škodu, ktorej sa navrhovateľ snaží zabrániť.

Uplatnenie všeobecných ochranných opatrení subsidiárnym spôsobom takisto závisí od neexistencie vhodného konkrétneho ochranného opatrenia na riešenie danej situácie.

Preto sa na **všeobecné ochranné opatrenia** uvedené v článku 362 Občianskeho súdneho poriadku uplatňujú tieto právne požiadavky:

zjavná existencia práva,
opodstatnená obava z toho, že iná osoba môže vážne alebo nenávratne poškodiť právo (*periculum in mora*),
praktická vhodnosť zabezpečovacích a predbežných opatrení na zabezpečenie účinnosti práv, ktoré sú ohrozené,
opatrenie, ktoré sa má dosiahnuť, nesmie byť zahrnuté v iných ochranných postupoch.

Na to, aby sa opatrenia mohli nariadiť, musia existovať sumárne – *summaria cognitio* – dôkazy o vážnej pravdepodobnosti, že je uplatňovaný nárok skutočný (*fumus bonis juris*) a odôvodnená obava, že odklad konečného riešenia sporu môže spôsobiť nenapraviteľnú škodu alebo škodu, ktorej náprava by bola zložitá (*periculum in mora*). Sudca sa musí prikláňať k domnienke, že výsledok hlavného konania bude v prospech navrhovateľa, pretože zabezpečovacie opatrenia zahŕňajú jasný zásah do právnej sféry odporcu.

Pokiaľ ide o **konkrétne ochranné opatrenia**:

Predbežné navrátenie vlastníctva: V prípade násilnej lúpeže môže vlastník žiadať, aby mu bolo vlastníctvo predbežne navrátené, pričom uvedie skutočnosti o existencii majetku, lúpeže a násilia. Sudca môže nariadiť navrátenie bez predvolania alebo vypočutia páchatela, ak sa po preskúmaní dôkazov domnieva, že navrhovateľ vlastní majetok a bol oň násilne pripravený.

Pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti: Ak akékoľvek obchodná spoločnosť prijíma rozhodnutia v rozpore s právnymi predpismi, stanovami alebo spoločenskou zmluvou, ktorýkoľvek člen alebo spoločník môže do desiatich dní (od dátumu schôdze, počas ktorej sa rozhodnutia prijali, alebo dátumu, keď sa navrhovateľ o nich dozvedel, ak na ňu nebol riadne pozvaný) požiadať, aby boli tieto rozhodnutia pozastavené. Musí potvrdiť svoju pozíciu člena alebo spoločníka a dokázať, že vykonanie týchto rozhodnutí môže spôsobiť významnú škodu. K návrhu je pripojená kópia zápisnice zo schôdzí, na ktorých sa prijali rozhodnutia a s výnimkou výročných valných zhromaždení sa kópia týchto zápisníc nahrádza listinným dôkazom uznesenia.

Dočasné výživné: Osoba, ktorá má nárok na výživné, môže požadovať určenie mesačnej sumy, ktorú by mala dostávať vo forme dočasného výživného za predpokladu, že sa nevykonala prvá konečne stanovená platba. Keď súd dostane návrh na určenie dočasného výživného, stanoví sa dátum súdneho konania a účastníkom sa oznámi, že sa musia dostaviť na pojednávanie osobne, alebo ich musí zastupovať zástupca s osobitnou plnou mocou. Obhajoba sa predloží počas pojednávania a sudca sa snaží dospieť k dohode o stanovení výživného, ktoré sa následne schváli rozsudkom.

Pokiaľ sa účastníci na súd nedostavia alebo ak sa nepodarí dospieť k dohode, sudca nariadi dokazovanie pred tým, ako vynesie ústne rozhodnutie, pre ktoré sa musí poskytnúť stručné odôvodnenie.

Predbežná náhrada škody: V súvislosti s nárokmi na náhradu škody v prípade smrti alebo ujmy na zdraví môže poškodený účastník konania a osoby, ktoré majú nárok na výživné od poškodeného účastníka konania, ako aj tie, ktorým obeť platila výživné v súlade s prirodzenou povinnosťou, požadovať poskytnutie určitej peňažnej sumy vo forme mesačných platieb ako predbežnej náhrady škody. Sudca prijme požadované opatrenie za predpokladu, že existujú dôkazy o vzniku núdze v dôsledku utrpených zranení a dôkazy o povinnosti odporcu poskytnúť kompenzáciu. Predbežné vysporiadanie, ktoré sa zohľadní pri konečnej náhrade škody, určí primerane súd. To platí aj v prípadoch, keď je nárok na náhradu škody založený aj na náhrade škody, ktorá môžu vážne ohroziť živobytie a ubytovanie poškodenej strany. Uvedené body súvisiace s dočasným výživným sa primerane uplatňujú aj pri úprave tohto opatrenia.

Zaistenie: Zaistenie umožňuje veriteľovi, ktorý sa oprávnené obáva straty svojho majetku, dosiahnuť súdne zaistenie vecí. Navrhovateľ zaistenia predloží skutočnosti, v dôsledku ktorých je existencia pohľadávky pravdepodobná, a odôvodní uvedené obavy, pričom uvedie zoznam vecí, ktoré sa majú zaistiť, spolu so všetkými informáciami potrebnými na ukončenie vyšetrovania. Ak sa zaistenie žiada proti osobe, ktorá kúpila majetok dlžníka, navrhovateľ predloží skutočnosti, ktorými podporí opodstatnenie sporu, a to aj v prípade, že sa nepreukáže, že bola kúpa súdne napadnutá.

Po preskúmaní dôkazov sa zaistenie nariadi bez vypočutia druhého účastníka konania za predpokladu, že sa právne požiadavky uznali za splnené.

V prípade zaistenia lodí alebo ich nákladu je navrhovateľ okrem splnenia všeobecných požiadaviek zodpovedný aj za preukázanie toho, že zaistenie je prípustné vzhľadom na povahu nároku. V tomto prípade k zaisteniu nedôjde, ak dlžník okamžite poskytne veriteľovi prijateľnú zábezpeku alebo sudca do dvoch dní uzná za vhodné zastaviť odchod plavidla dovtedy, kým sa zábezpeka neposkytne.

Zákaz nových prác: Každý, kto sa domnieva, že došlo k porušeniu jeho práva na výlučné vlastníctvo alebo spoluvlastníctvo alebo akéhokoľvek iného práva viažuceho sa k veci alebo k jeho osobe v dôsledku nových prác alebo nových služieb, ktoré ho poškodzujú alebo ho môžu poškodiť, môže do 30 dní od dátumu, v ktorý si túto skutočnosť uvedomil, požiadať o okamžité prerušenie prác alebo služieb. Navrhovateľ môže takisto uložiť zákaz aj mimosúdne, priamym oznámením realizátorovi prác alebo zodpovednej osobe alebo ich zástupcovi pred dvoma svedkami, aby zastavili práce. Tento mimosúdny zákaz nemá žiadny účinok, ak sa do piatich dní nepredloží návrh na súdne potvrdenie zákazu.

Zadržanie vecí: Pokiaľ existuje primeraná obava zo straty, ukrytia alebo zmiznutia hnutelného alebo nehnuteľného majetku alebo dokumentov, môže sa požadovať ich zadržanie. Toto zadržanie súvisí so žalobou týkajúcou sa špecifikácie vecí alebo určenia vlastníckych práv k zadržanej veci. O zadržanie môže požiadať každá osoba, ktorá má záujem zachovať tieto veci alebo dokumenty, iba veritelia však môžu požiadať o zadržanie v prípadoch, ktoré vedú k dedeniu. Navrhovateľ musí súhrnne dokázať právo týkajúce sa vecí, ako aj skutočnosť, na ktorých sa zakladá obava z ich straty alebo zníženia ich hodnoty. Ak právo týkajúce sa týchto vecí závisí od prebiehajúceho konania alebo od podanej žaloby, navrhovateľ musí presvedčiť súd o možnej opodstatnenosti predmetného nároku. Keď sa požadované dôkazy predložia, sudca prijme opatrenia, ak sa domnieva, že bez zadržania vecí je navrhovateľov záujem vážne ohrozený.

2.1 Postup

S výnimkou zákazu nových prác, v prípade ktorého je možné začať mimosúdnym opatrením, po ktorom sa predloží návrh na potvrdenie súdom, sú všetky ostatné ochranné opatrenia založené na počiatočnom návrhu podanom na súde, v ktorom navrhovateľ poskytne súhrnný dôkaz o ohrozenom práve a odôvodní obavu z ujmy. V tomto návrhu sa predloží zoznam najviac piatich svedkov a iné požadované dôkazy.

Sudca môže na návrh v rozhodnutí, ktorým nariaďuje opatrenie, zbaviť navrhovateľa povinnosti podať návrh na začatie hlavného konania vo veci samej, pokiaľ sudcu dokumenty, ktoré mu boli predložené počas predbežného konania, viedli k domnienke, že chránené právo je skutočné a že povaha nariadených opatrení je vhodná na dosiahnutie konečného urovnania sporu. Táto výnimka sa môže uplatniť do konca záverečného pojednávania; v prípade nesporného konania môže odporca namietať voči obráteniu procesnej zodpovednosti a zároveň napadnúť nariadené opatrenie.

Režim obrátenia procesnej zodpovednosti sa uplatňuje obdobným spôsobom na predbežné navrátenie vlastníctva, pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti, predbežné výživné, zákaz nových prác a iné opatrenia stanovené v osobitných právnych predpisoch, ktoré svojou povahou umožňujú konečné urovanie sporu.

Keď sa v právnych predpisoch nestanovuje, že sa opatrenie prijme bez vypočutia odporcu, súd odporcu vypočuje okrem prípadu, ak by vypočutie vážne ohrozilo ciele alebo účinnosť opatrenia.

Pokiaľ je odporca vypočutý pred nariadením opatrenia, súd ho vyzve, aby do desiatich dní predložil svoje námietky. Ak už odporca bol predvolaný v hlavnej veci, namiesto predvolania sa mu zašle oznámenie.

Pokiaľ lehota na podanie námietok uplynula a odporca bol vypočutý, súd podľa potreby určí a vykoná požadované dokazovanie.

Ak odporca nebol vypočutý a má sa nariadiť opatrenie, odporcovi sa len oznámi rozhodnutie o prijatí opatrenia. Po doručení oznámenia má odporca vo všeobecnosti právo odvolať sa proti rozhodnutiu, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie, ak sa domnieva, že vzhľadom na skutkové okolnosti by sa nemalo prijať. Môže takisto podať námietku, ak si želá predložiť skutočnosti alebo dôkazy, ktoré súd nezohľadnil a vďaka ktorým môžu ochranné opatrenia stratiť svoje opodstatnenie alebo sa môžu obmedziť. Odporca môže akýmkoľvek z uvedených prostriedkov napadnúť rozhodnutie s cieľom obrátiť procesnú zodpovednosť. Ak odporca podá námietku, súd musí rozhodnúť, či ponechá, obmedzí alebo zruší nariadené opatrenie. Toto rozhodnutie a prípadne zachovanie alebo zrušenie obrátenia procesnej zodpovednosti je možné napadnúť, čo môže viesť k vykonaniu požadovaných dôkazov alebo dôkazov určených súdom z vlastného podnetu.

Záležitosti miestnej príslušnosti sú upravené v článku 78 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého:

Návrh na zaistenie a zadržanie vecí sa môže podať na súd, na ktorom sa začne hlavné konanie, alebo na mieste, kde sa nachádza majetok, prípadne, ak sa majetok nachádza v pôsobnosti viacerých súdov, tak na jednom z nich.

Pri zákaze nových prác je príslušný súd podľa miesta, kde sa majú práce vykonať.

Pri ostatných ochranných opatreniach je príslušný ten súd, ktorý má konať vo veci samej.

Ak nedôjde k obráteniu procesnej zodpovednosti, konanie sa pripojí k spisu okamžite po podaní návrhu; ak konanie začne na inom súde, postúpi sa príslušnému súdu, ktorý má výlučnú právomoc, pokiaľ ide o ďalšie kroky.

Ak sa návrh na ochranné opatrenie podá v priebehu konania, návrh by sa mal podať na súde, na ktorom prebieha príslušné konanie, ak súd ešte nerozhodol o opravnom prostriedku. V tom prípade sa zlúčenie vecí uskutoční po ukončení konania alebo po tom, ako sa spisy hlavného konania postúpia súdu prvého stupňa.

Zastúpenie advokátom je povinné, ak hodnota ochranného opatrenia presahuje 5 000 EUR alebo ak je prípustné odvolanie.

Hodnota ochranných opatrení sa určuje takto:

pri dočasnom výživnom a predbežnej náhrade škody sa požadovaná mesačná platba vynásobí dvanástimi,

pri predbežnom navrátení vlastníctva podľa hodnoty majetku, ktorý bol vlastníčkovi odňatý,

pri pozastavení rozhodnutí obchodnej spoločnosti podľa rozsahu škody, ktorej sa má zabrániť,

pri zákaze nových prác a všeobecných ochranných opatreniach podľa škody, ktorej sa má predísť,

pri zaistení podľa výšky pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť,

pri zadržaní vecí podľa ich hodnoty.

2.2 Hlavné podmienky

Pri posudzovaní kritérií pre nariadenie ochranného opatrenia musí súd vždy preskúmať, či sú uvádzané obavy odôvodnené, ako sú závažné a aké zložité bude vykonať nápravu pri prípadnom porušení práv. Súd tiež posúdi, či je zabezpečovacie alebo predbežné opatrenie v danej veci vhodné s ohľadom na ochranu práv, ktoré sú údajne ohrozené. Musí sa preukázať, že akékoľvek oneskorenie predstavuje riziko.

Súd posudzuje aj to, či dané konanie skutočne závisí alebo môže závisieť od návrhu na začatie konania, ktorý bol podaný alebo sa má podať a ktorým sa navrhovateľ domáha práv, ktoré sa majú chrániť.

V tomto druhu konania súd zabezpečí skrátené (t. j. menej dôkladné ako v hlavnom konaní) dokazovanie, ktorým sa má preukázať, že chránené právo pravdepodobne skutočne existuje a obavy o jeho porušenie sú dostatočne odôvodnené.

Ostatné podmienky, ktoré sa musia splniť v súvislosti s konkrétnymi ochrannými opatreniami, sú uvedené v odpovediach na otázky č. 1 a 2.

Všetky ochranné opatrenia sa považujú za naliehavé, pričom majú prednosť pred ostatnými súdnymi úkonmi, ktoré nie sú naliehavé, a musí sa o nich rozhodnúť v prvom stupni najneskôr do dvoch mesiacov, alebo ak nie je potrebné predvolať odporcu, tak do 15 dní.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Práva a hnutelný a nehnuteľný majetok, ktoré nie sú úplne alebo čiastočne vyňaté z právnych predpisov, môžu podliehať ochranným opatreniam.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Keďže ich nariaďuje súd, ochranné opatrenia sú závažné pre všetky súkromné aj verejné subjekty a majú prednosť pred opatreniami prijatými inými orgánmi (článok 205 ods. 2 Ústavy Portugalskej republiky). Každému, kto poruší nariadené ochranné opatrenie, sa uloží sankcia za kvalifikované porušenie, a to bez ohľadu na spôsob vhodný na ich vykonanie.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Bez ohľadu na to, či bol navrhovateľ zbavený povinnosti podať návrh na začatie hlavného konania, ochranné opatrenie zanikne, a ak už bolo nariadené, jeho platnosť zanikne:

ak navrhovateľ nepodá návrh na začatie konania, od ktorého závisí opatrenie, do 30 dní od dátumu, v ktorý mu bolo oznámené, že rozhodnutie nariaďujúce opatrenie sa stalo konečným a nedá sa voči nemu odvolať,

ak sa po podaní návrhu na začatie konania proces zastaví na viac než 30 dní v dôsledku nedbanlivosti navrhovateľa,

ak sa konanie uzavrie konečným rozhodnutím, voči ktorému sa nedá odvolať,

ak je odporca zbavený viny a navrhovateľ nepodá návrh na začatie ďalšieho konania v čase, v ktorom môže využiť účinky predchádzajúceho návrhu vo svoj prospech,

ak právo, ktoré sa navrhovateľ snaží zabezpečiť, zaniklo.

Bez ohľadu na pravidlá týkajúce sa rozdelenia dôkazného bremena a hneď, ako je rozhodnutie nariaďujúce ochranné opatrenie a obracajúce procesnú zodpovednosť konečné a nedá sa voči nemu odvolať, odporcovi sa oznámi, že akýkoľvek návrh na začatie konania týkajúci sa napadnutia existencie chráneného práva sa musí podať do 30 dní od doručenia oznámenia, v opačnom prípade sa nariadené opatrenie stane neoddeliteľnou definitívnou súčasťou sporu.

Rovnaká sankcia sa uplatňuje, ak sa po predložení návrhu na začatie konania proces zastaví na viac ako 30 dní v dôsledku nebalosti navrhovateľa, alebo v dôsledku skutočnosti, že je odporca zbavený viny a navrhovateľ nepodá návrh na začatie ďalšieho konania v čase, v ktorom mohol využiť účinky predchádzajúceho návrhu vo svoj prospech.

Uplnenie platnosti nariadených opatrení závisí od platnosti návrhu podaného navrhovateľom a potvrdeného konečným rozhodnutím súdu, voči ktorému sa nedá odvolať.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Bežné odvolania sú prípustné, keď hodnota sporu presahuje limit súdu, na ktorom sa podalo odvolanie voči rozhodnutiu, a napadnuté rozhodnutie postihuje účastníka podávajúceho odvolanie v rozsahu, ktorý predstavuje viac než polovicu tejto sumy. Odvolanie je tiež vždy prípustné proti rozhodnutiam týkajúcim sa hodnoty ochranných opatrení na základe toho, že hodnota presahuje limit súdu, ktorý prijal napadnuté rozhodnutie a predbežne zamietol počiatočné návrhy na ochranné opatrenia.

Proti rozhodnutiam nariaďujúcim obrátenie procesnej zodpovednosti je možné sa odvolať len spolu s odvolaním proti rozhodnutiu o požadovanom opatrení; rozhodnutia o zamietnutí obrátenia procesne zodpovednosti sú konečné a nedá sa proti nim odvolať.

Proti rozhodnutiam o nariadení ochranných opatrení a proti rozhodnutiam určujúcim obrátenie procesnej zodpovednosti sa nemôžu podávať odvolania na Najvyššom súde bez toho, aby boli dotknuté prípady, v ktorých je odvolanie vždy prípustné.

Každý účastník konania, ktorý nemá úspech vo veci, a každý, kto nie je účastníkom konania, ale vznikne mu priama a skutočná ujma v dôsledku ochranného opatrenia, môže napadnúť toto opatrenie.

Súdom príslušným na konanie o odvolaní je druhostupňový súd, v ktorého obvode sa nachádza súd, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie.

Lehota na podanie odvolania je 15 dní od oznámenia rozhodnutia. Ak sa odvolanie týka aj opätovného posúdenia zaevidovaných dôkazov, lehota sa predlžuje o 10 dní.

Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa úplne zamietajú alebo nenariaďujú opatrenia, má odkladný účinok. V ostatných prípadoch má výlučne devolutívny účinok.

Ďalšie informácie

Ďalšie informácie možno získať na týchto webových lokalitách:

[Portál justície](#)

[Generálne riaditeľstvo pre politiku v oblasti spravodlivosti](#)

[Portál Cílius](#)

[Databáza právnych dokumentov](#)

[Portugalský úradný vestník](#)

Posledná aktualizácia: 30/09/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Rumunsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Jednotlivými druhmi ochranných opatrení sú predbežné a súdne zaistenie a predbežné zablokovanie. Ochranné opatrenia sú procesné súdne príkazy na zmrazenie a ochranu vydávané súdom na majetok dlžníka s cieľom zabrániť protistrane v zničení alebo prevedení príslušného majetku alebo v zmenšení jeho objemu.

Predbežné zaistenie tvorí zmrazenie vysledovateľných aktív dlžníka s cieľom vymáhať ich, keď veriteľ získa exekučný titul. Občiansky súdny poriadok obsahuje niekoľko špeciálnych ustanovení týkajúcich sa postupu výkonu predbežného zaistenia civilných lodí.

Súdne zaistenie predstavuje zmrazenie aktív tým, že sa zveria do úschovy súdному exekútorovi.

Súdne zaistenie sa môže uplatniť vždy, keď sa začne konanie v súvislosti s majetkom alebo iným nadradeným vecným právom, s vlastníctvom aktív alebo užívaním či správou spoločného vlastníctva, pričom súd je oprávnený schváliť súdne zaistenie majetku.

Predbežné zablokovanie sa môže uplatniť v prípade peňazí, cenných papierov alebo iného vysledovateľného huteľného nehmotného majetku, ktorý dlžníkovi dlhuje tretia osoba.

Vykonaťelné zablokovanie je forma nepriameho vykonania, pomocou ktorého sa vymáhajú peniaze, cenné papiere alebo iný vysledovateľný huteľný nehmotný majetok.

Niektoré rozsudky súdu prvého stupňa sú *zo zákona predbežne vykonaťelné*, keď je ich cieľom určiť výkon rodičovských práv a povinností, práva na osobný vzťah s maloletou osobou a jej bydlisko; odmeňovanie, dávky v nezamestnanosti; odškodnenie v prípade pracovného úrazu; anuitu, vyživovaciu povinnosť; dávky na deti a dôchodok; odškodnenie v prípade smrti alebo ujmy na zdraví či poškodenia zdravia; okamžité opravy; zapečatenie, odstránenie pečatí alebo inventarizácia; nároky týkajúce sa držby; rozsudky vynesené na základe toho, že odporca priznal pohľadávky navrhovateľa, atď. Tieto rozsudky sú predbežne vykonaťelné.

Súd môže pripustiť predbežné vykonávanie rozsudkov týkajúcich sa aktív.

Pokiaľ ide o poskytnutie dôkazu, každá osoba, ktorá má naliehavý záujem o preukázanie svedectva osoby, stanoviska odborníka alebo stavu určitého majetku alebo ktorá má záujem o podanie, skutočnosť alebo priznané právo, bude mať nárok pred súdnym konaním a v jeho priebehu požiadať o poskytnutie takéhoto dôkazu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania je potrebné vydanie rozhodnutia s cieľom priznať súdny príkaz na zmrazenie vysledovateľného majetku alebo peňažných súm dlžníka. Príkazy môže vydávať len súd prvého stupňa s právomocou v danej veci (súdne zaistenie, predbežné zablokovanie) alebo súd prvého stupňa, ktorý vec prejednáva, či súd, v ktorého právomoci sa majetok nachádza (súdne zaistenie). V týchto osobitných konaniach nie je povinná pomoc právnik. Rozsudky týkajúce sa predbežného zaistenia a predbežného zablokovania vykonáva súdny exekútor. Súdny exekútor môže pripraviť

všetky dokumenty na účely ochrany a správy, prijímať výnosy a splatné sumy a vyplácať súčasne dlhy a dlhy určené v exekučnom titule. Medzi predvídateľné náklady patria len súdne kolkové poplatky, ktoré podľa článku 11 ods. 1 písm. b) mimoriadneho nariadenia vlády č. 80 z 26. júna 2013 o súdnych kolkových poplatkoch predstavujú 100 RON za žaloby týkajúce sa ochranných opatrení a 1 000 RON za žaloby týkajúce sa zaistenia lodí a lietadiel. Veriteľ môže mať povinnosť zložiť zábezpeku stanovenú súdom. Ak pohľadávka veriteľa nie je stanovená písomne, zábezpeka sa zo zákona stanoví vo výške polovice požadovanej hodnoty.

Vykonateľné zablokovanie na žiadosť veriteľa vykonáva súdny exekútor, ktorého úrad sa nachádza v jurisdikcii odvolacieho súdu, v ktorej má dlžník alebo tretia strana, ktorých sa týka zablokovanie, svoj domicil, alebo v prípade bankových účtov ho vykonáva súdny exekútor z miesta, kde má dlžník domicil alebo sídlo, alebo z miesta, kde má ústredie alebo pobočku úverová inštitúcia.

V prípade predbežného vykonávania sa žiadosť môže podať písomne a ústne na súde do ukončenia pojednávania. Súd môže povoliť predbežné vykonávanie súdnych príkazov týkajúcich sa majetku, kedykoľvek sa domnieva, že toto opatrenie je nevyhnutné vzhľadom na zrejme právne dôvody alebo vzhľadom na platobnú neschopnosť dlžníka, a keď predpokladá, že ak sa tento príkaz okamžite nevykoná, jasne to poškodí veriteľa. V týchto prípadoch môže súd nariadiť veriteľovi, aby zložil zábezpeku.

V prípade poskytnutia dôkazu sa žiadosť pred súdnym konaním predkladá okresnému súdu, v ktorého jurisdikcii sa nachádza svedok alebo predmet zistenia, a v priebehu súdneho konania sa predkladá súdu prvého stupňa, ktorý vedie konanie vo veci. V žiadosti danej strany sa uvedie dôkaz a skutočnosti, ktoré má strana v úmysle dokázať, ako aj odôvodnenie potreby poskytnúť tento dôkaz alebo súhlas protistrany.

2.2 Hlavné podmienky

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania musí prebiehať konanie. V prípade súdneho zaistenia sa môže vydať súdny príkaz aj vtedy, keď nijaké konanie neprebíha. Veriteľ, ktorý nemá exekučný titul, môže požiadať o výkon predbežného zaistenia alebo zablokovania, ak preukáže, že podal žalobu. Žiadosť o predbežné zaistenie lode možno v naliehavých prípadoch podať aj pred podaním žaloby vo veci samotnej.

Súd môže prijať návrh na súdne zaistenie alebo predbežné zablokovanie, ak je toto opatrenie nevyhnutné na ochranu príslušných práv a prebieha konanie týkajúce sa vlastníctva alebo iného nadradeného vecného práva, vlastníctva aktív alebo užívania či správy spoločného vlastníctva.

Súdne zaistenie možno schváliť aj bez súdneho konania vo veci samotnej, ak sa týka majetku, ktorý dlžník ponúka na prepustenie, s cieľom zaistiť majetok, pri ktorom má dotknutá strana oprávnený dôvod obávať sa, že by tento majetok mohol jeho vlastník odstrániť, zničiť alebo zmeniť; v prípade hnutelného majetku zodpovedajúceho veriteľovej zábezpeke, keď požaduje vyhlásenie platobnej neschopnosti svojho dlžníka, alebo v prípade, keď má veriteľ dôvod sa domnievať, že sa dlžník vyhne výkonu, alebo keď sa obáva odstránenia alebo poškodenia majetku.

Súd vydá rozhodnutie o žiadosti o naliehavé predbežné zaistenie alebo predbežné zablokovanie na neverejnom zasadnutí bez predvolania strán sporu podľa vykonateľnej dohody a v prípade potreby určí hodnotu kaucie a lehotu na jej zaplatenie. Žiadosť o súdne zaistenie sa považuje za naliehavú a predvolajú sa strany sporu. V prípade že sa jej vyhovie, súd môže nariadiť navrhovateľovi zložiť zábezpeku a v prípade nehnuteľného majetku sa súdne zaistenie zapíše v katastri nehnuteľností.

Pokiaľ ide o naliehavosť žiadosti, neexistujú nijaké požiadavky, v prípade veriteľa sa však pri predbežnom zaistení a predbežnom zablokovaní môže vyskytnúť možnosť, že príkaz sa nevykoná, pretože dlžník odstránil alebo zničil príslušný majetok, hoci pohľadávka nie je splatná.

Vykonateľné zablokovanie sa nariadi bez predvolaní na základe záveru, ktorým sa uznáva vykonanie, prostredníctvom oznámenia, v ktorom sa uvedie takisto exekučný titul a ktoré sa pošle tretej osobe spoločne so spomínaným záverom, ktorým sa uznáva vykonanie. O súdnom príkaze sa informuje aj dlžník. Súdnym príkazom o zablokovaní sa informuje tretia osoba, ktorá sa stala zablokovanou treťou osobou, že nesmie dlžníkovi zaplatiť peniazmi ani hnutelným majetkom, ktorý mu dlhuje alebo bude dlhovať, a uvádza sa v ňom, že zablokovanie sa na ňu vzťahuje len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie výkonu záväzku.

V prípade poskytnutia dôkazu sa požaduje, že by mala existovať hrozba, že dôkaz by mohol zmiznúť alebo by mohlo byť ťažké s ním v budúcnosti zaobchádzať. Ak bude protistrana súhlasiť, žiadosť možno podať aj bez naliehavosti. Súd predvolá strany sporu a protistrane donúči kópiu žiadosti. Súd sa bude žiadosťou zaoberať na neverejnom zasadnutí podľa dohody. Ak existuje nebezpečenstvo omeškania, súd môže prijať žiadosť bez predvolania strán sporu.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predbežné zablokovanie sa môže vzťahovať na bankové účty, nehmotný majetok, cenné papiere atď.

Na hmotný hnutelný majetok, evidované dopravné prostriedky, nehnuteľný majetok atď. sa môže vzťahovať predbežné zaistenie.

Na nehnuteľný majetok, hnutelný majetok atď. sa môže vzťahovať súdne zaistenie.

Na peniaze, cenné papiere alebo iný nehmotný hnutelný majetok sa môže vzťahovať vykonateľné zablokovanie.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania sa zaistený majetok môže vymáhať až po tom, čo veriteľ získa exekučný titul.

Súdny príkaz na predbežné zaistenie lodí sa vykonáva zadržaním lode kapitanátom prístavu, v ktorom sa loď nachádza. V tomto prípade prístavný kapitanát neumožní požadované lodné dokumenty a neumožní lodi vyplávať z prístavu.

Pokuta sa vymeria len vtedy, keď navrhovateľ dosiahne ochranné opatrenie v zlej viere, a tým poškodí odporcu. Odporca alebo dlžník môže byť stíhaný podľa trestného práva za nedodržanie súdnych rozsudkov.

Ak dlžník predloží dostatočnú záruku, súd môže na jeho žiadosť zrušiť súdny príkaz na predbežné zaistenie. O žiadosti na uvoľnenie majetku sa rokuje na neverejnom zasadnutí ako o naliehavej veci, pričom strany sporu sa predvolávajú v skrátenej lehote pred záverom.

Podobne ak bola hlavná žiadosť, ktorá je základom návrhu na ochranné opatrenie, vyhlásená za neplatnú, odmietnutá alebo sa stala neplatnou v dôsledku právoplatného rozsudku, alebo ak osoba, ktorá podala túto žiadosť upustila od svojho nároku, dlžník môže požiadať o uvoľnenie majetku súd, ktorý vydal súdny príkaz. Súd vydá právoplatný rozsudok vo veci žiadosti bez predvolania strán sporu.

V prípade vykonateľného zablokovania sa všetky peniaze a majetok, na ktoré sa vzťahuje zablokovanie zmrazia odo dňa odoslania súdneho príkazu na zablokovanie tretej strane, ktorej sa zablokovanie týka. Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, od zmrazenia do úplného splatenia záväzkov uvedených v exekučnom titule nevykoná nijakú platbu ani inú operáciu, ktorou by sa mohol znížiť objem zmrazeného majetku. Keď je zablokovaná pohľadávka zabezpečená hypotékou alebo inou vecnou zárukou, veriteľ, ktorý požiadal o zablokovanie, má nárok požadovať, aby sa zablokovanie uviedlo v katastri nehnuteľností alebo v iných verejných registroch.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania sa na základe rozhodnutia súdu môžu stanoviť lehoty, ktoré sa nevzťahujú na obdobie v súdnom príkaze (napríklad lehota, v rámci ktorej má veriteľ zložiť zábezpeku pod hrozbou uvoľnenia majetku).

Súdny príkaz platí do vynesenia rozsudku o žiadosti na uvoľnenie majetku, ak bola táto žiadosť zamietnutá, stala sa neplatnou alebo bola zrušená, alebo v prípade, že bola žiadosť prijatá, platí do vykonania rozsudku alebo dovtedy, kým dlžník poskytne dostatočné záruky.

Odvolanie sa vždy urovnáva s predvolanými stranami sporu.

V prípade vykonateľného zablokovania sa všetky peniaze a majetok, na ktoré sa vzťahuje zablokovanie zmrazia odo dňa odoslania súdneho príkazu na zablokovanie tretej strane, ktorej sa zablokovanie týka. Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, od zmrazenia do úplného splatenia záväzkov uvedených v exekučnom titule vrátane obdobia pozastaveného výkonu zablokovania nevykoná nijakú platbu ani inú operáciu, ktorou by sa mohol znížiť objem zmrazeného majetku, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak.

Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, musí zaevidovať zablokovanú peňažnú sumu alebo voľný nehmotný hnuiteľný majetok, a to do piatich dní od oznámenia o zablokovaní alebo od dátumu splatnosti peňažných súm dlžných v budúcnosti. Súdny exekútor uvoľní alebo rozdelí zaznamenanú peňažnú sumu.

Ak tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, nesplní svoje záväzky, veriteľ, ktorý podal návrh, dlžník alebo súdny exekútor môžu informovať vykonávajúci súd, aby potvrdil zablokovanie. Ak z poskytnutých dôkazov vyplýva, že tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, dlhuje peniaze dlžníkovi, súd vydá rozhodnutie s cieľom potvrdiť zablokovanie, čím zaviazá tretiu stranu, ktorej sa zablokovanie týka, aby sumu dlhovanú dlžníkovi vyplatila veriteľovi a v prípade, že to z dôkazov nevyplýva, zruší zablokovanie. Ak sa zablokovanie vykonalo na nehmotnom hnuiteľnom majetku, ktorý bol ku dňu výkonu v držbe tretej strany, ktorej sa týka zablokovanie, súd rozhodne o predaji tohto majetku tretej strane.

V prípade poskytnutia dôkazu poskytnutý dôkaz preskúma súd v priebehu rozhodovania vo veci so zreteľom na prípustnosť a presvedčivosť. Poskytnuté dôkazy môže použiť aj strana, ktorá nepožiadala o ich predloženie. Výdavky spojené s poskytnutím dôkazov zaeviduje súd, ktorý vedie konanie vo veci samotnej.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania sa proti záveru možno iba odvolať na súde hierarchicky vyššieho stupňa do piatich dní od vynesenia alebo doručenia rozsudku, podľa toho, či sa súdne konanie uskutočnilo za prítomnosti predvolaných strán alebo bez nich. Ak sa prvostupňová jurisdikcia prináleží odvolaciemu súdu, nápravným opatrením je odvolanie. Účinkom týchto nápravných opatrení je buď uvoľnenie majetku, alebo zachovanie ochranného opatrenia. Námičku proti výkonu súdneho príkazu na zaistenie alebo zablokovanie môže podať ktorákoľvek zainteresovaná strana.

V prípade vykonateľného zablokovania sa proti rozhodnutiu vydanému v súvislosti s potvrdením zablokovania možno iba odvolať do piatich dní od doručenia rozhodnutia. Účinkom právoplatného rozhodnutia o potvrdení je postúpenie pohľadávky a toto rozhodnutie predstavuje exekučný titul proti tretej strane, ktorej sa týka zablokovanie, do výšky sumy, pre ktorú sa vydalo potvrdenie. Tretia strana, ktorej sa týka zablokovanie, po potvrdení zablokovania pristúpi k zaznamenaniu alebo čiastočnému vyplateniu sumy výslovne uvedenej v rozhodnutí o potvrdení.

Ak v prípade predbežného vykonávania žiadosť zamietol súd prvého stupňa, je možné proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie. Buď prostredníctvom podaného odvolania, alebo inak v priebehu celého odvolacieho konania možno požadovať pozastavenie predbežného vykonávania. Do vyriešenia žiadosti o pozastavenie, vykonávanie sa môže predbežne pripustiť na základe príkazu predsedu súdu aj pred doručením súdneho spisu.

V prípade poskytnutia dôkazu je záver, ktorým sa potvrdzuje žiadosť o poskytnutie dôkazu, vykonateľný a nevzťahuje sa naň nijaké nápravné opatrenie.

Proti záveru, ktorým sa žiadosť zamietla, možno len podať odvolanie do piatich dní od vynesenia rozsudku, ak boli strany sporu predvolané na pojednávanie, a v prípade, že strany sporu predvolané neboli, do piatich dní odo dňa doručenia rozsudku.

Dôkaz, ktorý sa má poskytnúť, možno poskytnúť len čo najskôr alebo v lehote, ktorá bola v tejto súvislosti stanovená. Podanie poskytovaného dôkazu sa uzná v závere, proti ktorému neexistuje nijaké nápravné opatrenie.

Posledná aktualizácia: 05/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Slovensko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Slovenský právny poriadok rozoznáva inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia a inštitút zabezpečenia dôkazu. Úprava sa nachádza v § 324 a nasledujúcich zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") a pre osobitné konania v § 360 a nasledujúcich zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP").

Zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Neodkladné opatrenie súd nariadi, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude zmarená a ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Takéto rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia.

Inštitút zabezpečenia dôkazu umožňuje pred začatím konania zabezpečiť dôkaz (a to akýkoľvek – svedkom, znalcom a podobne), a to len na návrh a nie z iniciatívy súdu. Pritom sa predpokladá, že oprávnenie podať takýto návrh má ten, kto by bol oprávnený podať návrh na začatie konania, v ktorom by sa mohli použiť výsledky zabezpečenia dôkazu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Príslušný na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia je okresný súd, ktorý je príslušný na konanie o veci.

Neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Povinné zastúpenie advokátom nie je zákonom predpísané.

Z návrhu na nariadenie alebo zrušenie opatrenia je príslušným zákonom určený súdny poplatok v sume 33 EUR.

Zabezpečenie dôkazu nepodlieha spolplateniu. Trovy dôkazov, ktoré nie sú kryté preddavkom platí štát. Súd však môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu bez toho, aby tým strácal nárok na ich neskoršiu úhradu.

Ani v tomto prípade zákon nepredpisuje povinné zastúpenie advokátom.

Zabezpečenie dôkazu sa môže vykonať takisto aj v sporovom, aj v nesporovom konaní.

2.2 Hlavné podmienky

Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd nariadiť neodkladné opatrenie. Pri zabezpečovacích opatreniach sa záložné právo zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení.

Pred začatím konania, počas konania a po skončení konania vo veci samej možno na návrh zabezpečiť dôkaz, ak je obava, že neskoršie ho nebude možné vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami. Na zabezpečenie dôkazu je príslušný súd, ktorý by bol príslušný na konanie o veci, alebo súd, v obvode ktorého je ohrozený dôkazný prostriedok. Okrem všeobecnej úpravy obsahuje CSP osobitné ustanovenia týkajúce sa zabezpečenia dôkazu vo veciach týkajúcich sa duševného vlastníctva.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Neodkladným opatrením môže súd uložiť účastníkovi, aby najmä:

- platil výživné v nevyhnutnej miere
- odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd
- poskytol aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje
- zložil peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde
- nenakladal s určitými vecami alebo právami
- niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal
- nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba blízka alebo osoba, ktorá je v jeho starostlivosti alebo vo výchove, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia.
- sa zdržal konania, ktorým porušuje alebo ohrozuje právo duševného vlastníctva.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Druhy neodkladných opatrení sú vymedzené exemplifikatívne, to znamená, že súd by mohol nariadiť aj neodkladné opatrenie iného obsahu.

Pokiaľ sa neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie vzťahuje na nenakladanie s vecami alebo právami, takéto opatrenie predstavuje zákaz disponovania s vecami alebo právami napríklad preto lebo je obava, že by ich žalovaný mohol zašantročiť (previesť na inú osobu, zničiť, poškodiť a podobne).

Súd môže vydať rozhodnutie o neodkladnom alebo zabezpečovacom opatrení aj bez vylúčenia účastníkov. Účastníci nemusia byť teda pred rozhodnutím vylúčení, toto pravidlo súvisí s tým, že vylúčenie by mohlo zmať účel neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia, a tiež s tým, že v tejto činnosti súdu sa zásadne nevykonáva dokazovanie. Výsluch účastníkov však súd môže nariadiť – v takom prípade musí rešpektovať všetky pravidlá procesného dokazovania. V prípade, že súd vykonáva dôkaz iba listinami, dokazovanie nevykonáva na verejnom ústnom pojednávaní, ale potrebné úsudky súd prijíma bez súčinnosti s účastníkmi.

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie zanikne, ak

- uplynul čas, na ktorý bolo nariadené,
- bolo nariadené po začatí konania vo veci samej a súd respektíve odvolací súd odmietol žalobu alebo zastavil konanie,
- ak súd v rozhodnutí určil lehotu na podanie návrhu vo veci samej a návrh v tejto lehote podaný nebol,
- ak súd vyhovel žalobe vo veci samej,
- ak vzhľadom na stav exekúcie už nie je potrebné.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Odvolať sa proti uzneseniu o nariadení neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia je prípustné. Kompetentným súdom na konanie o podanom opravnom prostriedku je príslušný odvolací súd, t. j. druhostupňový súd, ktorý je nariadený prvostupňovému súdu, ktorý neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie nariadil.

Odvolať sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podanie odvolania nemá suspenzívny účinok.

Posledná aktualizácia: 14/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Fínsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Vo Fínsku je možné prijať preventívne opatrenia v prospech veriteľov alebo iných žalobcov v občianskoprávných alebo obchodných konaniach. Účelom preventívnych opatrení je zabezpečiť výkon prípadného rozsudku vydaného neskôr vo veci samej. Ustanovenia týkajúce sa nariadenia preventívnych opatrení sú uvedené v kapitole 7 súdneho poriadku (*oikeudenkäymiskaari*) a ustanovenia o výkone rozsudkov v kapitole 8 vykonávacieho poriadku (*ulosottokaari*). Existujú tri typy preventívnych opatrení tohto druhu:

zhabanie na účely zabezpečenia dlhu,

zhabanie na účely zabezpečenia vlastníctva alebo iného takzvaného prednostného práva a

iné preventívne opatrenia (všeobecné preventívne opatrenia).

Tieto preventívne opatrenia, ktoré sú k dispozícii v občianskoprávných veciach akéhokoľvek druhu, sú opísané ďalej. Existujú aj preventívne opatrenia, ktoré sú k dispozícii len v určitých druhoch sporov podľa osobitných právnych predpisov. Patria medzi ne preventívne opatrenia na zabezpečenie dôkazov v občianskoprávných veciach v súvislosti s priemyselnými právami a autorskými právami. V trestnoprávných veciach možno uplatniť zákon o donucovacích opatreniach (*pakkokeinolaki*), medzi ktoré patria zhabanie, obmedzenie nakladania a obstavenie.

Rozlišuje sa medzi preventívnymi opatreniami a predbežným (dočasným) výkonom rozsudkov v občianskoprávných veciach. Predbežný výkon znamená výkon rozsudku predtým, ako sa stane právoplatným a už sa proti nemu nemožno odvolať. Rozsudok v občianskoprávnej veci, ktorý ešte nie je právoplatný, je vo všeobecnosti priamo vykonateľný zo zákona, ale výkon zvyčajne nie je možné uskutočniť v plnom rozsahu. Napríklad v prípade neprávoplatného rozsudku vydaného prvostupňovým súdom vo veci dlhu možno skonfiškovať majetok dlžníka, ak dlžník nezloží za dlh záruku. Na druhej strane so skonfiškoványm majetkom možno nakladať a výťažok možno vyplatiť veriteľovi len v prípade, že veriteľ zloží za majetok záruku. Kontumačné rozsudky sú, naopak, vykonateľné ihneď a v plnom rozsahu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Rozhodnutia o nariadení uvedených druhov preventívnych opatrení vydávajú všeobecné súdy, pričom ako prvostupňové súdy pôsobia krajské súdy (*käräjäoikeus*). Súdom nariadené preventívne opatrenia vykonávajú súdni úradníci. Návrhy na vydanie preventívnych opatrení sa podávajú na súd, ktorý vedie súdne konanie vo veci samej. Ak sa konanie ešte nezačalo, návrh na vydanie preventívnych opatrení sa musí podať na okresný súd, na ktorý sa musí podať aj návrh na začatie konania vo veci samej.

Súd nemôže s konečnou platnosťou schváliť návrh na vydanie predbežných opatrení bez toho, aby dal odporcovi možnosť byť vypočutý. Súd však môže vyhovieť návrhu navrhovateľa na vydanie predbežných preventívnych opatrení bez vypočutia druhého účastníka konania, ak by sa tým zmaril účel preventívneho opatrenia. V praxi možno preventívne opatrenia získať veľmi rýchlo. Predbežné rozhodnutia sú platné dovtedy, kým sa neprijme rozhodnutie o opaku.

Ak navrhovateľ už má titul na výkon rozhodnutia, ale vykonávacie konanie sa nemôže začať ihneď, súdny úradník môže za určitých podmienok priamo vydať dočasné preventívne opatrenia. Ďalej sa bude hovoriť iba o preventívnych opatreniach nariadených súdom.

2.2 Hlavné podmienky

Požiadavky na nariadenie zhabania na účely zabezpečenia dlhu alebo prednostného práva:

navrhovateľ musí dostatočne jasne preukázať, že odporca mu má splatiť dlh, v súvislosti s ktorým možno skonfiškovať majetok, alebo že má prednostné právo na danú nehnuteľnosť, a

musí existovať riziko, že odporca bude konať takým spôsobom, že to ohrozí dlh voči navrhovateľovi alebo práva navrhovateľa.

Podobne aj iné preventívne opatrenia vyžadujú dôkaz *prima facie* o inom práve a riziko, že odporca môže toto právo porušiť.

Pred výkonom preventívnych opatrení musí navrhovateľ zložiť záruku súdnemu úradníkovi.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predmetom preventívnych opatrení môže byť majetok akéhokoľvek druhu. Ak účelom zhabania je zabezpečiť dlh, súd nariadi zhabanie hnutelného alebo nehnuteľného majetku odporcu v hodnote dlhu splatného navrhovateľovi. Súdny úradník potom rozhodne, ktoré položky majetku odporcu sa majú zhabať. Ak je účelom zhabania zabezpečiť predbežné právo, súd nariadi zhabanie konkrétneho majetku, ktorý je predmetom tohto práva, a súdny úradník vykoná príkaz proti tomuto majetku.

Prostredníctvom iných preventívnych opatrení súd môže:

pod hrozbou trestu zakázať odporcovi vykonať určitý úkon alebo uzavrieť určitú dohodu,

pod hrozbou trestu nariadiť odporcovi vykonať určitý úkon,

povoliť navrhovateľovi vykonať určitý úkon alebo nechať vykonať určitý úkon,

nariadiť umiestnenie majetku odporcu do držby alebo úschovy správcu alebo

nariadiť nejaké iné preventívne opatrenie potrebné na zabezpečenie práv navrhovateľa.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Po vykonaní príkazu na zhabanie majetku dlžník stratí kontrolu nad majetkom. Nakladanie s majetkom, ktorý je predmetom zhabania, je trestným činom. Ak sú predmetom príkazu na zhabanie prostriedky na bankovom účte dlžníka, banka nesmie uvoľniť prostriedky nikomu okrem súdneho úradníka. Príkaz na zhabanie však nedáva osobe, ktorá podala návrh na jeho vydanie, žiadne prednostné právo na zhabané prostriedky vo vzťahu k ostatným veriteľom dlžníka. Účinky iných preventívnych opatrení závisia od povahy opatrení.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Navrhovateľ musí do jedného mesiaca od vydania rozhodnutia, ktorým sa nariaďujú preventívne opatrenia, podať na súd žalobu vo veci samej alebo začať iné konanie, ktoré môže viesť k vykonateľnému rozhodnutiu, napríklad rozhodcovské konanie. Ak to neurobí, preventívne opatrenia sa vezmú späť.

Preventívne opatrenia sa môžu vziať späť aj vtedy, keď z nejakého iného dôvodu už neexistujú dôvody, pre ktoré boli nariadené. Keď súd vydá rozhodnutie vo veci samej, musí zároveň vydať aj príkaz na výkon preventívnych opatrení.

Zodpovednosť za trovy vzniknuté v dôsledku preventívnych opatrení má v prvom rade navrhovateľ. Ak sa ukáže, že preventívne opatrenia sú neopodstatnené, navrhovateľ je zodpovedný za škodu spôsobenú odporcovi v dôsledku opatrení bez ohľadu na to, či konal z nedbanlivosti. Ako zabezpečenie proti tejto možnosti musí navrhovateľ pred výkonom preventívnych opatrení zložiť záruku. Naopak, odporca môže vo všeobecnosti zabrániť výkonu preventívnych opatrení zložením záruky.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Proti rozhodnutiam súdov o nariadení preventívnych opatrení sa možno odvolať na vyššom súde, teda na odvolacom súde (*hovioikeus*) alebo Najvyššom súde (*korkein oikeus*). Podanie odvolania nebráni výkonu príkazu, pokiaľ odvolací súd výkon tohto rozsudku nepreruší. Nie je však možné odvolať sa proti rozhodnutiu o predbežných preventívnych opatreniach.

Odvolaniami proti opatreniam alebo rozhodnutiam súdneho úradníka o výkone preventívnych opatrení sa zaoberajú okresné sudy. Právo na odvolanie sa vzťahuje aj na tretie osoby, ktoré sa domnievajú, že ich majetok bol zhabaný v dôsledku dlhu dlžníka.

Posledná aktualizácia: 06/09/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Predbežné a zabezpečovacie opatrenia - Švédsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

V kapitole 15 švédskeho súdneho poriadku (*rättegångsbalken*) sa nachádzajú základné ustanovenia o ochranných opatreniach v občianskoprávných veciach. Vo všeobecnosti platí, že sa nemôže prijať žiadne opatrenie na výkon rozhodnutia týkajúceho sa pohľadávky v rámci občianskeho práva, kým vo veci nerozhodne súd. Ustanovenia týkajúce sa ochranných opatrení sú výnimkou z tohto pravidla. Ochranné opatrenia sú vo všeobecnosti zamerané na to, aby účastník, ktorý prehral, vykonal, čo sa od neho bude v budúcom rozhodnutí súdu vyžadovať.

Najbežnejším ochranným opatrením je *zabavenie majetku*, čo znamená, že navrhovateľ môže získať vlastníctvo majetku druhého účastníka alebo iným spôsobom dosiahnuť odobratie práva protistrany na nakladanie s majetkom.

Podľa kapitoly 15 časti 1 švédskeho súdneho poriadku sa môže zabavenie majetku využiť na zaručenie budúceho vykonania rozsudku vo veci *pohľadávky*. Vo všeobecnosti platí, že rozhodnutie o zabavení majetku podľa tohto ustanovenia musí byť naformulované tak, aby bol majetok patriaci dlžníkovi zabavený na pokrytie hodnoty danej nárokovanej čiastky. Vo výnimočných prípadoch sa však môže v rozhodnutí stanoviť, aký majetok má byť predmetom vykonania rozhodnutia.

Zabavenie majetku možno nariadiť aj s cieľom zabezpečiť budúce vykonanie rozsudku vo veci *nadradeného práva na určitý majetok* (kapitola 15 oddiel 2 švédskeho súdneho poriadku). K takýmto rozsudkom patria rozsudky obsahujúce rozhodnutia o tom, že navrhovateľovi sa priznáva nadradené právo na určité akcie, a rozsudky, na základe ktorých je obvinený povinný odovzdať akcie okamžite.

Kapitola 5 oddiel 3 švédského súdneho poriadku obsahuje všeobecné ustanovenie o práve súdu na *určenie vhodného opatrenia* na ochranu práv navrhovateľa. Toto opatrenie sa uplatňuje napríklad pri súdnych príkazoch. Do rozsahu tohto opatrenia patrí aj nárok na potvrdenie, že obvinený nie je oprávnený pracovať s niektorými tovarmi uvedenými v konkurenčnej doložke.

Súd môže okrem toho podľa ustanovení kapitoly 15 oddielu 4 švédského súdneho poriadku v prípade rozhodnutia o nadradenom práve na určitý majetok žiadať o *vrátenie premrhaného majetku atď.*

V kapitole 15 oddiele 5 pododdiel 3 švédského súdneho poriadku sa okrem toho stanovuje, že za určitých podmienok možno vydať **predbežné** ochranné opatrenie.

Okrem toho existujú aj samostatné ustanovenia týkajúce sa ochranných opatrení v niektorých osobitných oblastiach, napríklad patentovom práve.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Rozhodnutia o ochranných opatreniach vydáva súd ešte počas priebehu súdneho konania. Ak neprebíha žiadne súdne konanie, platné ustanovenia týkajúce sa súdu, ktorý má právomoc, sú do veľkej miery rovnaké ako v prípade občianskoprávných vecí vo všeobecnosti.

Súd nemôže otázku ochranných opatrení predložiť z vlastnej vôle. Musí o ne požiadať účastník, ktorý takéto rozhodnutie požaduje. Ak neprebíha žiadne súdne konanie, podnet sa musí predložiť písomne.

Navrhovateľovi nemusí pomáhať, ani ho zastupovať, žiadny právny zástupca. Právne postupy na švédskych súdoch sú bezplatné, výnimkou je len poplatok za žalobu, ktorý je v súčasnosti 450 SEK (približne 50 EUR).

2.2 Hlavné podmienky

Predpokladom vydania opatrení podľa kapitoly 15 oddielov 1 až 3 švédského súdneho poriadku (*rättegångsbalken*) je to, že predmetom súdneho prípadu alebo preskúmania podobným postupom *môžu byť samotné hlavné otázky* (napr. *pohľadávka podľa oddielu 1*). K takýmto podobným postupom patrí napríklad rozhodcovské konanie.

Najvyšší súd (Högsta domstolen) rozhodol, že sekvestrácia alebo iné ochranné opatrenia podľa kapitoly 15 švédského súdneho poriadku sa môže vydať aj vzhľadom na *pohľadávky, ktoré sa musia skúmať na zahraničných súdoch*, ak sa rozhodnutie súdu môže vykonať vo Švédsku.

Predpokladmi vydania sekvestrácie podľa kapitoly 15 oddielov 1 až 3 švédského súdneho poriadku sú:

Jednou z požiadaviek je, že navrhovateľ musí preukázať *pravdepodobné dôvody* na pohľadávku vznesenú voči inej osobe, pričom tieto dôvody sa môžu považovať za predmet súdneho prípadu alebo preskúmania iným podobným postupom.

Navrhovateľ tiež musí preukázať *odôvodnenú obavu*, že druhý účastník sa útekom, zbavením majetku alebo iným konaním vyhne zodpovednosti dlh zaplatiť (oddiel 1), že druhý účastník sa zbaví, významne znehodnotí alebo inak poškodí majetok v neprospech navrhovateľa (oddiel 2), že druhý účastník môže zapojením do určitých činností alebo podnikania alebo zanedbaním určitého konania či inak zabrániť navrhovateľovi vo výkone jeho práv alebo mu ho sťažiť alebo významne znížiť hodnotu majetku (oddiel 3).

Na vydanie **predbežného** opatrenia musí existovať aj riziko poškodenia v prípade oneskorenia. Tento výraz znamená, že vykonávanie rozhodnutia by bolo ohrozené, ak by sa opatrenie nevydalo okamžite a bez vypočutia druhého účastníka. Ak sa opatrenie takýmto spôsobom vydá, rozhodnutie sa odošle účastníkom a obvinený sa musí k rozhodnutiu vyjadriť. Po vyjadrení musí súd okamžite znovu preskúmať, či sa má opatrenie ponechať.

A nakoniec, opatrenie sa môže vydať len vtedy, ak navrhovateľ poskytne *záruku* za akúkoľvek škodu, ktorá by mohla vzniknúť druhému účastníkovi. Ak navrhovateľ nedokáže poskytnúť záruku, ale zároveň preukáže, že má pre svoju pohľadávku osobitné dôvody, súd ho môže oslobodiť od povinnosti poskytnúť záruku.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Vykonávanie rozhodnutí týkajúcich sa *sekvestrácie v rámci pohľadávok* pozostáva zo zhabania majetku do určitej hodnoty. Vcelku sa na vykonávanie vzťahujú rovnaké zásady ako na exekúciu. Predaj majetku však neprípadá do úvahy.

V zásade môže byť počas vykonávania rozhodnutia zhabaný akýkoľvek majetok. Môže ísť o hnutelný aj nehnuteľný majetok.

Určitý druh majetku však nemôže byť zhabaný. Ide o benefičiálny majetok, čo *okrem iného* znamená:

odevy a iné predmety osobnej spotreby do primeranej výšky, ktoré používa dlžník,

nábytok, domáce spotrebiče a ďalšie prístroje potrebné na chod domácnosti,

nástroje a iné zariadenia potrebné na vykonávanie zárobkovej činnosti alebo odbornej prípravy dlžníka,

osobný hnutelný majetok, napríklad medaily a iné športové ceny, ktoré majú pre dlžníka takú osobnú hodnotu, že by nebolo spravodlivé ich zhabať.

Majetok môže byť chránený aj osobitnými nariadeniami. Takáto ochrana sa môže napríklad týkať škôd.

Sekvestrácia v rámci pohľadávok sa nemôže vzťahovať na mzdu, ktorá ešte nebola vyplatená a nemôže byť zhabaná.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Ak bol majetok sekvestrovaný z *dôvodu dlhov*, obvinený nesmie majetok prepísať, ani sa ho žiadnym iným spôsobom zbaviť v neprospech navrhovateľa.

Švédsky orgán presadzovania práva (Kronofogdemyndigheten) však môže na základe osobitných dôvodov povoliť výnimky zo zákazu nakladania s majetkom. Z nakladania s majetkom, ktoré je v rozpore so zákazom, môže byť vyvodená trestná zodpovednosť.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Po vydaní opatrenia podľa kapitoly 15 oddielov 1 až 3 švédského súdneho poriadku musí navrhovateľ predložiť príslušnú vec do jedného mesiaca od rozhodnutia, ak sa vec ešte nepredložila. Ak sa má pohľadávka preskúmať iným postupom, navrhovateľ musí namiesto toho prijať opatrenia predpísané pre daný postup.

Ak sa vydá **predbežné** opatrenie, rozhodnutie sa musí odoslať účastníkom a obvinený sa musí k rozhodnutiu vyjadriť. Po vyjadrení musí súd okamžite znovu preskúmať, či sa má opatrenie ponechať.

Opatrenie sa musí okamžite odvolať, ak sa po jeho vydaní poskytne záruka, ktorou sa splní účel opatrenia.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Záležitosť týkajúca sa ochranného opatrenia sa musí vyriešiť rozhodnutím vtedy, keď sa vyskytne ako procesná otázka v súvislosti s preskúmaním prípadu, ale aj vtedy, keď sa otázka ochranných opatrení vyskytne nezávisle.

V oboch situáciách sa môže osoba, voči ktorej je rozhodnutie vydané, osobitne odvolať. Osoba, ktorá sa chce odvolať voči rozhodnutiu okresného súdu (*tingsrätt*), tak musí urobiť do troch týždňov odo dňa vydania rozhodnutia. Ak nebolo rozhodnutie na zasadnutí vydané a ani nebolo na žiadnom zasadnutí oznámené, kedy sa rozhodnutie vydá, lehota na odvolanie sa vypočíta odo dňa prijatia rozhodnutia odvolateľom. Odvolanie sa musí podať na odvolací súd (*hovrätt*) a predložiť sa musí na okresný súd (*tingsrätt*).

Ak okresný súd zamietol žiadosť o ochranné opatrenia v občianskoprávnej veci podľa ustanovení kapitoly 15 švédskeho súdneho poriadku (rättegångsbalken) alebo odvolal rozhodnutie týkajúce sa takéhoto opatrenia, odvolací súd môže okamžite povoliť uplatňovanie opatrenia až do ďalšieho oznámenia. Ak okresný súd vydal takéto opatrenie alebo vyhlásil, že rozhodnutie sa môže vykonať, aj keď nie je zatiaľ konečné a absolútne, odvolací súd môže okamžite rozhodnúť o tom, že rozhodnutie okresného súdu sa nemusí až do ďalšieho oznámenia vykonávať.

Posledná aktualizácia: 06/09/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.